

Sørreisa kommune

FORMANNSKAPETS FØRSTE FORSLAG TIL

01.12.2022

Årsbudsjett 2023 Handlingsdel og økonomiplan 2023-2026

Arkiv: 2022/1000

Sørreisa kommune

Innhold

Kommunedirektørens innledning	4
Det kommunale styringssystemet	6
Sørreisa kommunes styringssystem og planstrategi	9
Sørreisa kommunes planstrategi 2020-2023:	11
Kommuneplanens samfunnsdel	12
Visjon og hovedmål	12
Kommuneplanens handlingsdel	13
Bærekraftig ressursforvaltning, miljø- og klimaarbeid i Sørreisa.....	13
FNs bærekraftsmål i Sørreisa kommune.....	14
Status Kommuneplanens handlingsdel.....	17
1. Barn og unge	17
2. Voksen og gammel	19
3. Kultur, idrett og frivillighet.....	20
4. Næring.....	22
5. Bolig og stedsutvikling.....	23
6. Samfunnsikkerhet – beredskap, miljø, klima, transport og arealforvaltning.....	24
Helse- og omsorgsplan i Sørreisa kommune 2019-2030.....	25
Temaplan «Leve hele livet» 2022-2025, vedtatt i Sørreisa kommunestyre desember 2021:	28
Boligsosial handlingsplan 2019-2023	31
Tiltaksdel etter kommuneplanens hovedtema	33
1. Barn og unge:	33
2. Voksen og gammel	33
3. Kultur, idrett og frivillig arbeid	34
4. Næring.....	34
5. Bolig og stedsutvikling.....	34
6. Samfunnsikkerhet, beredskap, miljø, klima, transport og arealforvaltning:	35
Økonomiske perspektiver.....	37
Frie inntekter	39
Nærmere om føringene i statsbudsjett 2023.....	41
Lønns- og prisvekst, pensjonsutgifter, arbeidsgiveravgift og premieavvik	47
Lånegjeld, renter og avdrag.....	49
Økonomiske måltall.....	51
Investeringer - Kommunedirektørens forslag til investeringstiltak	55
Kommentarer til investeringsprogrammet – nye investeringsprosjekter.....	56

Kommentarer til investeringsprogrammet – vedtatte og pågående investeringsprosjekter	58
Ikke innarbeidede investeringsprosjekter:	62
Drift	64
Kommunedirektørens samlede forslag til driftstiltak	67
Rammeområde 10 - Politisk	70
Rammeområde 12 - Kommunedirektør og fellestjenester	70
Rammeområde 15 - Brann og Beredskap	72
Rammeområde 18 – Interkommunale samarbeid	74
Rammeområde 20 - Oppvekst og kultur	75
Rammeområde 30 – Helse	83
Rammeområde 35 – Sosiale tjenester	87
Rammeområde 40 – Politisk vedtatt tilskudd til andre.....	88
Rammeområde 60 – Teknisk og planlegging.....	89
Rammeområde 70 – Selvkost	90
Hovedbilde saldering – kommunedirektørens innstilling	92
Hovedoversikter i henhold til kommunedirektørens forslag:	93
§ 5-4 første ledd, Bevilgningsoversikt – drift	93
§ 5-4 andre ledd, Bevilgningene til de enkelte budsjettområdene – drift	93
§ 5-5 første ledd, Bevilgningsoversikt – investering	94
§ 5-5 andre ledd, Bevilgningene til de enkelte investeringsprosjektene	95
§ 5-6.Økonomisk oversikt etter art – drift	96
§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet	96

Kommunedirektørens innledning

Kommunestyret har gjennom kommuneplanens samfunnsdel for 2018-2030 vedtatt målsettinger og strategier for utviklingen av Sørreisa kommune.

I budsjett og økonomiplanen skal det fremgå hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende årene. Det bør derfor være en tydelig kobling mellom samfunnsplanlegging og økonomiplanlegging. Målet med denne koblingen er at samfunnsplanleggingen skjer innenfor de økonomiske rammene kommunen har tilgjengelig, og at kommunen fordeler sine ressurser best mulig mellom drift og utvikling. En god kobling mellom kommuneplanen og økonomiplanen er nødvendig for kommunestyret for å drifte kommunen best mulig og samtidig styre utviklingen av kommunen mot en ønsket tilstand. I tillegg til kommuneplanens samfunnsdel er andre planer, strategier og vedtak tatt med i dette dokumentet.

Også for 2023-2026 har kommunedirektøren forsøkt å synliggjøre koplingen mellom kommunens planer, med hovedvekt på kommuneplanens samfunnsdel, og budsjett 2023 og handlingsdel og økonomiplan 2023-2026, noe som ble gjort første gang for perioden 2022-2025.

Målet med denne oppbyggingen er å skape en sterkere kobling mellom målsettinger i overordnede planer, tiltak i kommuneplanens handlingsdel og prioritering av økonomiske virkemidler gjennom økonomiplanlegging.

Også for 2023 opplever Sørreisa kommune en realnedgang i Regjeringens forslag til statsbudsjett selv om vi mottok en økning på 6,75 mill. mer i rammer enn i 2022. Rammeoverføringene til kommunesektoren er i stor grad er knyttet opp mot folketall. I 2021 opplevde kommunen en betydelig nedgang i folketall, noe som prognosene framskriver vil komme til å skje også i årene framover og som igjen kan føre til en realnedgang i de frie inntektene framover. I et slikt perspektiv vil økonomisk kontroll være viktig.

En måte å demme opp for nedgangen i folketallet er å bosette flykninger. For 2022 har Sørreisa kommune fått anmodning om bosetting av 80 flyktninger. Status pr. oktober tilsier at kommunen i sitt bosettingsarbeid ikke skal komme så langt unna anmodningen inneværende år. For 2023 er det framskrevet bosetting av 40 flyktninger og videre i perioden 30, og så 20 pr år. For at tjenestene skal kunne gjøre en god jobb i bosettings- og integreringsarbeidet har flere av tjenestene som gir tjenester til flyktninger, i kommunedirektørens forslag til budsjett, fått styrket sine rammer.

Sørreisa kommune gjennomførte i 2021 et større omstillingsprosjekt. Kommunestyret vedtok i den forbindelse en rekke tiltak for å redusere driftskostnadene og øke inntektene. Tiltakene utgjorde til sammen ca. 22 mill. netto i økonomiplanperioden.

Proessen skapte lite styr og tiltakene ble lojalt fulgt opp av ansatte, ledere og tillitsvalgte. Den kommunale driften/bemanning i Sørreisa kommune er på grunn av den økonomiske situasjonen marginal på de fleste områdene. Dette i tillegg til omstillingsprosessen og resultatet av den har ført til slitasje og noe sykemelding.

Kommunedirektøren har derfor i sitt forslag forsøkt å ta hensyn til de signalene som kommer og foreslår derfor å øke driften igjen på de mest sårbare områdene, selv om man på langt nær har nådd å imøtekomme de behovene som er presentert.

I den situasjonen vi er i nå tror kommunedirektøren det er viktigere å «smøre» organisasjonen enn å sette mest mulig midler på fond. Det ligger også forslag om å satse mer på digitalisering slik at man også kan jobbe enklere og smartere.

I framlagte økonomiplan ligger det både forslag til engangstiltak og varige tiltak. For å få dette handlingsrommet har kommunedirektøren foreslått:

- Redusere innbetaling av pensjon med kr. 5 000 000 som dekkes inn av pensjonsfondet som var på 69,7. Sørreisa kommune har et uvanlig stort pensjonsfond, og KLP mener derfor at foreslåtte tiltak derfor ikke utgjør noen utfordring.
- Bruke deler av integreringstilskuddet til å styrke enheter yter tjenester til den store mengden flyktninger som kommunen bosetter. Dette for å motvirke ytterligere press på allerede pressede tjenester.

Kommunedirektøren legger fram et saldert forslag til budsjett/økonomiplan for perioden 2023-2026. Videre er driftsrammene gjennomgått og justert etter beste skjønn og kjente premisser for å bli så realistiske som mulig. Kommunestyrets vedtak i saker i 2022 er også hensyntatt i salderingen.

Det er mange forhold som tilsier at en kommune alltid bør ha en buffer, f.eks. uforutsett rentestigning, prisstigning på strøm etc. I kombinasjon med kommende demografiske endringer og vedlikeholdsetterslep tilsier dette at balansen i økonomiplanen reelt sett er skjør.

Kommunedirektøren har, ut fra stipulerte investeringsbehov i Sørreisa kommune, laget en framskriving/simulering av behov for låneopptak de neste 10 årene med dertil økning i renter og avdrag.

I framlagte budsjett/økonomiplan er det foreslått følgende fondsavsetning:

Disposisjonsfond: (i hele 1000)	
2023	2 511
2024	3 438
2025	888

I 2026 kommer driftsbudsjettet ut med et merforbruk på kr 186 363,- kr. Dette er inntil videre håndtert med bruk av fond.

Kommunedirektøren håper det fremlagte budsjettokument skal fremstå som et godt grunnlag for den videre budsjettbehandlingen i formannskapet og kommunestyret.

Margrethe Hagerupsen
Kommunedirektør

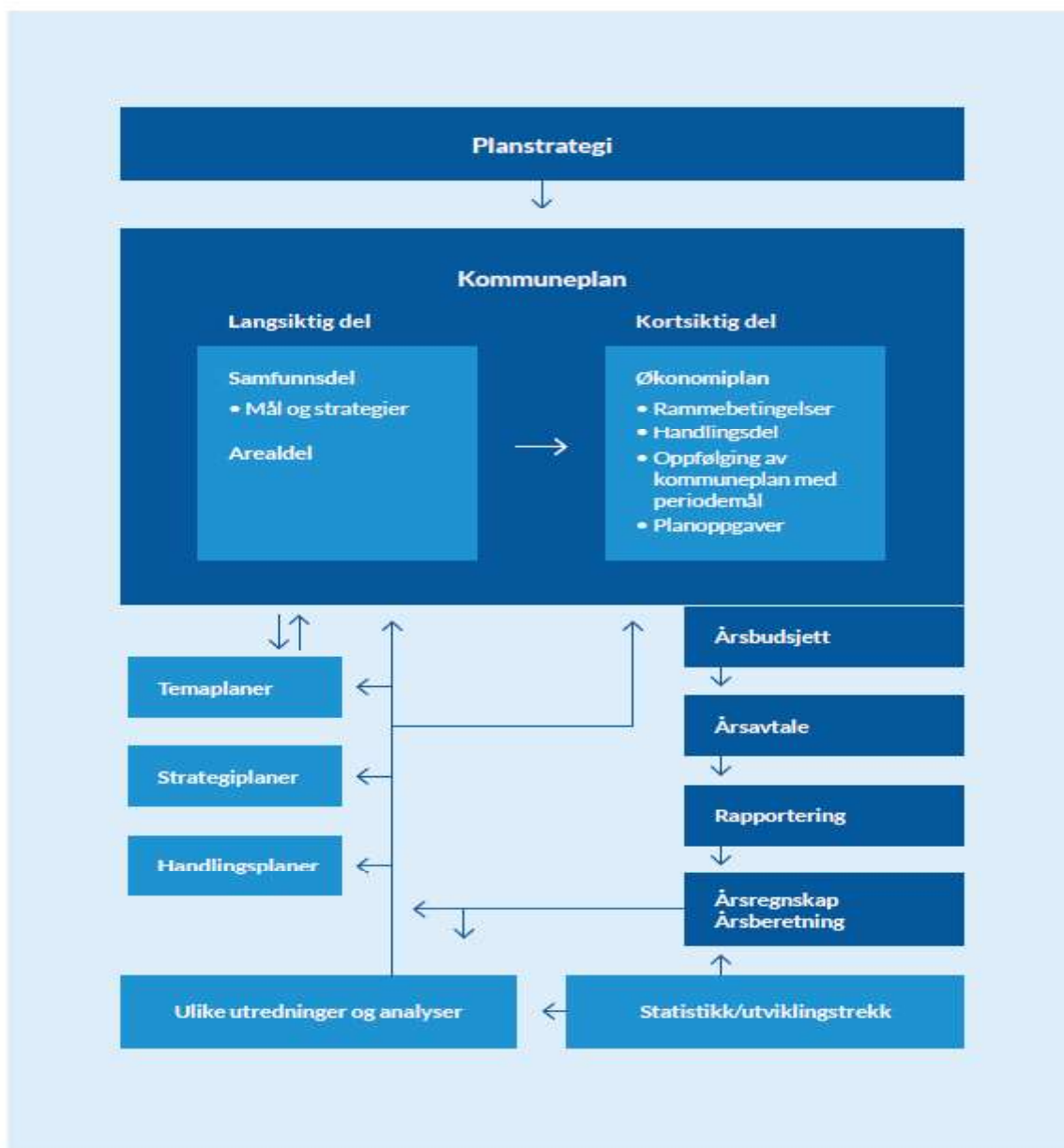
Det kommunale styringssystemet

Erfaring fra kommunene viser en for svak kobling mellom målsettinger i overordnede planer, tiltak i kommuneplanens handlingsdel og prioritering av økonomiske virkemidler gjennom økonomiplanleggingen.

Tradisjonelt har samfunnsplanlegging blitt ivaretatt i kommuneplanen (med areal- og samfunnsdel) og økonomiplanleggingen i økonomiplan/budsjett.

Den manglende koblingen har gjerne ført til at det har blitt satt av lite ressurser til samfunnsutvikling og planlagte strategiske tiltak, og det har vært mest fokus på å videreføre pågående aktivitet.

Figuren under illustrerer de viktigste styringsdokumentene og sammenhengen mellom disse:

Figur 1: Det kommunale styringssystemet

Kommunal planstrategi

skal utarbeides hvert fjerde år av nyvalgt kommunestyre og vedtas senest ett år etter at kommunestyret er konstituert. Planstrategien er ikke en plan, men den drøfter utviklingstrekk og avklarer hvilke planoppgaver kommunestyret skal prioritere i valgperioden, og det skal tas stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres. Planstrategien har ingen rettsvirkning verken for kommunen eller andre (PBL. § 10-1).

Kommuneplanen

er det øverste styringsdokumentet i kommunen, og er kommunens viktigste overordnede plan. Den gir retning til utviklingen, og gir rammer for utvikling av kommunesamfunnet og forvaltningen av arealressursene i et langsiktig perspektiv. Den er Sørreisa kommunes strategi for å møte fremtidens utfordringer og er førende for mer detaljerte planer og budsjetter. Kommuneplanen består av en langsiktig samfunnsdel og en arealdel (10-12 år), samt kommuneplanens fireårige handlingsdel.

- Kommuneplanens samfunnsdel har en viktig rolle som verktøy for en bedre og mer helhetlig og strategisk planlegging og politisk styring. Dette for å få en bærekraftig samfunnsutvikling og medvirkning. Den viser hvilke utfordringer og muligheter kommunen står overfor, og ønsket utvikling av kommunen med langsiktige mål og strategier.
- Kommuneplanens arealdel omfatter hele kommunen, er juridisk bindende og styrer den langsiktige arealutviklingen. Arealdelen skal sikre at arealbruken i kommunen bidrar til å nå mål og strategier i samfunnsdelen. Den består av planbeskrivelse, retningslinjer for saksbehandling og plankart med utfyllende bestemmelser. Kommuneplanens arealdel er styrende for mer detaljerte arealplaner og utbyggingstiltak. Arealdelen er under arbeid og etter planene skal kommuneplanens arealdel for Sørreisa kommune ferdigstilles i løpet av første halvår 2023.

I hht Pbl § 11-2 skal kommuneplanens samfunnsdel ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen. Det skal være god sammenheng mellom samfunnsdelen og arealdelen, og samfunnsdelen og oppfølgende handlingsdel. Kommuneloven forsterker koblingen mellom kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplan.

Kravene til kopling av samfunnsplanlegging og økonomiplanlegging er skjerpet i ny kommunelov og det medfører sterkere forventninger til reell koordinering og sammenheng i de kommunale planprosessene. Kommuneloven § 14-4.

Handlingsdelen er en del av kommunens styringssystem og kan struktureres etter temaområder eller etter sektorområder. Sørreisa kommunes plan er organisert etter temaområder.

Formålet med handlingsdelen er å vise:

- Oversikt over nåværende status og rammebetingelser
 - o Utviklingstrekk, status og evaluering av måloppnåelse innenfor ulike områder, satsningsområder eller sektorområder
 - o Rammebetingelser, økonomisk eller andre pålegg kommunen må forholde seg til
- Prioriteringer og ressursfordeling (samordnet med økonomiplan)
- Utfordring de neste fireårene

Økonomiplanen

samler kommuneplanens handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett i ett dokument. I tillegg vises et program for oppfølging av planstrategien. Økonomiplanen gjelder for fire år der årsbudsjettet utgjør det første:

1. Kommuneplanens handlingsdel viser prioriteringer og tiltak for å nå de langsiktige målene i samfunnsdelen og andre temaplaner. Kommuneplanens handlingsdel rulleres årlig.

1. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet, og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver innenfor drift og investering. (Kommuneloven § 14-4). Økonomiplanen skal omfatte minst en fireårs periode og revideres årlig. Økonomiplanen skal settes opp i balanse og være realistisk, fullstendig og oversiktlig
- Årsbudsjett er en bindende plan for kommunens midler, og anvendelse av disse i kommende år (Kommuneloven § 14-5). Årsbudsjettet konkretiserer økonomiplanen og gjelder hele kommunens virksomhet. Årsbudsjettet er første året i økonomiplanen og revideres årlig.

Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse. Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet.

Årsregnskap og årsberetninger gir viktig informasjon for neste rullering av økonomiplanen. Statistikker og oversikter over utviklingstrekk er nødvendig for analyse av spesielle utfordringer.

I dette dokumentet har kommunedirektøren tatt utgangspunkt i kommuneplanen samfunnsdel fra 2018, og samlet kommuneplanens handlingsdel, økonomiplan og årsbudsjett i ett dokument.

Økonomiplanen gjelder for fire år der årsbudsjettet utgjør det første:

1. Kommuneplanens handlingsdel viser prioriteringer og tiltak for å nå de langsiktige målene i samfunnsdelen og andre temaplaner. Kommuneplanens handlingsdel rulleres årlig.
2. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet, og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver innenfor drift og investering. (Kommuneloven § 14-4). Økonomiplanen skal omfatte minst en fireårs periode og revideres årlig.
3. Årsbudsjett er en bindende plan for kommunens midler, og anvendelse av disse i kommende år (Kommuneloven § 14-5). Årsbudsjettet konkretiserer økonomiplanen og gjelder hele kommunens virksomhet. Årsbudsjettet er første året i økonomiplanen og revideres årlig.

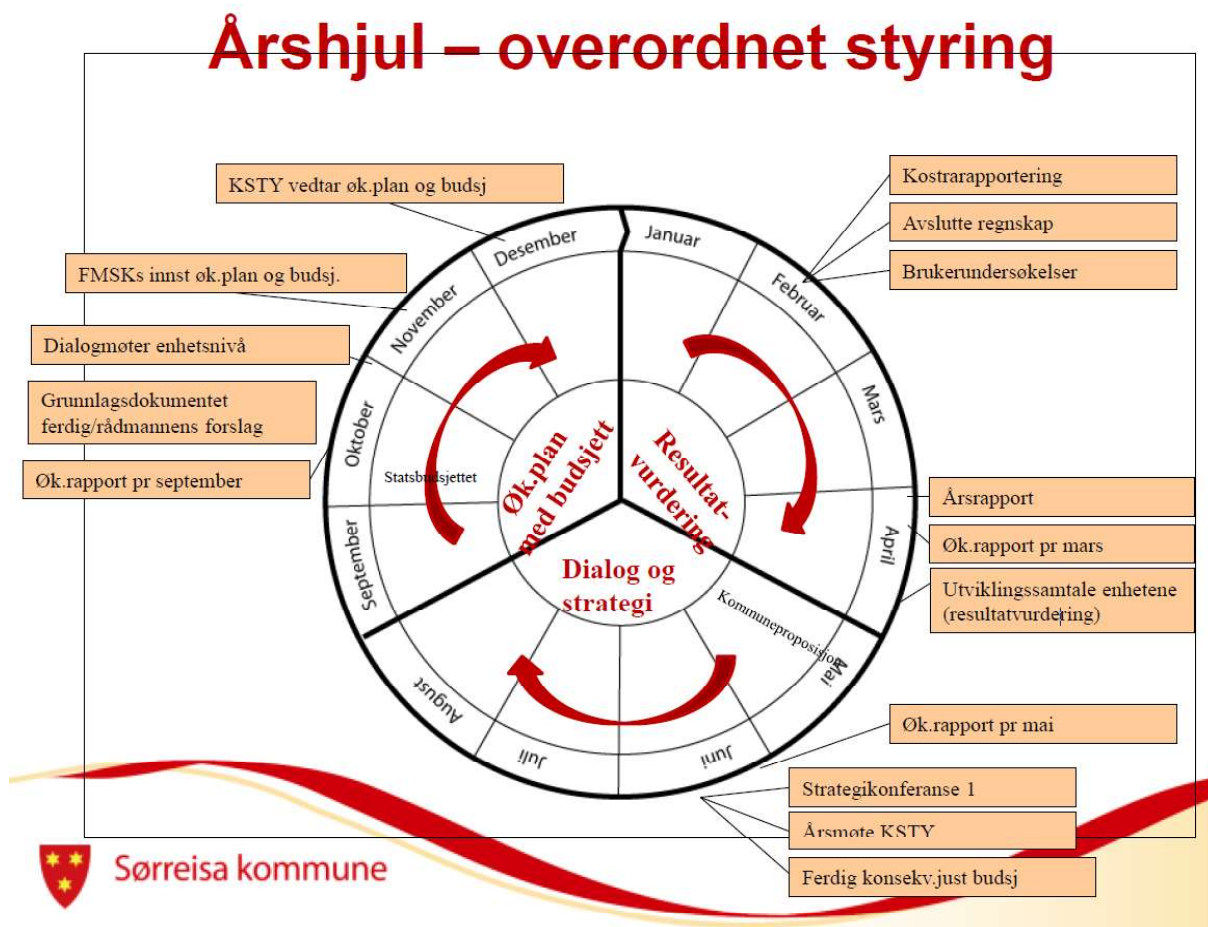
Forslag til budsjett og økonomiplan for 2023-2026 bygger i tillegg på følgende forutsetninger:

- Vedtatt økonomiplan 2022-2025
- Vedtak i kommunestyret i løpet av 2022
- Kommuneproposisjonen og forslag til statsbudsjett for 2023

Sørreisa kommunes styringssystem og planstrategi

Gode virksomhetsovergrepene tiltak krever en helhetlig tilnærming til hvordan Sørreisa skal styres, en plan for virksomhetsstyring. Ledelse, plan- og styringsprosesser må ivareta målene for Sørreisa, hvor kommunen som helhet driver ressurser og prosesser effektivt og leverer gode tjenester til innbyggerne i henhold til politiske vedtak og gjeldende lover og regler. Dette krever tydelig sammenheng mellom vedtatte strategier og mål, gode styringsparameter og evner/systemer for å måle effekten av kommunens aktivitet før og etter gjennomføring av tiltak. Sørreisa kommune må etablere et styringssystem for kommunens drift på alle nivåer.

Virksomhetsstyring kan illustreres som et hjul med konstant utvikling og forbedring. Denne tilnærmingen sikrer en organisasjon som kontinuerlig tilpasser seg endrede behov, forutsetninger og forventninger.

Figur 2: Årshjul overordnet styring

Virksomhetsstyring favner all aktivitet knyttet til ledelse, planlegging og styring av drifts- og utviklingsoppgaver, og skal sikre:

- etterlevelse av lover og forskrifter
- iverksettelse av politiske og administrative vedtak, prioriteringer og mål
- best mulige resultater og kvalitet i tjenestene
- lik og samordnet styring mellom og innen tjenesteområdene
- effektiv ressursutnyttelse

Sørreisa kommunestyre vedtok i 2018 at kommuneplanen skal være kommunen øverste styringsdokument. Den skal legge føringer for all kommunal aktivitet og fungere som et viktig

beslutningsgrunnlag i kommunen. De vedtok videre at handlingsdelen skulle konkretisere hvordan kommunen skal jobbe for å følge opp målene i kommuneplanen. Når handlingsdelen blir satt sammen med økonomiplanen ville dette bli det viktigste verktøyet for å sikre økonomisk planlegging og styring av kommunen. Dette reviderte forslaget viser planen for årene 2023-2026.

Med utgangspunkt i vedtatt visjon, mål og strategier utarbeides et fireårig handlingsprogram med konkrete tiltak/handlinger.

Sørreisa kommunes styringssystemer:

De viktigste dokumentene i styringssystemet er:

- *Den 4-årige Budsjett- og økonomiplanen*
- *Årlige budsjett og planer for den enkelte tjeneste- og støtteenhet.*
-

Rapportering til politikerne:

- Årsregnskap og Årsberetning der forrige års drift evalueres- Kommuneloven §§ 14-6 og 14-7.
- Tertialvise økonomirapporter, Kommuneloven § 14-5
- Tilbakemelding på politiske vedtak
- Tilrettelegging for budsjett- og handlingsplanprosessen
- Rapport om internkontroll og statlig tilsyn minst en gang pr år – Kommunelovens § 25-2.

I Kommuneloven av 01.01.19/01.01.20 Kapittel 25, § 25-1 og 25-2 er kommunedirektørens ansvar for internkontroll styrket i forhold til tidligere. Her er hjemlet at kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges og at kommunedirektøren er ansvarlig for å ivareta dette.

Det er videre hjemlet i loven at kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og resultat fra statlige tilsyn minst en gang pr. år.

For å ivareta lovkravene har Sørreisa kommune i 2022 hatt et spesielt fokus på kontroll generelt og internkontroll spesielt. Kommunen har derfor jobbet med videreutvikling av etablerte og tatt i bruk nye systemer:

Compilo Kvalitetssystem

- Dokumentarkiv med oppgradering av mappestruktur og rutiner som oppdateres fortløpende
- Avvikssystem: Melde avvik og avviksbehandling
- ROS-modul til å gjøre nødvendig risiko- og sårbarhetsanalyser på drift
- Det er i tillegg laget en kvalitetshandbok som skal følges i internkontroll- og kvalitetsarbeidet i kommunen.

Bridge

- System for registrering og oppfølging av politiske vedtak

KF – delegering

- Et digitalt system for delegering, der deler av systemet ikke er tatt i bruk. Målet er at siste del skal legges fram til politisk behandling desember 2022.

Noen tjenester i Sørreisa kommune gjennomfører brukerundersøkelser. I tillegg har det vært gjennomført medarbeiderundersøkelser. Undersøkelsene har vært brukt til forbedringer internt, men ikke rapportert til politisk nivå eller brukt i kommunens styringssystemer. Dette vil bli endret på fra 2023.

Det gjennomføres brukerundersøkelser i noen tjenester, men det er behov for å utarbeide et godt system for gjennomføring og oppfølging av bruker- og innbyggerundersøkelser.

Sørreisa kommunes planstrategi 2020-2023:

I kommunestyremøte 10. desember 2020 ble det gjort følgende prioriteringer:

Tabell 1: *Prioriterte planer i planstrategien*

	Planer	Status
1.	Rullering av kommuneplanens arealdel fullføres	Første halvdel av 2023.
2.	Pågående arbeid med sentrumsplanen fullføres	Kommunestyret desember 2022
3.	Følgende planarbeid gjennomføres: a. Helhetlig klima og miljøplan b. Temaplan «Leve hele livet» c. Kommunedelplan for Oppvekst d. Boligpolitisk plan	Sak om oppstart er behandlet i kommunestyret Ferdig På grunn av manglende plankapasitet i egen administrasjon er denne planen satt på vent til primo 2023 da man vil kjøpe plankapasitet på interkommunalt plankontor. Planlagt oppstart 1. kvartal 2023

I hht Pbl § 10-1 er planstrategien et verktøy for kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordnet nivå i kommunestyreperioden. Planstrategien skal vedtas i løpet av det første året etter konstituering av nytt kommunestyre for å imøtekomme kommunens behov. Det er kommunevalg i september 2023 – noe som tilsier at ny planstrategi for Sørreisa kommune skal være på plass innen september 2024.

Kommuneplanens samfunnsdel

I økonomiplanen skal kommuneplanens samfunnsdel være gjenspeilet og integrert med sine visjoner, mål og strategier. Sørreisa kommunes vedtok Kommuneplanens samfunnsdel 3. mai 2018.

Konkretisering av kommuneplanens samfunnsdel fortsetter i kommunens økonomiplan og budsjett. For at kommuneplanlegging skal bli realistisk og relevant bør kommuneplanens samfunnsdel rulleres hvert fjerde år i forbindelse med planstrategiarbeidet og handlingsdelen og årlig i forbindelse med behandling av budsjett/økonomiplan.

Visjon og hovedmål

I Sørreisa kommunes samfunnsdel er følgende vedtatt:

Figur 3: Visjon og hovedmål for Sørreisa kommune

Kommuneplanens samfunnsdel *Vi skal gjøre hverdagen bedre – for alle!* er kommunens strategi for å møte fremtidens utfordringer og er førende for økonomiplanen. Kommuneplanens visjon peker framover og skal samle og inspirere til felles utvikling og endring.

Flere av hovedtemaene med mål og strategier peker på områder som skal ha ekstra oppmerksomhet og ressurser i perioden fram mot 2030.

- Innbyggerne i Sørreisa skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv.
- Sørreisa kommune skal ha fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø hvor alle tar ansvar for å nå de nasjonale klimamålene
- Sørreisa skal være en ren, ryddig og trygg kommune

Vedtatte hovedtemaene er:

- *BARN OG UNGE*
- *VOKSEN OG GAMMEL*
- *KULTUR, IDRETT OG FRIVILLIG ARBEID*
 - *NÆRING*
- *BOLIG OG STEDSUTVIKLING*
- *SAMFUNNSSIKKERHET-BEREDSKAP, MILJØ, KLIMA, TRANSPORT OG AREALFORVALTNING*

vekst i folketallet. Det skal legges til rette for Forsvaret og for næringsutvikling i kommunen og i Midt-Tromsregionen, slik at ungdommen kan gjøre utdanningsvalg og komme tilbake til kommunen for å skape sin framtid her.

Innenfor kommunens tjenesteyting fokuserer planen på de langsiktige mål og strategier som de ulike sektorene i kommunen skal styre etter. I stedet for å følge de ulike sektorene er mål og strategier i planen rettet mot sektorovergrepene hovedtema som i større grad ser hele mennesket.

I tillegg har kommunestyret i Sørreisa bestemt at folkehelseperspektivet og stedsutvikling skal inngå i alle områder om gjennomgående tema.

Bærekraftig ressursforvaltning, miljø- og klimaarbeid i Sørreisa

Om mindre enn ti år skal verden ha nådd FNs bærekraftsmål. Stat, kommuner, organisasjoner, næringsliv og befolkning må mobilisere for å nå disse målene.

Et av satsningsområdene i kommuneplanens samfunnsdel er at Sørreisa kommune skal ha fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø, hvor alle tar ansvar for å nå de nasjonale målene i Parisforpliktelsene. Også Sørreisa kommune har sin plass i et globalt fellesskap, der mennesker, byer og land påvirker hverandre. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringer og innarbeides derfor i denne planen.

Også Sørreisa kommune påvirkes av langvarige og dyptgripende globale endringer. Disse endringene legger viktige premisser for kommunens planlegging og utvikling av den kommunale virksomheten. Dette gir utfordringer og muligheter som kommunen må ta tak i.

FNs bærekraftsmål gir viktige premisser for bærekraftig samfunnsutvikling i norske kommuner. De bygger på tre dimensjoner, økologisk/miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft som henger sammen og påvirker hverandre:

- Miljømessig bærekraft handler om å utvikle samfunnet innenfor planetens tålegrenser og å redusere tapet av biologisk mangfold. Klimaendringene må reduseres og samtidig må samfunnet tilpasse seg konsekvensene av endringene som allerede pågår.
- Sosial bærekraft handler om å sikre innbyggerne like muligheter til å delta i samfunnet, å investere i gode oppvekst- og levekår, helse, utdanning, likestilling, inkludering og mangfold. Samholdet i samfunnet, tillit, demokrati og opplevd tilhørighet er avgjørende.
- Økonomisk bærekraft handler om ansvarlig forbruk og produksjon, økonomisk vekst med mindre miljøbelastning, samt rettferdig og anstendig arbeid. Bærekraftig utvikling forutsetter at det skapes verdier i lokalsamfunnet som over tid opprettholder et godt velferds- og tjenestetilbud.

FNs bærekraftsmål:

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Målene består av 17 mål og 169 delmål som skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene deles inn i tre dimensjoner - økonomisk bærekraft, sosial bærekraft og miljømessig bærekraft. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. Bærekraftmålene gjelder for alle land i verden, og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide for å nå målene.

Gjennom "Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023" gir regjeringen tydelige føringer for at kommunene skal legge FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanlegging.

FNs bærekraftsmål i Sørreisa kommune

Den fremtidige utviklingen i Sørreisa kommune skal bygge på FNs bærekraftsmål. Vi skal imøtekomme de behovene som finnes i dag, og løse dagens oppgaver uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner. Dette er et godt utgangspunkt for å skape gode løsninger lokalt, som også bidrar globalt. Bærekraftmålene hjelper kommunen å løfte blikket.

I dette dokumentet har kommunedirektøren koblet FNs bærekraftsmål til det enkelte hovedtema med mål og strategier. Disse vil i tillegg bli fulgt opp med forslag til tiltak.

Klima, miljø og energi (kilde: Sørreisa kommunes planstrategi)

I Sørreisa kommunes planstrategi er det vedtatt at det i kommunens planer skal tas hensyn til både nasjonale og regionale føringer når det gjelder klima og miljø. Planbehovet skal ifølge plan- og bygningslovens § 1-1 fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Sørreisa kommune har redusert klimagassutslippene med nesten 40% siden 1991. Dette er over den nasjonale målsetningen om en reduksjon på 30% innen 2020. Innen 2050 må vi dog redusere med minst like mye for å nå nasjonale mål om en reduksjon i utslippene med 80-95%, sammenlignet med 1991. For Sørreisa sin del betyr det at vi skal ned til mellom 670-2680 CO₂-ekvivalenter i løpet av de neste 30 årene.

Pr 2017 bestod veitrafikken for 47.6% av utslippet, etterfulgt av jordbruk med 25.5% og avfall & avløp med 13% av utslippet. Det er i hovedsak personbiler (51.6%) og tunge kjøretøy (33.1%) som står for mesteparten av utslippet av veitrafikken. Sørreisa er en «gjennomfartsåre» og det er stor utpendling til andre kommuner i regionen, samtidig som kollektivtilbudet ikke er særlig godt tilrettelagt. Det vil være behov for å se på regionale tiltak for å redusere persontrafikken inn mot sentrene i Midt-Troms.

Sørreisa kommune skal ta sitt ansvar slik at kommunen møter utfordringene med et positivt fortegn for å skape en bærekraftig utvikling. Dette gjøres bla ved at kommunestyret gjennom dette dokumentet fokuserer på tiltak i tråd med de tre sentrale bærekraftelementene:

Miljømessig bærekraft handler om:

- Helhetlig perspektiv med grønt perspektiv i tjenester, planer og utvikling
- Vi må gjøre grep slik at miljøet rundt oss kan bestå til glede for de som kommer etter oss.
- Klimagassutslippet pga. økt forbruk må reduseres, vi må tilpasse oss klimaendringene, reise annerledes, bruke arealene våre på en bedre måte og verne om naturressursene.
- Et langsiktig perspektiv er viktig – ingen «rovdrift», både ved forvaltning av naturressursene og når det gjelder mennesker og ansatte i organisasjonen. Beredskap for å møte klimaendringene og naturgitte faremomenter.

Sosial bærekraft handler om:

- Alle skal oppleve å være en del av Sørreisasamfunnet.
- Sørreisa kommune skal jobbe for å bli en mobbefri kommune
- Sørreisa kommune skal sikre tidlig innsats
- Sørreisa kommune skal legge til rette for boligvekst og utvikling.
- Det handler om å skape gode, helsefremmende omgivelser for mennesker å leve i.
- Målet er å skape mindre forskjeller mellom folk.
- Foreldre må få støtten og oppfølgingen de trenger for å skape trygge omgivelser for barna som bygge morgendagens samfunn.
- Livsfasemål - alle skal ha mulighet til å mestre hverdagen og sitt eget liv.

Økonomisk bærekraft handler om:

- Sørreisa kommune skal satse på velferdsteknologi. Sørreisa kommune vedtok i 2021 en egen strategi for velferdsteknologi. I budsjett og økonomiplan 2023-2026 er det foreslått et betydelig løft på velferdsteknologi – både i investering og drift.
- Næringslivet må ha gode rammevilkår for at de skal kunne utvikle nye næringer og at eksisterende næringer kan vokse. Sørreisa kommunes rolle som samfunnsutvikler er viktig og må både prioriteres og videreutvikles. Et av fokusområdene i 2022 Havne- og farvannsforvaltning foreslås videreutviklet i 2023 og videre. Det foreslås å opprette en stilling som skal drive utvikling av dette området og eller av kommune som samfunnsutvikler.
- Så mange som mulig skal være i jobb og kan ta del i arbeidslivet.
- Det er viktig at de som kan og vil får mulighet til å bidra med sine ressurser i lokalsamfunnet.
- Kommunens tjenester må være økonomisk bærekraftig. Det betyr at innbyggerne i størst mulig grad må ta ansvar for å mestre eget liv.
- Sørreisa kommune må tilstrebe en kostnadseffektiv og bærekraftig drift der regnskapsresultatet innfrir vedtatte økonomiske måltall.
- Kommunedirektøren må sørge for ressursbesparende innkjøp gjennom etablering av flere rammeavtaler. Anskaffelsene skal være formålstjenlig og kostnadseffektive og ivareta miljø- og klimamessige hensyn. Kommunen har også knyttet seg til et innkjøpssamarbeid med mange andre kommuner og det jobbes kontinuerlig med å få på plass rammeavtaler.
- Det må også ses på mulige justering av renholdressurser pr. tjenestested gjennom revidering av renholdsplaner.

- Sørreisa kommune må jobbe for å redusere etterslepet av vedlikehold på kommunale bygg.
- Sørreisa kommune må vurdere avhending av uegnet kommunal eiendom for å styrke handlingsrom for investeringer.
- Sørreisa kommune har fokus på bærekraftig ressursforvaltning og tilstreber at overnevnte elementer hensyntas i tiltakene som iverksettes innenfor alle hovedområdene og andre områder i handlingsdelen/økonomiplanen.

Status Kommuneplanens handlingsdel

Kommuneplanens vedtatte handlingsdel ble første gang innarbeidet i økonomiplanen i budsjett og økonomiplan for 2022-2025. Kommunedirektøren har likevel fulgt opp en del av strategiene og vil her gi en statusoppdatering på vedtatte mål og strategier. Handlingsdelen viser hvordan kommuneplanen skal følges opp i økonomiplanperioden.

I kolonnen økonomi vises det hvordan tiltaket er finansiert. Drift (D), investering (I), omstilling (O) eller en kombinasjon av disse.

1. Barn og unge

samt folkehelsegevinsten av friluftsliv og nærturområder, vil vektlegges.

1.a: MÅL: Barn og unge skal ha en trygg og god oppvekst			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Sørreisa skal ha en god helsestasjon, skolehelse- og barnevernstjeneste med oppfølging fra fødsel til voksenliv.	Sørreisa kommune har i tillegg til en godt dimensjonert helsestasjon og skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom. Kommunens har tilbud om jordmortjenester. Når det gjelder kravet om at jordmor skal tilby heimebesøk til barselkvinner i løpet av første 3 døgn etter hjemreise fra fødestue, gis det per i dag ikke systematisk tilbud om dette. Det gis istedenfor tilbud om oppfølging fra fødestue	2023-2026	D
En felles 1.-10 skole i sentrum skal realiseres.	Skolen er under bygging og renovering, ferdigstilles til skoleåret 2023-2024. Planer for overgang fra tre til en skole er laget.	2023	I
God kontinuitet i overgang mellom barnehage, barneskole, ungdomsskole til videregående skole	En prosess som pågår kontinuerlig og som forsteges ved styrkingen som er gjort i modell for tverrfaglige samarbeidsarenaer for barn og unge i Sørreisa der også kommunepsykolog står sentral i arbeidet	2023-2026	D
Tidlig innsats skal styrkes Tiltaket «Tidlig inn»;	Tiltak som gjennom drift er implementert hos helsesykepleiere og jordmor. I tillegg er kommunen med i en nasjonal satsing «inkluderende barnehage og skolemiljø»	2023-2026	D
Sørreisa skal gjennom en god grunnskole forebygge frafall i videregående skole.	Skolene jobber kontinuerlig for å skape gode og trygge skolemiljø der elevene skal trives og få gode opplevelser. God veiledning fra skolens rådgiver i søkeprosessen til videregående skole.	2023-2036	D
Sørreisa skal ha kvalifisert personale og god bemanning i barnehage og skole, med kvalitet på minimum nasjonalt nivå	Også Sørreisa kommune merker det presset som er i markedet når det gjelder pedagoger til både skoler og barnehager. Kommunen må derfor iverksette spesielle rekrutteringstiltak på kort og lang sikt, både alene og sammen med de andre kommunene i regionen.	2023-2026	D
Ungdom skal ha gode muligheter for arbeidsutprøving og sommerjobber	Dette har vært godt tilrettelagt for sommeren 2022, både med å utvide perioden for sommerjobb og gi tilbud til flere ungdommer. Dette tiltaket videreføres. Dette er også et viktig rekrutteringstiltak.	2023-2026	D
Kommunen skal følge KS sin norm for antall læreplasser.	K-styret vedtok i 2021 at Sørreisa kommune kan ha inntil 7 lærlinger. Lærlingene skal primært ha utdanningsrett. I tillegg kan Sørreisa kommune ha lærlinger som har lønnskostnader dekt fra Nav eller f.eks. fylkeskommunen. Dette er videreført i perioden.	2023-2026	D

Kommunen skal ha fokus på trafiksikkerheten rundt ny sentrumsskole	Dette ivaretas gjennom planlegging og bygging av ny skole i form av egen plan.	2023	D/I
Barn og unge skal ha trygge skoleveier gjennom satsing på gang- og sykkelveier	Dette tiltaket søkes ivaretatt gjennom Sentrumsplanen (områdeplan for sentrum) som planlegges vedtatt i desember 2022 og Skoleplanen som er vedtatt.	2023	D/I
Barnehager og skoler skal ha gode uteområder som motiverer til lek og fysisk aktivitet	Fra skoleåret 2023-2024 blir det en skole i Sørreisa. Oppgradering av uteområdet på skolen ivaretas gjennom byggeprosessen. Uteområdene rundt barnehagene er stort sett tilfredsstillende, men barnehageeier må ha fokus på disse de kommende årene.	2023-2026	D/I
Sikre barn- og unge god kunnskap om entreprenørskap, eget lokalmiljø og næringslivet, for å bidra til økt trivsel og tilhørighet hos de unge	Skolene har samarbeid med Ungt entreprenørskap. Arbeidslivsfag gir elevene mulighet til å etablere elevbedrifter. Elever får mulighet til å besøke lokalt næringsliv. Dette er tema i ordinær undervisning.	2023-2026	D
1.b Mål: Det skal være nulltoleranse for mobbing			
Barnehager og skoler skal handle raskt og effektivt dersom det avdekkes mobbesituasjoner	Det er utarbeidet rutiner og handlingsplaner som skal ivareta dette (lovkrav	2023-2026	D
Alle som jobber i barnehage og skole skal lære mer om hvordan de skal forebygge og håndtere mobbing.			
Sørreisa skal ha opplegg for kompetanseheving på dette området	Både skoler og barnehager følger opplæringslov og barnehagelov vedr. håndtering av mobbing og krenkelser. Deltakelse i inkluderende barnehage og skolemiljø-satsningen retter seg mot akkurat dette. Skolene deltar i tillegg i kompetanseheving «Tett på – tidlig inn». Barnehagene deltar i kompetanseheving «Språk og musikk»	2023-2026	D
1.c: Mål: Barn og unge skal ha gode fritidstilbud og sosiale møteplasser			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Sørreisa kommune skal ha en aktiv dialog med sitt ungdomsråd og sikre reel innflytelse i saker som gjelder dem under mottoet «Ungdom vet mest om ungdom»	Målet er at Sørreisa kommune skal ha et oppgående og aktivt ungdomsråd som skal bidra til ivaretagelse av innflytelse og medbestemmelse i saker som gjelder ungdom. I tillegg skal ungdom fra Sørreisa være representert i det interkommunale ungdomsrådet. Det er satt av midler i budsjettet til dette, og det jobbes kontinuerlig med å rekruttere engasjerte ungdommer til vervene.	2023-2026	D
Sikre videre satsing på mangfoldig idretts- og kulturtilbud i kommunen	Videreføre det gode samarbeid mellom kommunen og lag, foreninger og frivillighet. Tiltak om etablering av fritidserklæring (formalisere samarbeidet mellom kommunen og lag/foreninger er lagt inn i budsjettet for 2023.	2023-2026	D
Kommunen skal tilrettelegge for fritidsklubb og uorganisert aktivitet	Bølgen, med bibliotek, frivilligsentral og kulturskole er blitt en meget godt besøkt møteplasser for barn og unge. Det er i tillegg ulike aktiviteter på Bølgen, også i samarbeides det bl.a med Frivilligsentralen. Kommunen driver også folkehelseparken som er et godt besøkt tiltak. Kommunestyret har bedt kommunedirektør utrede tiltak med fritidsklubb. Dette arbeidet er ikke påbegynt.	2023-2026	D

2. Voksen og gammel

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

2.a: Mål: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv.

Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Alle skal kunne bo godt og trygt.	Kommunestyret har bestilt boligsosial plan som skal ferdigstilles i 2023.	2023	D
Sørreisa kommune skal tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan ta ansvar og være aktiv i eget liv med sine iboende ressurser, og bo lengst mulig i egen bolig.	Utredningsarbeid for å se muligheter for samlokalisering av ulike boformer i Fredlund bygg. Penger til forprosjekt satt av i 2023. Sørreisa kommune har tilbud om forbyggende hjemmebesøk hos hjemmeboende eldre over 80+ Her er tema fall, brann, hjerneslag, hjelpemidler inkl. velferdsteknologi mm Sørreisa kommune har iverksatt hverdagsrehabiliterings- tiltak for pasienter dette er aktuelt for.	2023 2023-2026	I D
Sørreisa kommune skal legge til rette for utvikling av universelle og tilrettelagte boliger i sentrum.	Det planlegges for 10 nye omsorgsboliger i sentrum i økonomiplanperioden.	2024-2026	I
Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en framtid med betydelig flere eldre.	Det planlegges nye legekontorer i økonomiplanperioden, disse samlokalisert med omsorgsboliger. I budsjett og økonomiplan 2023-2026 er det tatt i flere tiltak til velferdsteknologiske løsninger.	2023-2026	I
Sørreisa kommune skal fremme folkehelsearbeidet som tema i alle kommunens planer, og utvikle tiltak og fremme vilkårene for friluftsliv for å styrke folkehelse for alle innbyggerne.	Sørreisa kommune vedtok temaplan for <i>leve hele livet</i> i 2022. Planen omhandler eldre over 65 år og har tiltak knyttet til folkehelse gjennom aktivitet, og gode opplevelser for denne gruppen. Tiltak som foreslås gjennomført i 2024: - Utvikling av mat og måltider for hjemmeboende - Utvikle rutiner for ivaretagelse av pårørende ved overflytting bruker hjem-sykehjem. Utvikling av tilbud til pårørende demenssyke – oppfølging av planen.	2023	D
Sørreisa kommune legge til rette for hverdagsmestring og velferdsteknologi i alle livsfaser som ivaretar den enkeltes behov.	Kommunen skal systematisk ta i bruk velferdsteknologi som et supplement til -og en erstatning for- ordinære helse- og omsorgstjenester. Trygghetsalarm, medisindispensere og sensor-teknologi i helse og omsorgssektoren er planlagte tiltak	2023	D
Det skal være gode sosiale møteplasser både i kommunal og privat regi.	Per i dag er det i regi av eller i samarbeid med Frivilligsentralen etablert fredagskafe på omsorgssenteret, torsdagskafe psykisk helse, seniorkafe og småbarns kafé	2023-2026	D
Sørreisa kommune vil sammen med frivillige organisasjoner aktivt	Frivillige lag og foreninger, samt Frivilligsentralen har gjennom mange år bidratt med gode og viktige tiltak for lokalsamfunnet og innbyggerne i kommunen vår. Noe av denne innsatsen skjer i helt egen regi, mens andre tiltak skjer i nært samspill med helse og omsorgs-tjenesten i	2023-2026	D

bidra til å motvirke ensomhet blant eldre	kommunen. Middagskjøring til hjemmeboende, aktivitetsvenn og en rekke sosiale arrangementer på omsorgssenteret er gode eksempler på de frivillighetens uvurderlige bidrag inn den totale velferdspakken her i Sørreisa.		
2.b: Mål: Sørreisa skal være en attraktiv arbeidsgiver			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Sørreisa kommune skal være en attraktiv kommune, med en rekrutteringsstrategi som sikrer god kompetanse og kvalitet i kommunens tjenester for innbyggerne	Sørreisa kommune konkurrerer om arbeidskraft i et krevende marked så tiltak som kan bidra til at kommunen framstår som attraktiv blir stadig viktigere. I tillegg blir det viktig å iverksette tiltak for å beholde de ansatte kommunen har rekruttert. Sørreisa kommunes rekrutteringsstrategi fra 2028 må revideres og forbedres.	2023-2026	D
Vi skal ha fokus på forebyggende arbeid for å oppnå lavere andel av uføretrygdete i kommunen.			

3. Kultur, idrett og frivillighet

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

3.a: MÅL: Kommunen skal ha en sentral rolle som veileder og pådriver for kultur og frivilligheten.			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Styrke kultur for samhold og fellesskapet gjennom bruk av mangfoldet av frivillige organisasjoner	Kommunen skal videreutvikle samarbeidet med frivillige organisasjoner på en rekke områder. Frivillige organisasjoner gir viktige innspill i mange saker, er og uvurderlige samarbeidspartnere for kommunen på kulturfeltet. Tiltak i 2023 blir å etablere fritidserklæring for å formalisere samarbeidet mellom kommunen og lag/foreninger	2023-2026 2023	D D
Vektlegge folkehelseperspektivet i satsingen på kultur og friluftsliv	Folkehelseperspektivet er sentralt i kommunens egne aktiviteter og tilbud, og der kommunen er med å tilrettelegge for andre aktørers virksomhet	2023-2026	D
Inkludere tilflyttere og innvandrere slik at de blir aktive ressurspersoner i Sørreisasamfunnet	Frivillig arbeid og fritidsaktiviteter er svært viktige arenaer for deltakelse og integrering. Dette blir vektlagt i veiledning av flyktninger	2023-2026	D
Aktiv dialog med den samiske befolkningen for å ivareta samisk språk og kultur	Samisk kultur ivaretas bl.a. gjennom bruk av Gamtofta, f.eks. gis det støtte til klassebesøk gjennom Den kulturelle skolesekken. Brekka barnehage har samiske barn og har søkt og fått midler fra Sametinget til å fremme samisk språk og kultur i barnehagen. Foreslått tiltak er økonomisk støtte til markering av samefolkets dag	2023-2026	D
Videreutvikle/utrede bruk av kulturhuset og biblioteklokaler for å	Biblioteket er samlokalisert i nytt bygg sammen med kulturskolen og frivilligsentralen – et tiltak som har bidratt til biblioteket kan ivareta rollen om møteplass og arena for arrangementer og møteplass.	2023-2026	D

møte nye og fremtidsrettede krav Videre satsing på idretts- og svømmehallen, og kulturhuset	Denne samlokaliseringen har bidratt til økt aktivitet spesielt for biblioteket. Ny svømmehall/renovering dagens svømmehall er foreslått innarbeidet i framlagte forslag til budsjett/økonomiplan.		
3.b: MÅL: Frivilligheten skal bidra til gode møtesteder og gode opplevelser både sosial og kulturelt			
Utvikle frivilligsentralen. Utvikle et godt samarbeid med de frivillige organisasjonene	Frivilligsentralen er samlokalisert med bibliotek og kulturskole i nye lokaler og deltar i flere utviklingsprosjekter sammen med de og andre aktører Utarbeidelse av frivilligmelding skal gjøre i løpet av planperioden.	2023-2026	D
3.c: MÅL: Kommunen skal ivareta og utvikle kulturminner			
<ul style="list-style-type: none">- Kartlegge og verdisette med tanke på å kulturminneplan- Utarbeide kulturminneplan- Aktivitetsutvikling knyttet til kulturminner kan skje i samarbeid med næringsaktører, frivillige lag og foreninger	Sørreisa kommune deltok i Troms fylkeskommunes prosjekt Kulturminner i kommunene (KIK) 2014-16 og i den forbindelse ble det utarbeidet et grunnlag for kulturminneplan. Arbeidet ble lagt på is pga. mangel på kompetanse og ressurser på området. Det foreslås å starte arbeidet med kulturminneplan i løpet av økonomiplanperioden.	2023-2024	D

4. Næring

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

4.a: Mål (slik skal vi ha det) Kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for næringslivet, både lokalt og regionalt.

Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Motivere til utvikling i næringslivet og legge til rette for videre utvikling av vekstnæringene sjømat og reiseliv lokalt og regionalt	Kommunene i Midt-Troms er i prosess med å revidere felles regional næringsplan for årene fra 2023- etter veldig gode erfaringer med den forrige planen. Planen finansieres med eksterne midler og egeninnsats.	2023-2026	
Markedsføre arbeidsregionen aktivt overfor unge	Deltakelse på Karrieredagen og andre møteplasser i regi av UiT og andre der Midt-Troms regionen markedsføres for studentene. Iverksette egne tiltak i forhold til egne elever. Være aktiv i mottak av elever og studenter med tanke på rekruttering.	2023-2025	
Aktivt jobbe for en bedre utvikling av Sørreisa sentrum og tiltak som øker attraktiviteten for Sørreisa som reisemål	Utarbeidelse av områderegulering av sentrum (sentrumsplan) og tiltak i den sammenheng er godt i gang. Det samme gjelder for Skoleplanen. Kommunen jobber i tillegg sammen med næringsforeningen både når det gjelder aktiviteter og forskjønning av sentrum.	2023-2026	
Tilrettelegge for standardheving på infrastruktur som havn og transportveger, også kommunale, og sikre og videreutvikle gode næringsarealer	Kommunen har iverksatt for oppgradering og sertifisering/godkjenning av industri kai Øyjordnes og andre industriområder.. I tillegg jobbes det forvaltningssystemer etter havne og farvannsloven. For å ivareta og videreutvikler dette område foreslås å ansette en havnekonsulent/utvikler fra 2023.	2023-2026	
Bidra til videreutvikling i primærnæringene og styrke drifta av kulturlandskapet	Sørreisa kommune er med på utarbeidelse av interkommunal temaplan for jordbruket og avventer prioriterte tiltak i den planen.	2023-2026	
Aktiv satsing på læreplasser	Kommunestyret har gjort et vedtak om at Sørreisa kommune kan ha inntil 7 lærlinger. Sørreisa kommune har et mål om årlig å ha 7 lærlinger.	2023-2026	
Stimulere til nyetableringer og innovasjon i eksisterende næringer	Det er tenkt at tiltaket med etablering av stilling som havnekonsulent/utvikler skal bidra til nyetableringer og innovasjon i kommunen	2023-2026	

4.b: Mål (slik skal vi ha det) Kommunen skal ha kompetente arbeidstakere både innenfor næringsliv og privat og offentlig tjeneste

Motivere til utvikling og kompetanseheving i næringslivet			
Markedsføre regionen for ungdomsskoletrinn	Helse, i samarbeid med ungdomsskolen, tilbyr inntil åtte 9-10 kl. sommerjobb som kost- og aktivitetsvert ved sykehjemmet sommeren 2023. Tilbudet er innarbeidet i budsjett/økonomiplan 2023. Markedsfører regionen på forskjellige møteplasser der ungdom møtes, som: -Senjakonferansen	2023-2026	D

	- Dyrøyseminaret - Diverse messer		
Motivere for bedre utnyttelse av den teknologiske utviklingen og de digitale plattformene	Sørreisa kommune er i dialog med Balsfjord og Målselv kommune om mulig interkommunalt samarbeid om IKT-tjenester. Sørreisa kommune har et godt utbygd fibernett som legger til rette for at private, næringsliv og det offentlige har gode forutsetninger for å ta i bruk/nyttiggjøre digitale plattformer. Foreslåtte tiltak i 2023: <ul style="list-style-type: none"> • Innføring av iPad i skolen 5-7. klasse • Innføring og drift digitale systemer skole • VR briller og digital minnebok eldre • Digital opplæring eldre • Kjernejournal sykehjem og hjemmetjeneste Meldingssystemer journalsystemer rehabilitering	2023-2026	D/I

5. Bolig og stedsutvikling

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

5.a: Mål Kommunen skal satse på sentrumsutvikling og sentrumsnær boligutvikling

Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Sørreisa kommune skal planlegge og sikre arealer som gir Sørreisa sentrum bedre utviklingsmuligheter; avgrensninga for «sentrum» skal defineres.	<ul style="list-style-type: none"> • Få vedtatt Kommuneplanens arealdel • Få vedtatt sentrumsplan • Få etablert og bli en del av interkommunalt plankontor med Målselv kommune som vertskommune 	2023 2022 2023	D D D
Utarbeide en boligpolitisk plan	Starte arbeidet med boligpolitisk plan første halvdel 2023	2023	D
Sørreisa kommune skal være en aktør i sentrumsutviklinga og bidra til økt aktivitet	I henhold til vedtatt planstrategi skal digitalisering av prosesser på teknisk, som innenfor areal, byggesak og miljø prioriteres i	2024-2025	D/I

5.b: Mål: Sørreisa skal ha ett godt og bredt tilbud for møte- og aktivitetsplasser for de ulike bolig- og oppvekstområdene

Satse på møteplasser som kultur- og grendehus, uteområder og tilrettelegging som fremmer folkehelse, samhörighet og fysisk aktivitet			
Satse på møteplasser som kultur- og grendehus, uteområder og tilrettelegging som fremmer folkehelse, samhörighet og fysisk aktivitet	Sørreisa kommune har etablert og skal videreutvikle: <ul style="list-style-type: none"> • Samlokalisering av bibliotek, kulturskole og frivilligsentral • Folkehelseparken • Gitt tilskudd til skilag til tråkkemaskiner 	2023-2026	D
Universell utforming skal bidra til å utvikle et velfungerende lokalsamfunn, der alle innbyggere sikres en likeverdig mulighet for aktiv deltakelse på alle samfunnsområder	Sørreisa kommune skal bli et aldersvennlig lokalsamfunn. Dette innebærer: <ul style="list-style-type: none"> - aldersvennlig medvirkning - tilgjengelige uteområder og et kommunesentrum som sikrer at man kan nå hverdagstjenester til fots og på sykkel - universell utforming -tilgjengelige transportordninger - legge til rette for samfunnsdeltakelse 		

	- bærekraftige boligløsninger Utviklingen av planverk opp mot et aldersvennlig lokalsamfunnsplan vil kunne løses innenfor tildelte rammer. Når det gjelder kostnader knyttet til konkrete tiltak for å nå målsettingene knyttet til å bli en aldersvennlig kommune, vil avhenge av hva slags tiltak som legges inn i en slik plan. Det må etter hvert påregnes noe utgifter knyttet til utvikling av et tilgjengelig sentrum, boligløsninger og transportløsninger.		
--	--	--	--

6. Samfunnssikkerhet – beredskap, miljø, klima, transport og arealforvaltning

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

6.a: Mål: Sørreisa er en ren, ryddig og trygg kommune			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	ØK
Sørreisa kommune skal skape gode holdninger for å ivareta naturen	Her deltar barnehager og flere skoleklasser årlig med rydding i strandsone og fokus på miljø.		
Vi skal bidra til å redusere plastsøppel i havet gjennom opprydding av strandsonen. Motto: «Ikke hiv på havet»	Utseksjonen ivaretar de kommunale områdene.	2023-2026	D
I naturområder med høy bruk skal det legges til rette for god søppelhåndtering, bedre merking og nødvendige toalettløsninger	Ny overordnet ROS-analyse er under utarbeidelse og skal politisk behandles i desember 2022.	2023-2026	D
Sørreisa skal ha en god og oppdatert ROS-analyse	<ul style="list-style-type: none"> Karlegging av spredte avløp er kartlagt i hele kommunen. Arbeidet med digitalisering av avløpsnett er startet opp. Ny forskrift for vann og avløp skal politisk behandles i desember 2022. Ny forskrift for slambehandling skal behandles i kommunestyret i desember 2022. Plan for vann må lages i løpet av planperioden. Diverse tiltak på selvkostområdet vann og avløp er innarbeidet i investeringsbudsjettet for 2023-2026. 	2023-2026	D
Skal ha gode renovasjonsordninger og infrastruktur for vann og avløp		2023-2026	D/I
6.b: Mål: Sørreisa kommune skal ha fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø, hvor alle tar ansvar for å nå de nasjonale klimamålene i Parisforpliktelsene.			
Vi skal ha en god og samordnet arealplanlegging for redusert klimautslipp		2023-2026	D/I

Vi skal ta hensyn til klimaendringer ved etablering av nye boligområder og infrastruktur	Dette hensyntas også i Sentrumsplan. I den sammenheng er det også gjort nødvendige grunnundersøkelser.	2023-2026	D/I
Ta i bruk miljøvennlige og egnede tekniske/digitale løsninger for styring av kommunens energiforbruk i bygg og lokal transport	<ul style="list-style-type: none"> Ved skifte av kommunale biler i 2022 ble mer miljøvennlige biler valgt. Ivaretas ved nybygg som ligger inne i økonomiplanen Kommunehuset planlegges renoveret med tanke på hensyn til dette Det er satt av penger til utredning av utbedringsbehov på andre kommunale bygg 	2023-2026	D/I
Sørreisa kommune skal holde seg oppdatert på ny forskning og kunnskap innenfor klima, miljø, beredskap og sikkerhet.	Brann med brannvesenet er en av aktørene i forhold til beredskap og sikkerhet i kommunen. Det er viktig at brannvesenet har kvalifisert personell til å løse de pålagte oppgavene vi er satt til å løse. Derfor er det viktig at det lages en rullerende opplæringsplan som er forankret i budsjettet. DSB har krav til utdanning i forhold til roller i et brannvesen.	2023-2026	D/I
Sørreisa skal satse på gode og trygge gang- og sykkelstier	Dette er hensyntatt i både sentrumsplan og skoleplanen	2023-2026	D/I
Vi skal legge til rette for ladestasjon for elbil	Ladestasjon er etablert ved Sørreisa hotell. I tillegg vil det i løpet av 2023 bli etablert 4 hurtigladere ved hotellet og hurtigladere ved parkeringsområdet på ny skole.	2023-2026	D/I

Helse- og omsorgsplan i Sørreisa kommune 2019-2030

Sørreisa kommunestyret vedtok 20. juni 2019 Helse og omsorgsplan for Sørreisa kommune 2019-2030. Planen er definert som en temaplan.

Helse- og omsorgsplanens handlingsprogram

MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Samspill med pårørende og frivillige			
Sørreisa kommune skal utvikle og legge til rette for en helhetlig pårørendestrategi. Denne skal verdsette og styrke det viktige omsorgsarbeidet som ytes av brukerens nettverk og bygge opp under brukerens egenmestring.	<ul style="list-style-type: none"> Få vedtatt en pårørendestrategi Få på plass kartleggingsverktøy for pårørenderessurser og –belastning. Utrede behov og muligheter for pårørende nettverk og likepersonstiltak Utrede behov for nye tjenestetilbud, samt læring og mestringstjenester til pårørende 	2023 2023 2024 2023-2024	D D D D
Gjennom god brukermedvirkning skal kommunen utvikle et godt og koordinert	Tiltakene under dette pkt er sammenfallende med tiltak i kommunens vedtatte temaplan «Leve hele livet». Tiltakene følges opp videre gjennom «Leve hele livet» -planen.		

samarbeid med frivillige ressurser.			
MÅL: Barn og unge skal ha en trygg og god oppvekst (fra barn og unge, i samfunnsplanen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Tidlig ute med tilrettelegging og gode tiltak			
Sørreisa skal ha en god helsestasjon, skolehelse- og barneverntjeneste med oppfølging fra fødsel til voksenliv	<ul style="list-style-type: none"> Utrede behov og muligheter for nettverk og likepersonstiltak 	2024	D
MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Tidlig ute med tilrettelegging og gode tiltak			
Sørreisa kommune skal bidra til at innbyggerne kan leve et liv uten vold	Tiltak under pkt. er sammenfallende med tiltak i kommunens vedtatte handlingsplan for «Vold i nære relasjoner». Tiltakene følges opp videre gjennom «Leve hele livet» -planen.		
Sørreisa kommune skal ha et helhetlig fokus på å forebygge og utsette forverrelse av skade og sykdom hos innbyggerne.	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass tilbud til barn og unge i regi av Frivillighetssentralen 	2023-2024	D/I
	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass en tverrsektoriell strategi for ernæring, fysisk aktivitet, livsmestring og hverdagsglede for alle eldre. 	2025	D
	<ul style="list-style-type: none"> Revidere funksjonsbeskrivelse for forebyggende hjemmebesøk for hjemmeboende eldre 	2023	D
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Tjenester fortrinnsvis der folk bor			
Sørreisa kommune skal tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan ta ansvar og være aktiv i eget liv med sine iboende ressurser, og bo lengst mulig i egen bolig.	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass modell for familie- og nettverksarbeid Vi skal sikre god implementering av hverdagsrehabiliteringstiltak 	2026 2023	D D
Sørreisa kommune legger til rette for hverdagsmestring og velferdsteknologi i alle livsfaser som ivaretar den enkeltes behov	<ul style="list-style-type: none"> Vi skal sikre god implementering av velferdsteknologisk løsninger 	2023	I/D
Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en fremtid med betydelig fl-ere eldre	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass nye lokaler for drift av legetjenester. 	2023-2025	I
Alle skal kunne bo godt og trygt	<ul style="list-style-type: none"> Behov for boligkonsept som favner behovet hos ulike brukergrupper i hht. boligsosial plan, skal utredes 	2023-2024	I
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Mestring og livskvalitet			
Sørreisa kommune skal tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan ta ansvar og være aktiv i eget liv med sine iboende ressurser, og	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass tilbud om lærings om mestringstjenester til utvalgte brukergrupper Få på plass system for folkehelseopplysningsarbeid Utrede behov og muligheter for arbeidsrelatert aktivitet for ulike brukergrupper 	2024-2025 2026 2023-2024	D

bo lengst mulig i egen bolig.			
Det skal være gode sosiale møteplasser i kommunal og privat regi.	Tiltak under pkt. er sammenfallende med tiltak i kommunens vedtatte handlingsplan for «Vold i nære relasjoner». Tiltakene følges opp videre gjennom «Leve hele livet» -planen.		
Sørreisa kommune skal følge opp regjeringas strategi for et aldersvennlig samfunn <i>Flere år-flere muligheter.</i>	Tiltak under pkt. er sammenfallende med tiltak i kommunens vedtatte handlingsplan for «Vold i nære relasjoner». Tiltakene følges opp videre gjennom «Leve hele livet» -planen.		
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Samhandling rundt pasientforløp			
Vi skal utvikle –og ta i bruk modell for samarbeid mellom de kommunale helsetjenestene – og/eller spesialisthelsetjenesten for oppfølging av kronisk syke pasienter og pasienter med store –og sammensatte behov.	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass sikre god implementering av samhandlingsrutiner Få på plass og sikre god implementering av rutiner for dokumentasjon av helsehjelp 	2023	D
		2023	D
Vi skal ha ei foroverlent koordinerende enhet, som bidrar til at de kommunale helse- og omsorgstjeneste kan gi helhetlige og samordna rehabiliterings- og habiliteringstjenester der bruker bor.	<ul style="list-style-type: none"> Utrede behov og muligheter for ulike kompetanseteam i kommunens helse- og omsorgstjenester 	2023	D
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Pasientsikkerhet og brukervedvirkning			
Sørreisa kommune skal jobbe systematisk med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet i helse- og omsorgstjenesten.	<ul style="list-style-type: none"> Delta i fagsatsningen <i>KlinObs-kommune</i> Delta i fagsatsningen <i>Overdoseforebygging</i> 	2023-2024	D
		2023-2024	D
Sørreisa kommune skal tilrettelegge tjenestene slik at innbyggerne kan ta ansvar og være aktiv i eget liv med sine iboende ressurser, og bo lengst mulig i egen bolig.	<ul style="list-style-type: none"> Få på plass relevante brukerråd og/eller endre samarbeidsstrukturer 	2025	D
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: Innovasjon og teknologi			
Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester inn i en fremtid med betydelig flere eldre.	<ul style="list-style-type: none"> Vi skal få på plass digital brukerdiallog Vi skal ta i bruk velferdsteknologi og systematisk ta det i bruk som et supplement til- eller som en erstatning for- ordinære helse og omsorgstjenester 	2024	I
		2023-2025	I
Sørreisa kommune skal legge til rette for hverdagsmestring og velferdsteknologi i alle livsfaser som ivaretar den enkeltes behov.	<ul style="list-style-type: none"> Smarthusløsninger må vurderes ved bygging av nye boliger Infrastruktur , utstyr og løsninger som er nødvendige for å ta i bruk hensiktsmessige velferdsteknologiske-hjelpemidler må sikres. 	Hele perioden	I

MÅL: Sørreisa kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: <i>Ledelse, kompetanse og rekruttering</i>			
Sørreisa kommune skal være en attraktiv kommune, med en rekrutteringsstrategi som sikrer god kompetanse og kvalitet i kommunens tjenester for innbyggerne.	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetanseplan for helse- og omsorgstjenesten skal revideres. • Helse- og omsorgstjenesten rekrutteringsutfordringer skal beskrives –og inngå som en del kommunens kunnskapsgrunnlag for rekrutteringsplan. 	2023	D
		2023	D
Sørreisa kommune skal ha ledere med rett kompetanse og forutsetninger på plass for å utvikle tjenestene i forhold til stadige krav om endring og fornying.	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal gjennomføres et felles lederopplæringsprogram for kommunens ledere, som bla. skal styrke ledernes endringskompetanse. Her skal helselederne delta. 	?	
MÅL: Kommunen skal ha kompetente arbeidstakere både i innenfor næringsliv og privat og offentlig tjeneste (fra næring i samf.planen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: <i>Ledelse, kompetanse og rekruttering</i>			
Motivere for bedre utnyttelse av den teknologiske utviklingen og de digitale plattformene.	<ul style="list-style-type: none"> • Helse- og omsorgstjenesten skal ta i bruk og benytte digitale løsninger, der det vurderes som formålstjenlig 	Hele perioden	I/D
MÅL: Sørreisa er en ren, ryddig og trygg kommune (fra samfunnsikkerhet i samf.planen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Helse- og omsorgsplanens satsningsområde: <i>Helse- og sosial beredskap</i>			
Sørreisa skal ha en god og oppdatert Ros-analyse.	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens overordna Ros-analyse skal danne grunnlaget for helse- og sosial beredskap. Oppdateres hvert 4 år. • Det skal utarbeides en samlet plan for helse- og sosial beredskap. 	2026	D
		2023	D

Temaplan «Leve hele livet» 2022-2025, vedtatt i Sørreisa kommunestyre desember 2021:

Temaplan for «Leve hele livet» skal bidra til å virkeliggjøre kommuneplanens visjon: *Vi skal gjøre hverdagen bedre - for alle.*

Formålet med planarbeidet er at Sørreisa kommune skal utvikle bærekraftige velferdstjenester i en samtid og framtid med en stadig aldrende befolkning. For å lykkes med dette må kommunen jobbe helhetlig og tverrsektorielt slik at man legger til rette for at den enkelte kan mestre dagliglivet og være aktivt deltakende i samfunnet også inn i alderdommen.

Også temaplanen skal tydeliggjøre de overordnede satsningene fram mot 2030 og de konkrete prioriteringene de kommende 4 årene.

Planen må ses i sammenheng med kommunens øvrige planer:

- Planstrategi 2020-2023

- Kommuneplanens samfunnsdel med handlingsplan 2018 -2030
- Budsjett og økonomiplan 2022 -2025
- Boligsosial handlingsplan 2019 –2025
- Helse- og omsorgsplan 2019 - 2030

Planen bygger på sentrale dokumenter, både nasjonalt og lokalt.

Planen strekker seg mot kommunens visjon og hovedmål for planen er derfor:

Vi skal legge til rette for et lokalsamfunn som fremmer livskvalitet og egenmestring hos den enkelte, samt gi gode tjenester til de som trenger det

Det skal jobbes ut fra Leve hele livet-reformens 5 innsatsområder.

- ✓ Et aldersvennlig lokalsamfunn
- ✓ Aktivitet og fellesskap
- ✓ Mat og måltider
- ✓ Helsehjelp
- ✓ Sammenheng i tjenestene

Strategiene i dette temaområdet knyttes opp mot følgende bærekraftsmål:

10 MINDRE ULIKHET		11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN	
Et aldersvennlig samfunn			
MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
<i>Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en framtid med betydelig flere eldre</i>	Vi skal iverksette en helhetlig prosess med å utvikle et aldersvennlig lokalsamfunn her i Sørreisa. I prosessen skal man benytte veikart for utvikling av et aldersvennlig samfunn og håndbok i aldersvennlige samfunn, som verktøy	2023-2026	D/I
<i>Sørreisa kommune skal legge til rette for hverdagsmestring og velferdsteknologi i alle livsfaser som ivaretar den enkeltes behov.</i>	Arbeidet skal ledes av kommunens samfunnsplanleggerfunksjon og kommunens ledergruppe skal ha rollen som styringsgruppe for arbeidet.		
<i>Gjennom god brukermedvirkning skal kommunen utvikle et godt og koordinert samarbeid med frivillige ressurser.</i>	Vi skal, i dialog med kommunens eldreråd, utforme systemer og rutiner for å sikre rådet og den eldre befolkningen reel medvirkning i kommunale planprosesser og utviklingsarbeid. Vi skal sikre at man i kommunal boligplanlegging og utvikling, vurderer og legger til rette for bruk av velferdsteknologiske hjelpemidler i hverdagen.	2023-2026	I/D

	<p>Vi skal utvikle en Frivilligstrategi for Sørreisa kommune.</p>		
Aktivitet og fellesskap			
MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
<p><i>Det skal være gode sosiale møteplasser i kommunal og privat regi.</i></p> <p><i>Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester inn i en fremtid med betydelig flere eldre</i></p> <p><i>Boliger som er gode for alderdommen, tilgang til trygge, inkluderende og tilgjengelige grøntområder og offentlige rom og transportløsninger er viktige for eldre innbyggere</i></p>	<p>For å møte utfordringene foreslår reformen fem løsninger:</p> <p><u>Gode øyeblikk</u> Reformen peker på viktigheten av at eldre får tilbud om minst en time aktivitet hver dag, med bakgrunn i den enkeltes interesser, ønsker- og behov.</p> <p><u>Tro og Liv</u> Reformen peker på at åndelige og eksistensielle behov er en del av det livet vi lever, og at helse- og omsorgstjenestene må sørge for at den enkeltes tro- og livssynsutøvelse og behov for samtaler om eksistensielle spørsmål blir ivaretatt</p> <p><u>Generasjonsmøter</u> Det å skape generasjonsmøter handler både om å etablere møteplasser mellom unge og eldre i dagliglivet og om å organisere aktivitet og virksomhet på tvers av generasjonene.</p> <p><u>Samfunnskontakt</u> Helse- og omsorgstjenesten bør vurdere å opprette en funksjon som samfunnskontakt, som kan være helse- og omsorgstjenestens bindeledd og koordinator mot nærmiljø, familie og pårørende, frivillige og andre i lokalsamfunnet.</p> <p><u>Sambruk og samlokalisering</u> Sykehjem og omsorgsboliger bør bygges slik at de blir en integrert del av lokalmiljøet, gjerne med felles møteplasser og naboskap på tvers av generasjoner og funksjoner.</p>	<p>2023-2026</p>	<p>I/D</p>
Mat og måltider			

MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
<i>Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en framtid men betydelig flere eldre.</i>	Vi skal kartlegge kompetanse innen ernæring for ansatte på kjøkken og sykehjem, for å utforme en kompetanseutviklingsplan for området ernæring. Vi skal utvikle en måltidsveileder for mat- og måltider for hjemmeboende brukere i kommunen – det gode måltidet.	2023-2026	D
			
Helsehjelp			
MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
<i>God helse er en grunnleggende forutsetning for menneskers mulighet til å nå sitt fulle potensial og for å bidra til utvikling i samfunnet. Miljø, økonomi og sosiale forhold påvirker de eldres helse.</i> <i>Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en framtid med betydelig flere eldre.</i>	Vi ønsker å videreutvikle målretta tilbud om fysisk trening til eldre og gamle i Sørreisa kommune.	2023-2026	D
			
Sammenheng i tjenestene			
MÅL: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv (fra voksen og gammel i samfunnsplanen)			
<i>Sørreisa kommune skal planlegge for gode tjenester i en framtid med betydelig flere eldre.</i>	Vi skal bruke kartleggingen av behov for å videreutvikle avlastnings og støttetilbud til pårørende til personer med demenssykdom. Vi skal revidere rutine for overflytting av pasient mellom hjem/sykehjem, slik at også oppfølging av pårørende fremkommer.	2023-2026	I/d

Boligsosial handlingsplan 2019-2023

Denne planen ble vedtatt i april 2019 og er en temaplan med forankring i Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030. Handlingsplanen skal brukes som behovsgrunnlag i det videre arbeidet i forhold til Sørreisa kommune sitt arbeid med vanskeligstilte på boligmarkedet.

Prioriterte behov i planperioden

I handlingsplanen er det utformet et hovedmål med tre delmål. Til hvert delmål er det en kort beskrivelse av strategi for delmålet. Hovedmålet til Sørreisa kommune er justert i samsvar med

nasjonale mål og prioriterte innsatsområder for det boligsosiale arbeidet. Nedenfor er et utdrag av vedtatte tiltak i planen.

Hovedmål: Alle skal bo godt og trygt

Hovedmål i Boligsosial handlingsplan: Alle skal bo godt og trygt			
Slik vil vi ha det (strategier)	Slik gjør vi det i 2023-2026 (tiltak)	År	Øk
Delmål 1: Varig bolig fremfor midlertidig Strategi: <ul style="list-style-type: none">• Bruke Husbankens virkemidler hensiktsmessig. • Vurdering av dagens boligmasse i forhold til vedlikeholdsbehov, mulig salg og brukergrupper.	<p>Startlån som virkemidler: Kommunestyret har vedtatt mer enn dobling av opptak av startlån for videre utlån – et tiltak som virker og som øker muligheten for hvem som har mulighet til å skaffe seg egen bolig. Behov for å øke låneopptaket gjøres kontinuerlig. Kommunen har i tillegg oppdatert retningslinjer og rutiner for startlån.</p> <p>Dette er en kontinuerlig prosess der utfordringen er å få satt av nok penger i budsjettet til vedlikehold:</p> <ul style="list-style-type: none">• Må lages en ny og detaljert vedlikeholdsplan over kommunens boligmasse• Få laget boligpolitisk plan for Sørreisa• Plan for avhending av gamle boliger• Plan for bygging av nye boliger	2023-2026 2023-2024	I D/I
Delmål 2: Sørreisa skal ha et variert botilbud. Strategi: <ul style="list-style-type: none">• Variert botilbud for å eie og leie• Sikre ett tilstrekkelig og variert botilbud som treffer målgruppen	<ul style="list-style-type: none">• Kommunen skal ha utleieboliger som er tilpasset de ulike brukergruppene.• Med det menes boliger for familier og enslige med lav inntekt, eldre, flyktninger og mennesker med nedsatt funksjonsevne.• Kommunen skal også oppfordre private aktører til å bygge boliger• Sikre at avdekkede behov blir belyst og tatt med i økonomiplan	2023-2026	I
Delmål 3: Alle med behov skal få hjelp til å mestre boforholdet. Strategi: <ul style="list-style-type: none">• Tilstrekkelig med ressurs til oppfølging av boforholdet.• Veiledning og informasjon fra boligforvaltningen.• Kommunens innsats skal være helhetlig og effektiv.• Samhandling og klar ansvarsfordeling i kommunen	<ul style="list-style-type: none">• Styrke kommunens boligkontor i forhold til all utleie.• Bemanne flyktningetjenesten slik at de er i stand til å gi nødvendig veiledning til bosatte flykninger.• Alle skal ta i bruk etablerte rutiner fra 2022 som er laget for dette området.• Lage systemer for profesjonalisering av eier- og leierrollen.• Alle tiltak skal bygge på en helhetlig boligpolitisk plan for Sørreisa.	2023-2026	D/I

Tiltaksdel etter kommuneplanens hovedtema

1. Barn og unge:

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/drift	Ramme område
1.a	MÅL: Barn og unge skal ha en trygg og god oppvekst					
Styrket undervisning norsk for fremmedspråklige-økt bosetting	274 311	274 311	274 311	274 311	D	20
Språkassistent Skøelv –økt bosetting	366 412	366 412	366 412	366 412	D	20
Kjøp læremidler- fagfornyelse	250 000	0	0	0	D	20
Kjøp telefoner barnehagene	100 000	0	0	0	D	20
Digitalisering skole - LMS	65 000	30 000	30 000	30 000	D	20
Kjøp iPad 5-7	1 000 000	0	0	0	D	20
Drift iPad 5-7	100 000	100 000	100 000	100 000	D	20
Styrke med helsesykepleiertjenesten	270 000	360 000	360 000	360 000	D	20
Styrke tjenesten rus og psykisk helse	629 927	627 927	627 927	627 927	D	20
1.b	Mål: Det skal være nulltoleranse for mobbing					
1.c	Mål: Barn og unge skal ha gode fritidstilbud og sosiale møteplasser					
Bygging 1-10 skole	115 225 000	0	0	0	I	20
Inventar 1-10 skole	10 000 000	0	0	0	I	20

2. Voksen og gammel

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/drift	Ramme område
2.a	Mål: Innbyggerne skal oppleve trygghet og mestring i hverdagen, med et godt arbeidsliv og tilrettelagt aktivitet i et folkehelseperspektiv					
Innkjøp medisinsk utstyr	40 000	0	0	0	D	30
Medisinsk utstyr: smertepumpe	60 000	0	0	0	D	30
Med.utstyr transportrullestoler	30 000	0	0	0	D	30
Kost- og aktivitetsverter sommeren 2023	420 000	0	0	0	D	30
Utvikling mat og måltid hjemmeboende	39 904	0	0	0	D	30
Rutine ivaretagelse pårørende	19 349	0	0	0	D	30
Tilbud pårørende demente	19 954	0	0	0	D	30
VR-briller/digital minnebok	100 000	0	0	0	D	30
Digital opplæring eldre	50 000	0	0	0	D	30
Økning matbudsjett omsorg	500 000	500 000	500 000	500 000	D	30
Kjernejournal sykehjem og hjemmesykepleie	16 000	16 000	16 000	16 000	D	30
Meldingsutveksling jour. rehabilitering	40 000	40 000	40 000	40 000	D	30
Ventilasjon Brekka barnehage	437 500	0	0	0	I	20

Møblering sykehjem/hybler	553 000	0	0	0	I	30
2.b	Mål: Sørreisa skal være en attraktiv arbeidsgiver					
Innkjøp arbeidstøy sykehjem	200 000	0	0	0	D	30
Ytterklær hjemmetjenesten	100 000	0	0	0	D	30
Styrke grunnbemanning sykehjem	949 285	949 285	949 285	949 285	D	30
Velferdstiltak ansatte	30 000	30 000	30 000	30 000	D	12

3. Kultur, idrett og frivillig arbeid

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/ drift	Ramme område
3.a	MÅL: Kommunen skal ha en sentral rolle som veileder og pådriver for kultur og frivilligheten.					
Fritids erklæring-støtte til akt.	50 000	50 000	50 000	50 000	D	20
Reversering vedtak kultur: 70% stilling	377 178	377 178	377 178	377 178	D	20
Bestillingssystem timer haller	80 000	40 000	40 000	40 000	D	20
3.b	MÅL: Frivilligheten skal bidra til gode møtesteder og gode opplevelser både sosial og kulturelt					
Tilskudd Samefolkets dag	5000	5000	5000	5000	D	10
Tilskudd 17. mai komite	15 000	15 000	15 000	15 000	D	10
Driftskostnader lys og lyd kulturarrangementer	53 208	53 208	53 208	53 208	D	20
Amfi kulturhus	0	1 500 000	0	0	I	20
Kjøp av trompet	17 000	0	0	0	D	20
Styrke kirkelig fellesråd	500 000	0	0	0	D	40
3.c	MÅL: Kommunen skal ivareta og utvikle kulturminner					

4. Næring

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/dr ift	Ramme område
4.a	Mål: Kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for næringslivet, både lokalt og regionalt.					
Havneforvaltning	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	D	70
Havnekonsulent/utvikler	640 919	640 919	640 191	640 191	D	70
4.b	Mål: Kommunen skal ha kompetente arbeidstakere både innenfor næringsliv og privat og offentlig tjeneste					

5. Bolig og stedsutvikling

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/ drift	Ramme område
5.a	Mål: Kommunen skal satse på sentrumsutvikling og sentrumsnær boligutvikling					
Interkommunalt plankontor	200 000	200 000	200 000	200 000	D	18
Kjøp av boliger fra forsvaret	2 500 000	0	0	0	I	20

Utredning funksjonalitet Fredlund bygg - forprosjekt	1 000 000	0	0	0	I	30
Nye legekantor/ omsorgsboliger i sentrum	4 000 000	15 000 000	15 000 000	0	I	30
5.b	Mål: Sørreisa skal ha ett godt og bredt tilbud for møte- og aktivitetsplasser for de ulike bolig- og oppvekstområdene					

6. Samfunnssikkerhet, beredskap, miljø, klima, transport og arealforvaltning:

Mål, strategier og tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv /dr ift	Ramme område
6.a	Mål: Sørreisa er en ren, ryddig og trygg kommune					
Stilling uteseksjonen	535 712	535 712	535 712	535 712	D	60
Stilling renhold	512 735	512 735	512 735	512 735	D	60
Nye slanger brann	30 000	0	0	0	D	15
Slokkeutstyr brann i el-biler	25 000	0	0	0	D	15
Snøscooter feing/tilsyn	0	230 000	0	0	I	15
Tankbil brann	0	0	3 500 000	0	I	15
Klippeutstyr frigjøringsverktøy	0	0	375 000	0	I	15
Ombygging brannstasjon	0	12 550 000	0	0	I	15
6.b	Mål: Sørreisa kommune skal ha fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer og miljø, hvor alle tar ansvar for å nå de nasjonale klimamålene i Parisforpliktelsene.					
Digitalisering: Drift tiltak digitalisering IKT avd	150 000	150 000	150 000	150 000	D	12
Stilling IKT i forbindelse med digitali.	604 640	604 640	604 640	604 640	D	12
Digitali. personal Easy cruit	215 000	215 000	215 000	215 000	D	12
Digitali. Personalmeldinger	20 000	20 000	20 000	20 000	D	12
Digital str.: Sak/arkiv	1 200 000	0	0	0	I	12
Tiltak digitaliseringsstrategi	500 000	600 000	600 000	0	I	12
Selvkost:						
Generell oppgradering vann	1 000 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	I	70
Generell oppgradering avløp	0	2 500 000	2 500 000	2 500 000	I	70
Renovering vannkummer	500 000	500 000	0	0	I	70
Renovering avløpskummer	500 000	500 000	0	0	I	70
Opprydding avløpsledning Langhågen	5 000 000	0	0	0	I	70
Tidligere vedtatt Selvkost:						
Renovering Skøelv vannverk	0	600 000	0	0	I	70
Ventilasjon Brekka barnehage	437 500	0	0	0	I	20
Vinduer, drenering, isolasjon kommunehuset	0	0	500 000	500 000	I	12
Ventilasjon omsorgssenteret	1 200 000	0	0	0	I	30
Vinduer Bølgen	100 000	0	0	0	I	20

Andre tiltak						
Tiltak	2023	2024	2025	2026	Inv/drift	Ramme område
Styrke ordførers representasjon	5 000	5 000	5 000	5 000	D	10
Innsparing skole når ny skole tas i bruk	-194 304	-410 000	-410 000	-410 000	D	20
Innsparing: Redusert badevakt 17%	-80 058	-80 058	-80 058	-80 058	D	20
Barnevern: redusksjon årsverk	-108 200	-108 200	-108 200	-108 200	D	20
Kostnader interk. barnevern	500 000	500 000	500 000	500 000	D	20
Kjøp vismaenterpriser	212 000	12 000	12 000	12 000	D	12
Edam-adm tilganger IKT	53 000	53 000	53 000	53 000	D	12
Vikar servicekontor ved valg	60 000	0	0	0	D	12
Framsikt budsjett og planlegging	200 000	300 000	0	0	I	12
Skifte ut gamle aksesspunkter	375 000	0	0	0	I	12
Skifte ut gamle datamaskiner	1 375 000	895 000	895 000	895 000	I	12

Økonomiske perspektiver

Demografi

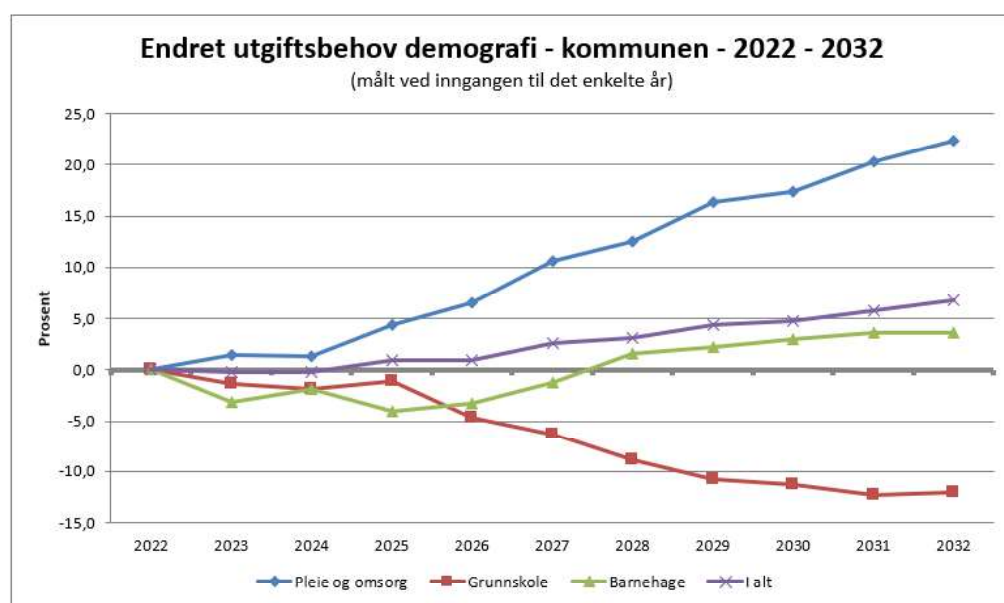
Befolkningsutviklingen i kommunen har stor betydning for:

- Frie inntekter til kommunen (sum skatt og rammetilskudd)
- Befolkningens fremtidige tjenestebehov

Store deler av den kommunale tjensteproduksjonen er rettet mot visse aldersgrupper. Derfor vil utviklingen i folketallet og fordelingen mellom aldersgrupper ha betydning for prioriteringer og kostnadsutvikling. I dette bildet er det viktig med langsiktig perspektiv ved planlegging av kommunale tjenester.

Hvordan påvirkes kommunens utgifter av den demografiske utviklingen

Befolkningsutviklingen og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige overføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassen det samme. Yrkesaktive mennesker klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste skal ha barnehage og skoleplass, og de eldre kan gi kostnader på helse og omsorgstjenestene. Samtidig er det ikke gitt at kommunen kan reduserte kostnader i tjenestetilbudet i takt med den demografiske utviklingen. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet.

Figur 1: Endring i utgiftsbehov i Sørreisa kommune i perioden 2022-2032. Kilde: SSB, MMMM-prognose

Befolkningsutvikling Sørreisa kommune

Folketallet i Sørreisa kommune utgjorde 3 391 personer pr 1. juli 2022. Dette er en nedgang på 23 personer siden nyttår (3 414). Hovedtrekket i befolkningsutviklingen siste ti år viser en nedgang i barn i barnehage alder (0-5 år) med en reduksjon fra 221 til 182. I økonomiplanperioden vil barnetallet ligge stabilt rundt dette nivået før det ser ut til å stige i perioden 2033-2040.

Antall barn i skolepliktig alder (6-19 år) er pr januar 2022 er betydelig lavere enn i 2012, med henholdsvis 734 mot 823 i 2012. Det har imidlertid vært en stor variasjon i perioden med

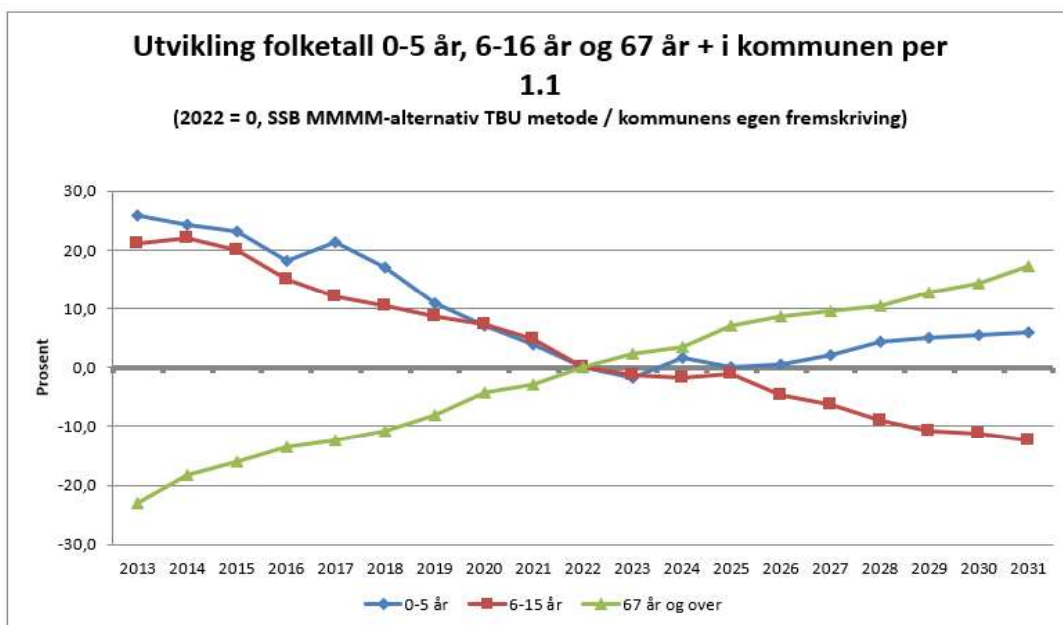

største årskull i 2012 på 823 personer. Etter 2012 har det vært reduksjon og antall barn i skolealder. I økonomiplanperioden forventes antall barn i skolepliktig alder fortsatt å være synkende og forventes i slutten av perioden å være 706 per 1. januar 2026.

I perioden 2012 til 2022 har det vært en liten økning av antall i yrkesaktiv alder (23-66 år), fra 1 843 i 2012 til 2 027 i 2022. Økningen må blant annet ses i sammenheng med økt bosetting av flyktninger. Antall yrkesaktive forventes å ha en fallende trend i økonomiplanperioden.

Totalt sett er det likevel i aldersgruppen 67 + kommunen har hatt den kraftigste befolkningsveksten de siste ti år, med en økning på 160 personer de siste ti årene. Basert på Statistisk sentralbyrås (SSB) befolkningsframskrivninger forventes denne å øke kraftig de nærmeste årene. 1. januar 2026 forventes kommunen å ha flere personer over 67 år enn barn i skolepliktig alder (6-22 år), med henholdsvis 709 mot 706.

Befolkningsutviklingen i Sørreisa kommune fordelt etter aldersgrupper i perioden 2002-2040 er gjengitt i figur og tabellen nedenfor.

Figur 2: Befolkningsutvikling i Sørreisa kommune i perioden 2013-2032. Kilde: SSB, MMMM-prognose

	2002	2012	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2033	2036	2040
0-5 år	274	222	189	182	179	185	182	183	186	190	191	192	193	193	190
6-15 år	451	486	400	382	377	375	378	364	358	348	341	339	333	336	344
16-19 år	285	337	339	170	164	161	153	159	157	161	164	157	144	139	135
20-66 år	1851	1843	1903	2027	2036	2030	2009	2002	1995	1987	1973	1968	1926	1877	1810
67 år eller eldre	437	493	634	653	668	675	699	709	716	722	736	747	799	845	904
Totalt Sørreisa	3298	3381	3465	3414	3424	3426	3421	3417	3412	3408	3405	3403	3395	3390	3383
Landet	4 524 066	4 985 870	5 391 937	5 425 270	5 474 990	5 511 434	5 535 390	5 559 813	5 584 778	5 610 035	5 635 498	5 660 704	5 733 853	5 803 479	5 887 567

Tabell 1: Tabellen viser innbyggertall i Sørreisa kommune pr 1. januar fordelt på aldersgruppe i perioden 2002-2040. Kilde: SSB, MMMM-prognose.

Prognosen fram til 2040 er hentet fra SSBs mellomalternativ i befolkningsprognosene (MMMM). Statistisk sentralbyrå (SSB) gir nå ut årlige befolkningsprognoser. Hovedmønsteret

fra disse prognosene gir kommunene hjelp i det lokale planarbeidet. SSB gjør alternative forutsetninger om de fire komponentene som inngår i befolknings - framskrivningene: fruktbarhet, dødelighet, innenlandsk flytting og innvandring, med betegnelsene L (lav), M (mellom), H (høy), K (konstant, bare om dødelighet) og O (om innenlandsk flytting og innvandringsoverskudd). Et beregningsalternativ beskrives ved fire bokstaver i denne rekkefølgen: fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og innvandring. Hovedalternativet i SSBs analyser er MMMM, som angir at mellomnivået er brukt for alle komponenter.

Dette alternativet forutsetter en middels utvikling både i fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og innvandring. Alternativet forutsetter en årlig befolkningsvekst for landet på omlag 25 000-35.000 årlig til og med 2030. Etter 2030 blir veksten på landsbasis noe høyere opp mot 84 000 i 2040.

Basert på SSBs befolkningsprognose forventes Sørreisa å ha en reduksjon i folketallet også i årene som kommer. For at kommunen skal opprettholde sin relative andel av rammeoverføringene fra staten er det imidlertid avgjørende at befolkningsveksten i kommunen målt i prosent er minst like stor som den samlede veksten for landet. Hvis ikke vil kommunens relative andel av rammeoverføringene reduseres over tid, noe som igjen vil føre til behov for effektivisering og nedskjæring i drift. Tallene nedenfor viser endring i antall og prosent mot landet som helhet.

Endring i antall og prosent												
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2033	2036	2040
Sørreisa	-51	10	2	-5	-4	-5	-4	-3	-2	-8	-5	-7
Sørreisa	-1,49 %	0,29 %	0,06 %	-0,15 %	-0,12 %	-0,15 %	-0,12 %	-0,09 %	-0,06 %	-0,24 %	-0,15 %	-0,21 %
Landet	33 333	49 720	36 444	23 956	24 423	24 965	25 257	25 463	25 206	73 149	69 626	84 088
Landet	0,61 %	0,91 %	0,66 %	0,43 %	0,44 %	0,45 %	0,45 %	0,45 %	0,45 %	1,28 %	1,20 %	1,43 %

Tabell 2: Tabellen viser endring i antall innbyggertall i Sørreisa kommune mot landet som helhet for perioden 2021-2036. Kilde: SSB, MMMM-prognose.

Som tabellen ovenfor viser, vil befolkningsutviklingen på landsbasis fortsatt ha en positiv vekst, mens folketallet i Sørreisa forventes å bli redusert.

Frie inntekter

Frie inntekter er en benevnelse på rammetilskudd, skatteinntekter (fra personer og foretak), eiendomsskatt og andre ikke øremerkede statlige tilskudd, og er kommunens hovedfinansieringskilder for driftsrammene.

Skatt og rammetilskudd

Forslaget til statsbudsjett for 2023 legger opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 0,6 mrd. Skatteandelen utgjør om lag 40% av sektoren sine inntekter. Pris- og lønnsvekst i kommunesektoren (den kommunale deflatoren) er anslått til 3,7 prosent i 2023.

Handlingsrom

Det har vært en sterk økning i de anslåtte demografikostnadene etter RNB, noe som hovedsakelig skyldes økning av flyktninger fra Ukraina.

Kommunesektoren får i 2023 en vekst i frie inntekter på 2,6 mrd.kr. Dette er en økning på 1,2 mrd.kr fra RNB. Anslaget er imidlertid usikkert.

Av veksten på 2,6 mrd.kr. får kommunene en vekst i frie inntekter på 1,7 mrd.kr. mens fylkeskommunene får en vekst på 0,9 mrd.kr. Med denne veksten vil kommunesektoren få dekt de anslåtte demografikostnadene.

	Kommuner (i mrd. Kr.)	Fylkeskommuner (i mrd.kr.)	Kommunesektoren samlet (i mrd.kr)
Realvekst i frie inntekter	1,7	0,9	2,6
Merkostnad demografi	-1,7	-0,9	-2,6
Mindrekostnader pensjon	0,09	0,01	0,1
Økt handlingsrom	0,09	0,01	0,1

Tabell 3: Kommunesektorens handlingsrom etter statsbudsjett 2023

Regjeringens forslag vil altså øke kommunesektorens handlingsrom med om lag 100 mill.kr. i 2023 når det er tatt hensyn til demografi og pensjon.

Kommunene tar med seg en betydelig del av kostnadsøkningen fra 2022 inn i 2023.

Sørreisa kommune vil motta 239,7 millioner i frie inntekter (sum skatt og rammetilskudd) i 2023.

	Opp. Buds. 2022	Prognose pr sept.	Budsjett 2023
Rammetilskudd	-95 208 788	-95 262 000	-95 208 788
Rammetilskudd inntektsutjevning (skatt)	-12 291 875	-19 902 000	-12 291 875
Skjønn	-440 000	-373 000	-440 000
Nord-Norge tilskudd	-12 639 000	-12 370 000	-12 639 000
Sum rammetilskudd	-120 579 663	-127 907 000	-120 579 663
Skatt på inntekt og formue (lokal skatteinngang)	-119 170 180	-103 993 000	-119 170 180
Sum rammetilskudd/skatt på inntekt og formue	-239 749 843	-231 900 000	-239 749 843
Nasjonalt skatteanslag	195,9 mrd.	209,2 mrd.	211,8 mrd.
Folketall 1.1.22	3 414		
Folketall 1.4.22	3 397		
Folketall 1.7.22	3 391		
Integreringstilskudd	-12 573 300	-21 900 000	-27 969 600
Havbruksfond	-654 000	-654 000	-654 000

Tabell 4: Budsjettert skatt på inntekt og formue og rammetilskudd for 2023 sammenlignet med opprinnelig budsjett 2022 og prognose årsresultat pr september 2022.

Nærmere om anslag på skatteinngang nasjonalt (inntektsutjevning)

Skatteutjevning jevner delvis ut forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Skatteutjevning for kommunene omfatter innteks- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak. Utjevningen er et nullsumspill mellom kommunene.

Skatteutjevningen for hver kommune blir beregnet fortløpende ti ganger i året, etter hvert som skatteinngangen foreligger. I skatteutjevningen benyttes det innbyggertall pr. 1. januar i budsjettåret.

Det er en langvarig praksis for at skatteørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 prosent av kommunenes samlede inntekter. Gjeldende skatteører ville gitt

for lav skatteandel for 2023, og den kommunale skatteøren foreslås derfor økt med 0,2 prosentpoeng til 11,15 prosent. I statsbudsjettet er det lagt til grunn at kommunesektorens inntekter fra skatt på inntekt og formue vil utgjøre 241,1 mrd.kr i 2023. Dette tilsvarer en nominell reduksjon på om lag 5,0 prosent fra 2022. Reduksjon må blant annet ses i sammenheng med de midlertidige høye skatteinntektene i 2022 på grunn av tilpasninger til endret skatt på utbytte.

Nærmere om anslag på lokal skatteinngang (inntekt og formue)

Sørreisa kommunes inntekter fra skatt på inntekt og formue anslås å utgjøre omlag 119,2 mill. kr i 2023, en økning på 22,45 % sammenlignet med prognose for 2022.

Systemet med inntektsutjevning innebærer imidlertid at utviklingen i egne skatteinntekter vil ha marginal betydning i skattesvake kommuner, dvs. kommuner med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet. For disse kommunene er det utviklingen i samlet skatteinngang for kommunene som har mest betydning. På grunn av den store omfordelingsmekanismen i inntektsutjevningen vil en kommune med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet kun få beholde ca. 5 % av en økning i egne skatteinntekter, alt annet likt. Tilsvarende gjelder ved en reduksjon i egne skatteinntekter.

Sørreisa kommune hadde for årene 2018-2021 skatteinntekter på ca 81 % av landsgjennomsnittet.

Nærmere om føringene i statsbudsjett 2023

Barnehage:

Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen ble fra 1. august 2022 redusert til 3 050 kroner per måned, noe som tilsvarer nivået som ble lagt til grunn etter inngåelsen av barnehageforliket i 2003. Som kompensasjon ble rammetilskuddet økt med 314,9 mill. kroner. Endringen får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med 400,4 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Ytterligere reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2023

Det foreslås en ytterligere reduksjon i maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen, til 3 000 kroner per måned fra 1. januar 2023. Som kompensasjon økes rammetilskuddet med 329,2 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Tiltakene er hensyntatt i budsjettforslaget.

Gratis barnehageplass fra tredje barn i familien

Det foreslås å innføre gratis barnehage fra tredje barn i familien som går i barnehage samtidig, fra 1. august 2023. I dag har disse barna rett til reduksjon i foreldrebetalingen på 50 pst. Kommunene kompenseres for merkostnaden i 2023 med 20 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Tiltaket er innarbeidet i kommunens betalingsregulativ.

Skole:

Ny opplæringslov – regelendringer med økonomiske konsekvenser for kommunesektoren
Regjeringen tar sikte på å legge fram forslag til ny opplæringslov våren 2023. Lovendringene skal etter planen tre i kraft fra høsten 2024. Rammetilskuddet til kommunene og

fylkeskommunene økes med hhv. 5 mill. kroner og 56 mill. kroner i 2023, noe som gir kommunesektoren mulighet til å tilpasse seg flere av lovendringene som vil bli foreslått, allerede fra høsten 2023.

I forslag til statsbudsjett fremkommer det at lovendringen vil ha økonomiske konsekvenser for kommunesektoren. Det er uklart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for Sørreisa kommune, og varslet lovendring er ikke hensyntatt i økonomiplanen.

Gratis deltids plass i SFO på 1. trinn – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt å innføre 12 timers gratis SFO på første trinn fra høsten 2022. Kommunesektoren ble kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet på 640 mill. kroner. Tiltaket får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med ytterligere 795,4 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Tiltaket er hensyntatt i budsjettforslaget.

Barnevern:

Barnevernsreformen

Ansvarsendringene som følger av barnevernsreformen, gjelder fra 1. januar 2022 og gir økt faglig og økonomisk ansvar til kommunene. For å dekke kommunenes merkostnader som følger av det økte finansielle ansvaret, ble rammetilskuddet til kommunene økt med 1,3 mrd. kroner i 2022. Rammetilskuddet økes med ytterligere 497,8 mill. kroner i 2023. Halvparten av midlene fordeles særskilt etter kommunenes tidligere bruk av statlige barnevernstiltak, og halvparten av midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern. Økningen i 2023 er noe mindre enn tidligere varslet. Dette skyldes dels en faseforskyvning knyttet til overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem og dels oppdaterte tall for aktiviteten i det statlige barnevernet i 2021.

Samværsplan som følge av ny barnevernlov

Den nye barnevernloven, som trer i kraft 1. januar 2023, inneholder en plikt for barnevernstjenesten til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær og kontakt med foreldre, søsken og andre nærstående som barnet har et etablert familieliv med. Kommunenes merutgifter er anslått til 31,5 mill. kroner i 2023, og rammetilskuddet økes tilsvarende. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern.

I kommunedirektørens budsjettforslag er det ikke tatt høyde for eventuelle økonomiske konsekvenser av nye krav.

Godtgjøring av sakkyndige og tolk som følge av ny barnevernlov

Den nye barnevernloven, som trer i kraft 1. januar 2023, innebærer blant annet at betalingsansvaret for godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker og til tolk i saker for fylkesnemndene, blir overført fra kommunene til staten. Som følge av dette reduseres rammetilskuddet med 19 mill. kroner mot en økning på kap. 470, post 01 og kap. 853, post 01.

I kommunedirektørens budsjettforslag er det ikke tatt høyde for eventuelle økonomiske konsekvenser av nye krav.

Barnekoordinator:

Barnekoordinator – helårseffekt av endring i 2022 Det er fra 1. august 2022 innført en lovfestet rett til barnekoordinator, og kommunene er kompensert med 100 mill. kroner for innføringskostnader i 2022. Endringen får helårseffekt i 2023, og som kompensasjon for dette økes rammetilskuddet med ytterligere 83 mill. kroner. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

I budsjettforslaget er det foreslått midler til å gjenopprette stilling på tjenesten psykisk helse og rus. Funksjonen som barnekoordinator er lagt til denne stillingen, og ressurser til funksjonen er ivaretatt i kommunedirektørens budsjettforslag.

Sosialhjelp

Økte sosialhjelpsutgifter som følge av redusert dagsats for tiltakspenger

Det er fra 1. januar 2022 innført en felles dagsats for tiltakspenger. Det er lagt til grunn at dette vil øke behovet for sosialhjelp, og kommunerammen ble derfor økt med 69 mill. kroner i 2022. Endringen i 2022 gjaldt for nye mottaker av tiltakspenger og får først helårseffekt i 2023. For å ta høyde for helårseffekten økes rammetilskuddet med ytterligere 17,6 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Det er uklart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil få for Sørreisa kommune. Eventuelle økte kostnader knyttet til varslet lovendring, er ikke hensyntatt i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplanen.

Lovfesting av at kommunene ikke skal ta hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble rammetilskuddet økt med 187 mill. kroner som kompensasjon for at det fra 1. september 2022 ikke skal tas hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp. Endringen får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes med ytterligere 386,8 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Sørreisa kommune innførte denne ordningen fra 2020. Ordningen er derfor allerede innarbeidet i budsjetttramme for økonomisk sosialhjelp.

Økte veiledende satser for økonomisk sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2022

Ved Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble rammetilskuddet økt med 71,7 mill. kroner som kompensasjon for en særskilt oppjustering av de statlige veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp fra 1. juli 2022. Den oppjusterte satsen videreføres i 2023 som grunnlag for prisjustering, og rammetilskuddet økes med ytterligere 69 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Det er uklart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for Sørreisa kommune. Eventuelle økte kostnader knyttet til varslet lovendring, er ikke hensyntatt i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplanen.

Økt utbetaling av sosialhjelp – engangsbevilgning for 2022

Ved behandlingen av Prop. 46 S (2021–2022) ble det gitt en engangsbevilgning på 300 mill. kroner over rammetilskuddet for å dekke økt utbetaling av sosialhjelp i 2022 som følge av økte strømpriser. Siden bevilgningen var ettårig, reduseres rammetilskuddet med 311,1 mill. kroner i 2023.

Endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger – anslått reduksjon i behovet for økonomisk sosialhjelp

Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble det vedtatt endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger. Endringene forventes å redusere behovet for økonomisk sosialhjelp, og rammetilskuddet reduseres derfor med 100 mill. kroner.

Det er uklart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for Sørreisa kommune. Eventuelle økte kostnader knyttet til varslet lovendring, er ikke hensyntatt i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplanen.

*E-helse løsninger – drift og forvaltning***Kompensasjon for kostnader til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger – engangsbevilgning for 2022**

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022 ble rammetilskuddet økt med 8 mill. kroner for å dekke en tredjedel av veksten i kostnadene til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger i 2022. Siden dette er en engangsbevilgning, reduseres rammetilskuddet med 8,3 mill. kroner i 2023.

Kompensasjon for kostnader til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger i 2023

Rammetilskuddet økes med 17,9 mill. kroner for å dekke en tredjedel av veksten i kostnadene til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger i 2023. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Forslaget er en oppfølging av endringer i forskrift om standarder og nasjonale E-helseløsninger som pålegger kommuner og regionale helseforetak å betale for kostnadene til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger.

Endring i fremlagt statsbudsjett, er innarbeidet i kommunedirektørens budsjettforslag.

*Fastlegeordning***Økt basistilskudd til fastleger**

Det foreslås å styrke basistilskuddet til fastleger fra 1. mai 2023 med 480 mill. kroner, og rammetilskuddet økes tilsvarende. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. For bedre å understøtte betaling for arbeidsbelastning og bedre oppfølging av medisinsk ressurskrevende listeinnbyggere, foreslås det å avvikle knekkpunktet og innføre et risikojustert basistilskudd. Det risikojusterte basistilskuddet fra 1. mai 2023 skal i første omgang baseres på alder, kjønn og indikator for helsetilstand. Helårseffekten av forslaget er 720 mill. kroner.

Sørreisa kommune har kun fast ansatte leger. Ordningen som er skissert vil derfor ikke få direkte betydning for drift av kommunens legekantor.

Rammetilskudd

Reduksjon i rammetilskuddet i 2022 i forbindelse med ekstraordinære skatteinntekter

Kommuner og fylkeskommuner blir i 2022 trukket i rammetilskuddet med hhv. 9,7 mrd. kroner og 2,4 mrd. kroner som følge av ekstraordinære skatteinntekter knyttet til utbytteskatt. Siden dette er et engangskutt, økes rammetilskuddet for kommuner og fylkeskommuner med henholdsvis 10 mrd. kroner og 2,5 mrd. kroner i 2023.

Endring i fremlagt statsbudsjett, er innarbeidet i kommunedirektørens budsjettforslag.

Integreringstilskudd

Formålet med integreringstilskuddet er at kommunene skal gjennomføre et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, slik at flyktningene kan forsørge seg selv og ta del i samfunnet. Tilskuddet skal i hovedsak dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter til dette arbeidet i bosettingsåret og de fire neste årene. Kommunene får tilskudd for hver person de bosetter.

I økonomiplanperioden er det lagt inn forutsetning om bosetting av 40 flyktninger i 2023 og gradvis minkende til 20 per år fra 2025. Forutsetningen om bosetting av 40 stk. i 2023 er basert på en vurdering av kommunens kapasitet med tanke på tilgang til boliger. Nasjonale signaler tyder på at anmodningen for 2023 kan bli opp mot dobbelt så høy som forutsetningen kommunedirektøren har innarbeidet i budsjettforslaget.

I tabellen er det tatt høyde for noe fraflytting underveis i perioden. Tabellen under viser anslått bosetting i økonomiplanperioden:

År	2023	2024	2025	2026
1	40	30	20	20
2	70	40	30	20
3	17	70	40	30
4	12	12	55	35
5	3	2	7	50
	139	152	145	105

Tabell 5: Bosetting av nye flyktninger i økonomiplanperioden og samlet antall flyktninger i ordningen

Samlet integreringstilskudd inkludert nye flyktninger i 2023 er beregnet til 29,6 mill. Deler av integreringstilskuddet er budsjettet ute på tjenesteområdene da tilskuddet er direkte koblet opp mot den tjenesten som gis. I budsjettet er integreringstilskuddet inntektsført slik:

	2023	2024	2025	2026
Integreringstilskudd	29 649 600	29 317 200	23 619 200	20 763 800

Tabell 6: Budsjettering av integreringstilskudd

Endret flyktningsituasjon i Norge kan gi redusert behovet for bosetting. Anslaget på antall bosatte må derfor anses som usikkert.

Havbruksfond

I revidert budsjett for 2020 vedtok Stortinget nytt system for fordeling av havbruksinntekter fra kapasitetsjusteringene som i henhold til «trafikklyssystemet» gjennomføres annethvert år. Det ble besluttet at fra og med 2022 skal 60 % av inntektene ved kapasitetsjusteringer

tilfalle staten. 40 % skal fordeles til havbrukskommuner og fylkeskommuner via Havbruksfondet.

Stortinget besluttet også å innføre en produksjonsavgift på laks, ørret og regnbueørret i statsbudsjettet for 2021. En produksjonsavgift på 40 øre per kilo sløyd fisk anslås å gi et proveny på om lag 500 mill. kroner per år. Auksjonsinntektene fra kapasitetsjusteringer er imidlertid vanskelige å anslå.

For 2023 er derfor utbetalingen fra havbruksfondet satt lik utbetalingen i 2022 654.000 kr.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er en frivillig skatt og det er kommunestyret selv som avgjør om det skal skrives ut eiendomsskatt. Maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig er 4 promille, mens den er 7 promille for verker og bruk.

Kommunestyret i Sørreisa vedtok i sak 27/2021 den 06.05.2021 å ikke innføre eiendomsskatt i kommunen.

Andre generelle statstilskudd

Rentekompensasjon for investeringer

Sørreisa kommune får kompensert renter og avdrag for investeringer i skolebygg, kirkebygg, omsorgsboliger og sykehjemsplasser.

	2023	2024	2025	2026
Sykehjemsp/omsorgsb.	935 300	927 800	920 200	912 700
Skoleanlegg	14 000	8 300	2 800	-
Kirkebygg	35 800	33 100	30 400	27 700
Sum rentekomp.	985 100	969 200	953 400	940 400
Overføres til SørBo	-63 000	-65 000	-64 000	-65 000
Netto rentekomp.	922 100	904 200	889 400	875 400

Tabell 7: Rentekompensasjon

Samlet rentekompensasjon utgjør kr 0,92 mill. for 2023.

Lønns- og prisvekst, pensjonsutgifter, arbeidsgiveravgift og premieavvik

Lønns- og prisvekst

I statsbudsjettet anslås lønns- og prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2022 – 2023 til 3,7 %. Det er anslått en lønnsvekst i kommunene på 4,2 %.

Følgende kostnadselementer er ikke dekket av deflatoren:

- Rentekostnader
- Pensjonskostnader er dekket i deflatoren i den grad de øker i takt med lønnsveksten. Dersom pensjonskostnadene øker mer enn lønnsveksten fanges ikke dette opp av deflatoren
- Demografikostnader

Kommunesektoren er dermed kompensert for anslått pris - og lønnsvekst på 4,2 % innenfor de foreslåtte inntektsrammer for 2023. Rammen til den enkelte ansvarsområdene er i stort ikke justert for prisvekst. Økte kostnader som følge av prisvekst må dekkes innenfor gitte budsjettammer.

På rammeområdet «Finans» er det avsatt 5,4 mill. til dekning av lønnsoppgjør 2023, eksklusiv overhenger til 2023 da dette allerede er ivaretatt på driftsrammene. Lønnsmidlene vil bli regulert ut på rammene når lønnsoppjøret er kjent.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjettforslaget er pensjonskostnaden satt på grunnlag av erfaringstall, prognoser og aktuarberegninger fra kommunens pensjonsleverandører KLP og Statens pensjonskasse. Følgende beregningssatser er brukt for 2023:

- KLP-fellesordningen	15,06 % av brutto lønnsutgift
- KLP-sykepleierordningen	12,03% av brutto lønnsutgift
- SPK	8,54 % av brutto lønnsutgift

I sum budsjettet med kr 23,1 mill. i nettopensjonskostnad i 2023, mot 21,5 mill. i 2022.

Premieavvik

Premieavvik er differansen mellom kostnadsførte pensjonskostnader i regnskapet og betalte pensjonspremier. Premieavviket skal kostnadsføres i kommuneregnskapet seinere år¹. Når en del av er gammelt premieavvik kostnadsføres i driftsregnskapet et senere år, benevnes dette «amortisert premieavvik». Bakgrunn for reglene om premieavvik var et ønske om utjevning av regnskapsførte pensjonskostnader fra år til år.

Et positivt premieavvik skal inntektsføres i kommuneregnskapet. Det er viktig å legge merke til at dette er en inntekt som ikke medfører noen innbetaling, og derfor ikke burde gå til å dekke annen aktivitet i kommunen. Tvert om, dette er en inntekt som har medført utbetaling. Positivt premieavvik er dermed en stor belastning for kommunens likviditet, da pensjonspremien er betalt, men kostnaden vises ikke i kommunens regnskap.

¹ Premieavvik oppstått tom. 2011 skal kostnadsføres med 1/15-del pr år i påfølgende år. Premieavvik som oppstår fom. 2012 skal kostnadsføres med 1/10-del pr år i påfølgende år. Premieavvik oppstått i 2014 og senere skal kostnadsføres med 1/7-del pr år i påfølgende år.

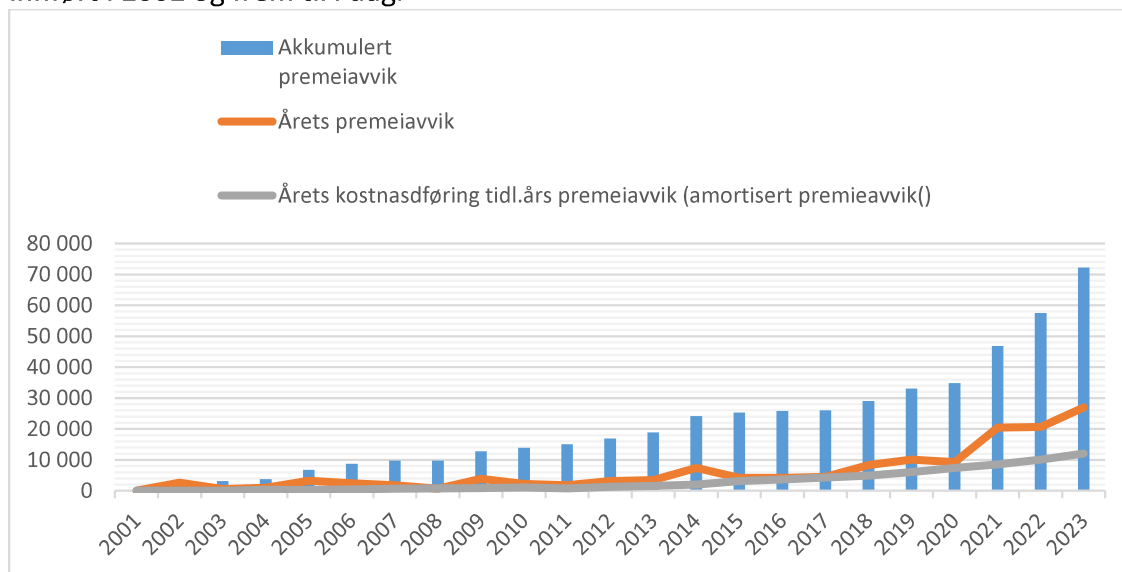

I budsjett pr 31.12.2022 ligger det inne forventet akkumulert premieavvik på 41,6 mill. Oppdaterte prognoser viser nærmere 57,6 mill. Estimat for 2023 viser nærmere 72,3 mill. Disse beløpene må kostnadsføres i driftsregnskapet over kommende år.

Årsaken til de store endringene er prisvekst utover forventede prognosene fra SSB og Norges Bank. På grunn av KLP sin gode avkastning i 2021 gav dette rom for vesentlig større tilbakeføring til kommunenes sitt premiefond i 2022. Dette utligner på lagt vei den økte reguleringspremien. Sørreisa har pr 1.1.2022 et fond på 69,7 mill.

Det er gjeldende regnskapsregler som pålegger kommunen å føre premieavviket som beskrevet ovenfor. Forholdet er tilsvarende for de fleste kommuner og representerer utfordringer i likviditeten for kommuneøkonomien fremover.

Figuren under viser utviklingen i kommunens akkumulert premieavvik fra ordningen ble innført i 2002 og frem til i dag.

Figur 3: Utvikling av kommunens årlige premieavvik, amortisert premieavvik og akkumulert premieavvik (tall i hele 1 000 kr)

Som vi ser av figuren over har det enkelte års premieavvik vært større enn kostnadsføringen (amortiseringen). Unntaket er i 2008 hvor kostnadsføringen var marginalt større enn inntektsføringen.

Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgiften i vårt geografiske område er 5,1 %. Ingen endringer fra 2022 til 2023.

Lånegjeld, renter og avdrag

Ved inngangen til 2022 forventes kommunen å ha en lånegjeld på kr 434,2 mill. (inkl. startlån og ubrukte lånemidler), jfr. tabell 5 nedenfor. Med de forutsetninger som ligger i budsjettforslaget vil utviklingen i lånegjeld være slik i økonomiplanperioden:

(tall i hele kr)	2023	2024	2025	2026
IB	540 256 476	650 470 569	673 816 892	681 972 753
Lån nye investeringer	118 381 500	37 020 000	21 936 000	9 716 000
Nye lån til videre utlån	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Avdrag på lån	-18 200 000	-23 700 000	-23 800 000	-23 200 000
Avdrag på lån til videreutlån	-4 967 407	-4 973 677	-4 980 139	-4 986 638
Sum lånegjeld 31.12	650 470 569	673 816 892	681 972 753	678 502 115

Tabell 8: Utvikling lånegjeld ihht budsjettforslag

Som følge av at økonomiplan i hovedsak fanger det mest kortsiktige investeringsbehov er det rimelig å anta at tabellen ovenfor underestimerer det som vil bli faktisk utvikling i siste del av planperioden.

Renteanslaget

Renter på lån med fast rente er lagt inn etter gjeldende satser i bindingsperiodene. For lån med flytende rente er det lagt til grunn 3 måneders NIBOR pluss bankens margin. For nye lån er det lagt til grunn følgende rentesats:

	2023	2024	2025	2026
Budsjettert rente nye lån	4,34 %	4,55 %	4,46 %	4,35 %

Tabell 9: Rentesats som legges til grunn i planperioden for nye lån

Gjennomsnittlig flytende rente tar i liten grad høyde for renteøkninger, men vurderes realistisk ut fra de prognoser og markedsforhold som er pr i dag.

Renteinntekter

For renteinntekter på bankinnskudd legges betingelser i henhold til hovedbankavtale til grunn. I gjeldende avtale har Sørreisa kommune innskuddsrente på 3 måneders NIBOR pluss margin. På bank innskudd forventes en renteinntekt på kr 450.000 i 2023.

For renteinntekter på utlånte startlånsmidler forventes det en inntekt på kr 1 345.000 i 2023.

Samlet renteinntekt på bankinnskudd og videreformidlingslån er beregnet til omlag 1,8 mill.

Oversikt renter og avdrag

Tabellen under viser kommunens netto rente og avdragsbelastning i økonomiplanperioden.

(tall i hele kr)	Opprinnelig budsjett 2022	2023	2024	2025	2026
<i>Ordinære lån:</i>					
Renteutgift eksisterende lån	5 889 000	17 400 800	18 000 600	17 048 000	16 006 000
Nye investeringer 2023-2026	169 000	941 000	5 731 000	6 828 000	7 213 000
Sum renteutgifter ordinære lån	6 058 000	18 341 800	23 731 600	23 876 000	23 219 000
<i>Utlån:</i>					
Renteutgifter viderefremidlingslån	745 000	1 345 000	1 345 000	1 345 000	1 345 000
Renteinntekter viderefremidlingslån	-918 000	-1 345 000	-1 345 000	-1 345 000	-1 345 000
Netto renteutgift viderefremidlingslån	-173 000	0	0	0	0
<i>Renteinntekter og rentekomp:</i>					
Renteinntekter bankinnskudd	-432 000	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Rentekompensasjon	-971 000	-922 000	-904 000	-889 000	-875 400
Netto renteinntekter	-1 403 000	-1 372 000	-1 354 000	-1 339 000	-1 325 400
Avdrag	15 157 000	15 607 000	15 907 000	16 107 000	16 347 000
Sum renter/avdrag inkl rentekomp.	19 639 000	32 576 800	38 284 600	38 644 000	38 240 600

Tabell 10: Netto renteutgift og sum renter og avdrag 2022 og 2023-2026

Rente og avdragsbelastningen er i henhold til eksisterende lån og nye innmeldte investeringsprosjekter for perioden 2023-2026, jfr. investerings kapittelet. For 2023 er det imidlertid kun rentene som vil belaste budsjettets bunnlinje da avdragene er basert på faktisk lånegjeld 1. januar i budsjettåret.

Låneavdrag i 2023 er budsjettet til 15,6 mill. Potensialet for minsteavdrag er da fullt utnyttet, jfr. kommunelovens regler for bruk av minimumsavdrag.

Beregning av minimumsavdrag er basert på anleggsmassens verdi og levetid opp mot de budsjetterte avdrag.

Startlån

Det er budsjettet med bruk av kr 15,0 mill i startlånsmidler for videre tildeling i 2023.

Den generelle økningen i opptak av startlånsmidler skyldes innstramning i boliglånforskriften som gjelder for finansforetakene, men ikke for kommunene. Innstramningen gjør at tidligere års praksis hvor startlån ble gitt for å dekke egenkapitalkravet ikke lengre utøves. Søknadene er derfor endret fra delfinansiering til fullfinansiering.

Rentesats for startlån følger den til enhver tid gjeldende sats hos husbanken, med et påslag for 0,25%-poeng (kommunens adm.tillegg). Rente kostnadene for startlånene budsjetteres i kommunens driftsregnskap, mens avdrag skal budsjetteres i investeringsregnskapet.

Økonomiske måltall

Kommuneloven av 2020 §14-2 fastsetter at kommunestyret skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Bakgrunnen for dette er å bidra til større fokus på langsiktighet, noe som igjen vil gjøre at ressursene blir disponert som ønsket i et lengre tidsperspektiv, og redusere risiko for å komme i et uføre med liten grad av økonomisk handlingsrom.

Økonomisk handlingsrom – nøkkeltall brukt av KS for vurdering av økonomisk handlefrihet

	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekte
	Over 75 pst av driftsinntekter	Under 1 pst av driftsinntekter	Under 5 pst av driftsinntekter
	65 - 75 pst av driftsinntekter	1 - 2 pst av driftsinntekter	5 - 8 pst av driftsinntekter
	Under 65 pst av driftsinntekter	Over 2 pst av driftsinntekter	8 pst av driftsinntekter
	Strengere krav for kommuner med lånegjeld over 130 pst		

Figur 4: Viser KS sin vurdering av økonomisk handlingsrom og anbefalte verdier for bærekraftig økonomi.

De mest vanlige måltall er knyttet til netto driftsresultat, driftsreserver(fond) og gjeldsgrad. Disse vurderes som mest nærliggende å bruke også for Sørreisa. I vedtatt økonomiplan for 2022-2025 ble ikke måltall for netto lånegjeld vedtatt. Dette er innarbeidet i økonomiplan 2023-2026. Kommunedirektøren har i tillegg innarbeidet modell utarbeidet av KS, som ved sin lysmodell gir indikasjoner på hvor Sørreisa kommune ligger i forhold til anbefalte verdier.

Måltall netto driftsresultat

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt og er et uttrykk for hva kommunen har til disposisjon til avsetninger og egenfinansiering av investeringene. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anser et driftsresultat over tid på om lag 1,75 pst. for kommunene som nødvendig for å sitte igjen med tilstrekkelige midler til investeringer, og for å ha en sunn økonomi på sikt.

I utgangspunktet vurderes den statlige anbefalingen om 1,75 % som et nivå som også Sørreisa bør strekke seg etter. Tatt i betraktning de svake resultatet de siste årene og den skjøre balansen i økonomiplanen vurderes det som mest realistisk med en målsetning om gradvis opptrapping i den kommende økonomiplanperioden. I vurderingen er det også lagt til grunn at kommunen fremdeles har midler/buffer på disposisjonsfond, og dermed har mulighet til å bruke tid på resultatforbedring. Ut fra dette foreslås måltall slik:

Netto driftsresultat	2022	2023	2024	2025	2026
I prosent	0,45 %	0,90 %	1,35 %	1,75 %	1,75 %
I kr	-1 444 000	-3 158 096	-4 732 192	-6 034 426	-5 975 820
					

Tabell 11: Måltall netto driftsresultat

I økonomiplan 2023-2026 er det budsjettert med følgende netto driftsresultat:

Netto driftsresultat	2021	2022	2023	2024	2025	2026
I prosent	2,57 %	1,06 %	0,76 %	0,98 %	-0,26 %	0,00 %
I kr	-8 719 221	-4 236 075	-2 682 054	-3 438 643	-888 220	0

Tabell 12: Netto driftsresultat i økonomiplan, år 2021 inneholder regnskapstall og årene 2022-2026 er budsjett

Merk at i tabell så er år 2021 regnskapstall, år 2022-2026 er budsjett tall.

Utviklingen i netto driftsresultatet i budsjettet er en klar indikasjon på at det er lite handlingsrom i slutten av planperioden når blant annet renten og avdragseffekten av nyskolen kommer inn med helårseffekt.

Kommunen har pr 1.1.2022 omtrent 10,9 mill midler tilgjengelig på disposisjonsfond, og dermed liten evne til å håndtere uforutsette utgifter på kort sikt. Det er mange forhold som tilsier at en kommune alltid bør ha en buffer, f.eks uforutsett rentestigning, prisstigning på strøm etc. Dette har allerede slått inn for full kraft og det vises med vanskeligheter for å nå målene. I kombinasjon med kommende demografiske endringer og vedlikeholdsetterslep tilsier dette at balansen i økonomiplanen reelt sett er skjør.

Måltall økonomisk buffer/disposisjonsfond

Det anbefales å inkludere nøkkeltall som sikrer en buffer ved uforutsette hendelser samt ha et handlingsrom på kort sikt. Med et fornuftig nivå på disposisjonsfond vil man normalt kunne håndtere inntektssvikt- eller uforutsette utgifter et enkelt år, og foreta tilpasninger i et lengre tidsperspektiv.

Det foreligger ikke noe krav til måltall her, men 8 % anses for å være en god størrelse for å kunne håndtere uforutsette hendelser og svingninger i kommuneøkonomien. Det synes likevel nokså vanlig med måltall for disposisjonsfond på 5-10% av driftsinntektene.

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts – eller investeringsutgifter. Et disposisjonsfond tilsvarende 8 % av brutto driftsinntekter utgjør kr 28,1 mill. kr for Sørreisa.

Av beholdningen på disposisjonsfond kan kommunestyret vedta at hele eller deler av beholdningen skal disponeres til særskilte formål. Disse er ikke skjermet ved eventuelt underskudd i kommunen, men de vil egentlig ikke tjene som en buffer mot uforutsette utgifter eller inntektssvikt fordi eventuell bruk da vil gå på bekostning av tidligere intensjoner. Det vurderes derfor hensiktsmessig å ha måltall som både ivaretar hensyn til «rein buffer», og samtidig speiler til kommunens samlede disposisjonsfond.

I slik sammenheng vurderes en buffer på kr 10,0 mill. som et minimum. Samtidig foreslås et måltall at de samlede disposisjonsfond skal utgjøre mellom 5-7 % av driftsinntektene, noe som utgår omlag kr 17-22 mill. Dette tar hensyn til kommunekonsernets samlede frie fond, og man kobler det til det mest brukte nøkkeltallet for fond.

Ut fra dette foreslås måltall slik:

- Udisponert disposisjonsfond skal utgjøre minimum kr 10,0 mill.

- *Kommunekonsernets samlede disposisjonsfond skal utgjøre minst 6% av driftsinntektene.*

Basert på vedtatt bruk av disposisjonsfond i 2022 forventes Sørreisa å ha omlag 8,9 mill. kr på disposisjonsfondene pr 1. januar 2023. I økonomiplan 2023-2026 er det budsjettetert med følgende netto avsetning til disposisjonsfond:

Netto avs. disposisjonsfond	2021	2022	2023	2024	2025	2026
I kr.	11 427 671	14 861 646	17 543 700	21 779 774	22 667 994	22 667 994
I % av driftsinntekt	3,70 %	4,61 %	5,00 %	6,21 %	6,57 %	6,64 %

Tabell 13: Netto avsetning til disposisjonsfond (alle frie fond). Merk at tall for 2021 er regnskapstall. Årene 2022-2026 er budsjett tall.

I sum forventes kommunens disposisjonsfond å være på omlag 22,6 mill. kr i slutten av perioden, Målt i prosent av driftsinntektene utgjør dette 6,64 % av driftsinntektene.

Foreløpige tall for vedtatt bruk av kommunens rene disposisjonsfond i 2022 er omtrent 2,8 mill, jfr oppstilt tabell nedenfor. Dette tilsier at netto avsetning til disposisjonsfond i % av driftsinntektene går nedover i planperioden, når det vedtas bruk av fondet.

Saldo på kommunens disposisjonsfond pr 31.12.2021:

Art: 25699001 Disposisjonsfond	-10 936 742
Saldo 31.12.2021	-10 936 742

Vedtatt bruk i 2021/2022:

Sak 87/21 - Økte kostnader svømmeopplæring(avglemt 2021)	230 000
Sak 6/22 - Salg tomter Hemmingsjordlia	405 000
Sak 26/22 - Støtte til tråkkemaskin	200 000
Sak 27/22 - Støtte til samefolkets dag	5 000
Sak 28/22 - Tilskudd til 17. mai komiteen	15 000
Sak 29/22 - Søknad om støtte til Reistadløpet	100 000
Sak 30/22 - Søknad om tilleggsbevilgning	160 000
Sak 43/22 - Bidrag til TV-aksjonen 2022 leger uten grenser	7 500
Sak 44/22 - Rekruttering av kommunedirektør	300 000
Sak 51/22 - Drift av nasjonale e-helse løsninger	260 000
Sak 52/22 - Videreføring av stilling kulturskolen	220 000
Sak 60/22 - Tilbakekjøp av industritomt	135 526
Sak 61/22 - Rapport svømmebasent	500 000
Sak 67/22 - Støtte til innkjøp av tråkkemaskin - Unglyn ski	200 000
Sak 68/22 - Støtte til aktivitetsdag	10 000
Sak 69/22 - Støtte til ungdomsklubb	30 000
SUM	2 778 026
Sum disponible midler 25/10-22	-8 158 716

Måltall gjeldsgrad – netto lånegjeld

Måltall knyttet til gjeldsgrad eller gjeldstak har vist seg å være effektive. Endringene i gjeldsgrad påvirker rentekostnader, som i neste omgang påvirker det økonomiske handlingsrommet. Gjeldsgraden kan benyttes som et virkemiddel for å nå måltallet om netto driftsresultat over tid.

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anser et måltall på gjeldsgraden for å kunne ha en bærekraftig økonomi til å være <75%. Vi ser her at Sørreisa kommune ligger langt over, og stiger frem mot 2026 og at modellen viser rødt for hele plan perioden.

Netto lånegjeld	2021	2022	2023	2024	2025	2026
I kr	309 341 785	409 983 667	513 227 279	531 821 711	534 356 359	524 178 765
I % av driftsinntekt	100,29 %	127,07 %	146,26 %	151,72 %	154,96 %	153,50 %

Tabell 14: Netto lånegjeld 2023 - 2026

**Korrigert netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket pensjonsforpliktelser, utlån, ubrukte lånemidler og ubundne investeringsfond (korrigert for eventuelt netto udekket i investeringsregnskapet)*

Investeringer - Kommunedirektørens forslag til investeringstiltak

Investeringer 2023 - 2026

Tall i hele kroner (inkl. mva)*	Rentesats	4,34 %	4,55 %	4,46 %	4,35 %	
Prosjektnavn/tiltak	2023	2024	2025	2026	Sum	2023-2026
Nye investeringer:						
Kjøp av boliger forsvaret	2 500 000	0	0	0		2 500 000
Utvikling av funksjonalitet Fredlund bygg (forprosjekt)	1 000 000	0	0	0		1 000 000
Ny tankbil	0	0	3 800 000	0		3 800 000
Klippeutstyr/ batteridrift - frigjøringsverktøy	0	0	375 000	0		375 000
Framsikt	200 000	300 000	0	0		500 000
Egenkapitalinnskudd KLP	861 000	861 000	861 000	861 000		3 444 000
Oppfølging av digitaliseringsstrategi - sak/arkiv	1 200 000	0	0	0		1 200 000
Selvkost:						
Snøscooter - feiing/tilsyn (selvkost)	0	230 000	0	0		230 000
Selvkost - generell oppgradering vann	1 000 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000		8 500 000
Selvkost - generell oppgradering avløp	0	2 500 000	2 500 000	2 500 000		7 500 000
Renovering av vann- og avløpskummer (vann)	500 000	500 000	0	0		1 000 000
Renovering av vann- og avløpskummer (avløp)	500 000	500 000	0	0		1 000 000
Opprydding avløpsledninger Langhågen	5 000 000	0	0	0		5 000 000
Tidligere vedtatte investeringer og endringer i tidligere vedtatte investeringer som følge av justert fremdrift**:						
Skifte ut gamle aksesspunkter	337 500	0	0	0		337 500
Skifte ut gamle datamaskiner	1 375 000	895 000	895 000	895 000		4 060 000
Nytt legekantor inkl omsorgsboliger	4 000 000	15 000 000	15 000 000	0		34 000 000
Ventilasjon Brekka	437 500	0	0	0		437 500
Vinduer, drenering, ventilasjon kommunehus	0	0	500 000	5 000 000		5 500 000
Ventilasjon leiligheter omsorgssenter	1 250 000	0	0	0		1 250 000
Vinduer Bølgen	100 000	0	0	0		100 000
Investering i oppfølging av digitaliseringsstrategi	500 000	600 000	600 000	0		1 700 000
Møblering av sykehjemmet og hybler på loftet	553 500	0	0	0		553 500
Amfi Kulturhus	0	1 500 000	0	0		1 500 000
Ombygging innvendig brannstasjon	0	12 550 000	0	0		12 550 000
Velferdsteknologiske løsninger	300 000	200 000	0	0		500 000
Bygging - Ny 1-10 skole i sentrum	115 225 000	0	0	0		115 225 000
Inventar - ny 1-10 skole i sentrum	10 000 000	0	0	0		10 000 000
Selvkost:						
Renovering Skøelven vannverk	0	6 000 000	0	0		6 000 000
Brutto nye investeringer	12 761 000	7 391 000	10 036 000	5 861 000		36 049 000
Brutto tidligere vedtatte investeringer	134 078 500	36 745 000	16 995 000	5 895 000		193 713 500
Sum	146 839 500	44 136 000	27 031 000	11 756 000		229 762 500
	2023	2024	2025	2026	Sum	2023-2026
SUM INVESTERINGER						
Finansiering:						
Overføring driftsmidler egenkapitalinnskudd KLP	-861 000	-861 000	-861 000	-861 000		-3 444 000
Ekstern finansiering	0	0	0	0		0
Bruk av fond	0	0	0	0		0
Bruk av tidligere års lån						
Refusjon merverdiavgift	-27 597 000	-6 255 000	-4 234 000	-1 179 000		-39 265 000
Bruk av nye lånemidler	-118 381 500	-37 020 000	-21 936 000	-9 716 000		-187 053 500
Sum finansiering	-146 839 500	-44 136 000	-27 031 000	-11 756 000		-229 762 500
Driftsmessige konsekvenser nye lånemidler:						
Avdrag	2 088 063	4 787 925	5 845 325	6 512 525		19 233 838
Renter	2 215 628	5 321 688	6 151 592	6 354 560		20 043 468
Sum renter og avdrag	4 303 691	10 109 613	11 996 917	12 867 085		39 277 306

Prosjekter over VAR-områder er eks. mva. da disse følger ordinær mva.behandling og ikke mva.komp.

Tabell 15: Forslag til investeringsprogram 2023-2026

Kommentarer til investeringsprogrammet – nye investeringsprosjekter

Kjøp av boliger fra forsvaret

Sørreisa kommune har i 2022 bosatt mange flyktninger og er i den sammenheng i stort behov av boliger. Det er også få boliger tilgjengelig for målgruppen i det private markedet. Kommunen tok derfor kontakt med Forsvarsbygg om mulig kjøp av angjeldende boenheter. Verditaksten utgjør kr 1 500 000,-. Utbedringskostnader er beregnet til kr 1 500 000,- for 6 leiligheter. Finansieringsbehovet settes derfor til kr 2 500 000,-.

Framsikt

For å oppnå bedre økonomistyring for Sørreisa kommune er det ønskelig å kunne ta i bruk verktøy fra leverandøren Framsikt. Det er nå over 200 kommuner i Norge som har tatt dette i bruk og tilbakemeldinger er bare positive. Vi i ledergruppa har hatt felles presentasjon av de forskjellige modulene. Det vi ser er en stor mulighet for å effektivisere plan, budsjett og analysearbeidet. Vi bruker i dag budsjettering i Arena, men dette verktøyet ser vi er utdatert og tar mye tid og arbeide med. I tillegg er det behov for utstrakt bruk av Word, Excel og pdf for å «sy» sammen handlingsdel og økonomiplan. Vi tenker en implementering over flere år, og har satt dette i investering fordelt på 2 år.

EK-tilskudd KLP

Kommunen yter årlig inn egenkapital i KLP ut fra et gitt forhold til fremtidige forpliktelser. Egenkapitalinnskuddet er ikke en pensjonskostnad, men en oppsparing på kundens egenkapitalkonto som får sin egen avkastning. Innskuddet skal i henhold til regnskapsreglene regnskapsføres over investeringsbudsjettet, men det er ikke anledning til å lånefinansiere egenkapitalinnskuddet.

Egenkapital tilskuddet for sykepleierordningen og for fellesordningen er 861 000 for 2023. Midlene foreslås finansiert med overføring via driftsregnskapet.

Ny tankbil –brann og redning

Brannvesenets tankbil er en ombygd melkebil fra 1997 innkjøpt til Sørreisa 2008.

I 2020 oppsto det feil på motoren på tankbilen til Sørreisa brann og redning. Motoren ble da nød-reparert, uten garanti på hvor lenge dette vil holde.

Dersom tankbilen ryker kan konsekvensen bli at tankbilen vil ikke kunne brukes ved brann, får ikke tilgang til slokkevann ved brann og røykdykking der det ikke er etablert kommunalt vannledningsnett. Dersom det er behov for røykdykking, kan dette ikke iverksettes grunnet krav til tilgjengelig vannmengde og alternative kilder, livreddende røykdykkerinnsats kan ikke gjennomført. Det er da en risiko for at røykdykking og livreddende innsats ikke kan iverksettes på grunn av mangel på vanntilgang. Tap av liv og verdier.

En godkjent vanntank vil være en viktig faktor i forhold til anskaffelsen, da brannvesenets tankbil inngår i kommunens beredskapsplaner i forhold til levering av drikkevann ved kriser og andre nødsituasjoner.

Etter å ha undersøkt pris og mulighet for å få tak i byttemotor, med relativt lav kilometerstand og en tilgjengelig historikk, anbefaler kommunedirektøren at det investeres i ny tankbil. Det legges fram egen sak om dette til kommunestyret i desember 2022.

Bevilgningen for 2025, som er hensyntatt i forslaget til investeringsprogram, gjelder nødvendig tilleggsbevilgning. Øvrige midler overføres fra 2022 budsjettet.

Utvikling av funksjonalitet Fredlund bygg (forprosjekt)

Fredlund bygg har i liten grad vært renoverert og modernisert siden starten av 1999 og bygget fremstår per i dag framstår som nedslitt og i stor grad uhensiktsmessig for effektiv utnyttelse og bruk.

Behovet for utvikling av boliger som er tilrettelagt for personer med særlig store omsorgsbehov er påtrengende – og er samtidig en viktig forutsetning for effektiv omsorgstjenesteyting.

Skal man lykkes med å ta tilbake omsorgstiltak fra private omsorgstilbydere og over i kommunal regi, vil det være en forutsetning at man har lokaler som gjør det mulig å ha medlever-turnus rundt enkeltbrukere.

Det er videre behov for å oppgradere lokalitetene for dagsenterdrift og avlastningsbolig for barn og unge.

Det er ønskelig å utrede mulighetsrommet for å legge til rette for, samt lokalisere disse funksjonene i og rundt eksisterende bygningsmasse ved Fredlund-bygg. Det er i forslaget til investeringsprogram lagt opp til et forprosjekt, for å se nærmere på muligheter og kostnadsramme ved et slikt prosjekt.

Snøscooter

Feiertjenesten skal feie og føre tilsyn med både primærboliger og hytter/fritidsboliger i kommunen. For å sikre tilkomst til feiing og tilsyn på hytter/fritidsboliger som ligger utenfor kjørevei, er det formålstjenlig å gå til anskaffelse av snøscooter.

En slik investeringen belastes VAR-området. Kostnader til anskaffelse av snøscooter er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i 2024.

Batteridrevet klippeutstyr - frigjøringsverktøy

Batteridrevet klippeutstyr, er frigjøringsverktøy som brukes ved bilulykker, for å klippe løs fastklemt personer. Batteridrevet klippeutstyr vil gjøre frigjøringsjobben raskere og mer effektiv da innsatspersonellet slipper å rigge opp slanger og aggregat slik som i dag. Batteridrevet klippeutstyr vil gjøre det enklere, spesielt i de tilfellene ulykkesbilen er langt utfor vei eller er i kupert terreng.

Kostnader til anskaffelse av batteridrevet frigjøringsverktøy er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i 2025.

Kommentarer til investeringsprogrammet – vedtatte og pågående investeringsprosjekter

Skifte ut gamle aksesspunkter

Aksesspunktene som står for trådløst nettverk i kommunens lokaler er gamle og utdaterte, og må byttes ut for å sikre god dekning og nettverkskapasitet. Det må byttes ut følgende mengde aksesspunkter:

I 2022 må det byttes ut 44 aksesspunkter, samt utvide med 16 aksesspunkter. Dette for å oppnå tilstrekkelig dekning og båndbredde på de lokasjoner hvor kommunen har tilstedeværelse. Det tas høyde for at 10 av disse er aksesspunkter som skal benyttes på skolene, disse har noe høyere pris enn andre aksesspunkter. Vi utvider med 16 aksesspunkter for å bedre dekning i flere lokaler. I 2023 må det byttes ut 49 aksesspunkter, samt utvide med 11 aksesspunkter. Det tas høyde for å kjøpe 45 stk. AP som skal benyttes på skolene, disse har noe høyere pris enn andre aksesspunkter som kjøpes inn. Når ny skole er ferdig i løpet av 2023 kan dette antallet bli noe mindre, men det må vurderes nærmere når man ser utviklingen på skoleprosjektet.

Det er økende krav om tilgjengelighet, hastighet og nettverkskapasitet på trådløse nettverk, innenfor de fleste sektorene i kommunen, spesielt der kablet nettverk ikke er mulig (eksempelvis skoler, barnehager, fellesarealer, bibliotek m.m.). Det har tidligere vært meldt om behov for å erstatte gamle aksesspunkter som benyttes for å levere trådløst nettverk i kommunens lokaler, uten at det har blitt satt av midler til dette. Som følge av dette, er behovet for utskiftning nå enda større enn tidligere meldt.

Skolene har over tid meldt om dårlig hastighet, dårlig dekning og at man sliter med å få alle elevene på nett samtidig. Dette går blant annet ut over undervisningskvaliteten som involverer bruk av datamaskiner og nettbrett.

Det rapporteres om vanskeligheter med å koble til trådløse nettverk i fellesarealer, eksempelvis i kulturhus og bibliotek.

Ved å erstatte de eldste aksesspunktene i 2022/2023, og foreta en omprioritering av plasseringen av aksesspunkter, vil man bedre tilgjengelighet, nettverkskapasitet og hastighet på kommunens trådløse nettverk. Brukere av trådløse nettverk i kommunen vil oppleve bedre tilgjengelighet og hastighet ved bruk av trådløse nettverk, og det er mindre sannsynlig at nettverksproblemer vil gå ut over produktivitet og undervisning.

Risikoen ved å ikke gjennomføre investeringen er at:

- Skolene får ikke gjennomført planlagt digital undervisning, og i verste konsekvens ikke nå målene i læreplanen.
- Økt frustrasjon blant brukere av kommunens trådløse nettverk.
- IT må bruke mer tid på feilsøking på trådløse nettverk, noe som gir mindre tid til andre oppgaver i et presset arbeidsområde.
- Ansatte blir mindre produktive når man arbeider gjennom trådløse nettverk
- Utdaterte aksesspunkter utgjør en sikkerhetsrisiko med tanke på muligheter til å trenge inn på vårt nettverk.

Skifte ut gamle datamaskiner

Per dags dato har Sørreisa kommune totalt ca. 700 datamaskiner i produksjon. Gitt utviklingen av programvare, og økte krav til datamaskiner, anbefales det at datamaskiner rulleres ca. hvert 5-6 år, for å hindre at trege datamaskiner går ut over produktiviteten til de ansatte/elever. Det bør foreligge en rulleringsplan for kommunen, slik at man alltid har god oversikt over hvilke maskiner som bør rulleres. Per dags dato har ikke kommunen en rulleringsplan.

Av alle datamaskinene i Sørreisa kommune, er det ca. 530 datamaskiner som er eldre enn 3 år, hvorav ca. 360 av disse er 4-7 år gamle, mens 170 er eldre enn 7 år.

Det vil si at Sørreisa i 2022 burde skifte ut ca. 300 maskiner (maskiner som er 6 år eller eldre), av disse er ca. 150 elevmaskiner.. I 2023 er det ca. 30 datamaskiner som bør byttes, i 2024 ca. 110 datamaskiner (hvorav 70 er elevmaskiner) og i 2025 ca. 115 datamaskiner (hvorav 40 er elevmaskiner).

Gitt en gjennomsnittspris på 6500,- per datamaskin, kommer investeringsbehovet for kommunen av seg selv.

Det bør utarbeides en plan for hvordan skolesektoren ønsker å benytte digitale hjelpemidler for å nå målene i læreplaner. Dette kan få innvirkning på hvilke digitale hjelpemidler som skal kjøpes inn til skolen.

Ved å bytte ut datamaskinene som anses som gamle, er det rimelig å anta at ansattes produktivitet vil øke. Dette beror på at hastigheten til eksisterende datamaskiner er mye lavere enn nyere datamaskiner.

Gitt at man får erstattet dagens serverinfrastruktur, vil man kunne dra nytte av nyere datamaskiner på en mer produktiv måte enn man gjør i dagens Citrix løsning.

Risikoen ved å ikke gjennomføre investeringen er at:

- Ansatte og elever blir mindre produktive som følge av trege datamaskiner, og kommunen må gjøre større investeringer på et senere tidspunkt.
- IT må bruke mer ressurser på feilsøking og vedlikehold av datamaskinene.
- Frustrerte brukere som plages med gamle maskiner, og ikke får tilgang til tjenester man i dag forventer å ha tilgang på.
- Eldre datamaskiner utgjør en stor sikkerhetsrisiko for eventuelle datainnbrudd og spredning av skadelig programvare.

Aggregat sykehjem

I forbindelse med oppfølgingen av kommunens overordna risiko og sårbarhetsanalyse (vedtatt av kommunestyret april 2016), ble det avdekket behov for å redusere sårbarheten på omsorgssenteret ved strømbrydd.

Dagens løsning er avtale om leie av aggregat ved strømbrydd på sykehjemmet. Utleier kontaktes og leverer aggregat på avtalt plass, kabler legges ut av ansatte/uteseksjonen mellom aggregat og sykehjemmet. Oftest oppstår slike situasjoner på mest ugunstig årstid og tidspunkt. Det er videre pekt på at strømforsyningen kun sikres i deler av sykehjemmet, noe som utfordrer drifta under et evt. strømbrydd. Muligheten til å benytte institusjonskjøkkenet er ikke sikret i dagens løsning, samtidig som ikke alle sykehjemsavdelingene har mulighet til å benytte nødvendig elektromedisinsk utstyr.

Det ble for 2019 vedtatt en investeringskostnad på 1 mill. for å anskaffe eget aggregat, som skal plasseres på omsorgssenteret og starter automatisk ved strømbrudd. Tiltaket ligger inne i planperioden med investeringsrammen som ble vedtatt for 2019.

Vedtaket er ikke utført og det er nå kommet signaler fra teknisk enhet om at tidligere avsatte midler muligens er for knappe. Det må gjøres en nærmere utredning av dette og egen sak vil bli lagt fram for politisk behandling ved behov for ekstrabevilgning.

Nye legelokaler m/omsorgsboliger i 2. etg

Pr. i dag er ikke legetjenestens lokaler tilpasset den drift som forventes nå- og fremover i tid. Lokalene medfører mange forsinkende flaskehals som både påvirker potensial for inntjening, samt ventetid for legetime, blodprøver, skiftestue m.m.

Et funksjonelt og oppgradert legekontor vil ha betydning for å lykkes i å beholde og rekruttere leger til kontoret. Stabil legedekning bidrar til økt kvalitet på helse- og omsorgstjenestene i kommunen og er samtidig økonomisk gunstig, da man slipper utlysninger og høye vikarutgifter. Nye og driftseffektive legekontorfasiliteter medfører en forventet økning på legenes inntjening tilsvarende 10 % (Ca. kr. 750 000) av dagens inntjening.

Den demografiske utviklingen i kommunen, med stadig flere eldre, gjør at kommunen har et uttalt behov for flere omsorgsboliger (j.fr. *Framskrivning av boligbehov- vanskeligstilte på boligmarkedet*). Ved å bygge omsorgsboliger, som egen etasje i samme bygg som legekantorene, vil man kunne spare utgifter i forhold til tomtearbeider og bygningsstruktur. Det kan være aktuelt at kommunen kan søke om investeringstilskuddsmidler fra husbanken, men dette er litt uklart etter at regjeringens forslag til statsbudsjett nå er fremlagt.

Kommunestyret har behandlet sak om dette og har bedt om at bla. en løsning med kombinasjons-bygg for disse behovene utredes nærmere (kommunestyrets sak 64/2022). Det vil bli lagt fram sak til kommunestyre om dette i desember 2022.

Tiltaket som er hensyntatt i forslaget til investeringsprogrammet bygger på forutsetningen om at tilskuddsmidler blir tilgjengelig for kommunene også videre framover.

Ventilasjon Brekka barnehage

Gjelder bygging av nytt ventilasjonsanlegg i gammeldelen av Brekka barnehage. Teknisk avdeling vurderer behovet som ikke prekært og tiltaket foreslås derfor flyttet til 2023.

Vinduer, drenering, ventilasjon kommunehus

Opprinnelig meldt inn til økonomiplan 2021-2024 med oppstart 2022. Vinduer på kommunehusets vestsida er dårlige og tiltaket ble første gang foreslått inn i investeringsprogrammet for 5-6 år siden, men har ikke blitt prioritert i økonomiplanen. Prosjektet innebærer bytting av drenering rundt deler av kommunehuset for å hindre vanninntrenging til bomberommet, samt kostnader til ventilasjon og vinduer.

Tiltaket må kvalitetssikres nærmere og foreslås utsatt til 2025/26.

Ventilasjon omsorgshybler

De 16 omsorgshyblene på loftet har ikke ventilasjonssystem. Leietakerne har bodd uten ventilasjon hittil, men det bør trolig gjøre noe med dette over tid. Tiltaket ble første gang foreslått inn i investeringsprogrammet for 3-4 år siden, men har ikke blitt prioritert i økonomiplanen. Det var behov for ytterligere kvalitetssikring og tiltaket ble derfor utsatt til 2023.

Vinduer Bølgen

Ombygging av kokkeskolelokalene ble ferdigstilt i januar 2021, og det er utført takteking av bygget i høst. Det er ytterligere behov for utskifting av vinduer, deler av kledningen samt oppmaling utvendig, men i denne omgang foreslås tiltaket begrenset til utskifting av noen defekte vinduer.

Investeringer i oppfølging av digitaliseringsstrategien

Ved implementering av digitaliseringsstrategien og realisering av diverse tiltak, vil det være behov for å kjøpe programmer, komponenter og utstyr. Dette tiltaket gjelder innkjøp av i tilknytning til oppfølging av digitaliseringsstrategien som kan defineres som en investering.

Gjennomføring av innkjøp knyttet til digitaliseringsstrategien vil kunne føre til en heving av kvaliteten på tjenester og en effektivisering av interne arbeidsprosesser og tjenester til innbyggerne, i tråd med målet for strategien.

Møblering av sykehjemmet og hybler på loftet

I budsjettvedtaket for 2021, punkt 13, ba kommunestyret om at prosjektet innvilges 200.000 i 2021, 353.000 i 2022 og 553.500 i 2023. Midlene benyttes til innkjøp av møbler til sykehjemsavdelingene og hyblene på loftet.

Amfi kulturhuset

Amfiet har de siste årene vært så slitt at vi forsøker å styre drifta slik at vi minimerer inn- og uttrekk av stolene. Amfiet har gjentatte ganger vært fastkjørt, og det er tidkrevende å få det i gang. I tillegg er mange av stolene (trekk o.a.) mode for utskiftning.

Tiltaket ble meldt inn i økonomiplan 2016-2019. I 2018 fikk prosjektet en bevilgning på 0,15 mill. til planlegging. I budsjett 2020 ble prosjektet foreslått flyttet til 2021 slik at det kan hensyn ta eventuelle endringer i nytt inngangsparti til kulturhus foajeen. I budsjett 2023 foreslås bevilgningen flyttet ytterligere ett år slik at prosjektet kan gjennomgå og kvalitetssikres på nytt.

Ombygging innvendig brannstasjon

Arbeidstilsynet gjennomførte 29.11.2017 tilsyn ved Sørreisa brannstasjon, etter tilsyn fikk Sørreisa kommune flere avvik i forhold til de gjeldene HMS krav.

Saken har vært behandlet politisk flere ganger og det har vært avsatt investeringsmidler til prosjektet i 2020, supplert med tilleggsbevillinger for 2022.

I forbindelse med prosjekteringen vedrørende de nødvendige ombyggingene på brannstasjon, har man avdekket vesentlige mangler ved nåværende lokaliteter i forhold til de gjeldene brann og byggeforskrifter.

Dette er utbedringskrav som utløser behov for tilleggsbevilgning, da den vedtatte investeringsrammen fra 2019 ikke vil være dekkende for det forestående arbeidet. Det legges fram egen sak om dette til kommunestyret i desember 2022.

Bevilgningen for 2024, som er hensyntatt i forslaget til investeringsprogram, gjelder nødvendig tilleggsbevilgning. Øvrige midler overføres fra 2021 og 2022 budsjettet.

Velferdsteknologiske løsninger

Prosjektet ble opprinnelig vedtatt med oppstart i 2019, men oppstart ble forskjøvet til 2020. Prosjektet ligger inne med samme bevilgning som i gjeldende økonomiplan: 2021: kr 500.000, 2022 kr 500.000, 2023 kr 300.000 og 2024 kr 200.000

Foreslåtte investering skal benyttes til anskaffelse av teknologi.

Bygging av ny skole, inventar, trafikale løsninger og tomtekjøp

Bygging av ny 1-10 skole i sentrum er lagt inn i økonomiplan i tråd med kommunestyrets vedtak i sak 58/2021 den 01.07.2021: Byggingen er nå godt i gang og skolen med tilhørende uteområder og trafikkkarealer skal ferdigstilles sommeren 2023

Inventar – ny 1-10 skole

Innkjøp av inventar til ny skole utføres vinteren 2023

Renovering Skøelv vannverk

Renovering Skøelv vannverk (Skaret). Vannverket leverer vann til Skøelv og er en reserve til en stor del av Sørreisa sentrum. Drift av anlegget er grunnet tilstand og alder kostbart. Tilgangen til ventilkammer under bygget er ikke forsvarlig. Prosjektet hadde en bevilgning på kr 1,0 mill. i 2019 til prosjektering. Oppstart var opprinnelig planlagt 2021, men foreslås utsatt til 2024.

Ikke innarbeidede investeringsprosjekter:

Lokaler boligtjenesten

Boligtjenesten har meldt inn følgende behov for lokaler:

- behov for personalbase i nærhet til brukergruppens boliger med tilgang på toalett
- lokaler for å kunne ivareta vedtak om avlastning for barn og unge
- lokaler for å kunne gi tilstrekkelig dagtilbud til brukerne av tjenesten
- omsorgsboliger til alvorlig psykisk syke innbyggere som trenger kontinuerlig tilgjengelighet til personal
- omsorgsleiligheter til innbyggere med psykisk utviklingshemning som trenger oppfølging av kommunens helsetjeneste- og tilstedeværelse av personal

Her vises det til foreslåtte nye tiltak "Utvikling av funksjonalitet Fredlund bygg (forprosjekt)" og beskrivelsen her.

Gjennom dette tiltaket ønsker man å utrede mulighetsrommet for å legge til rette for de behov og funksjoner som beskrives ovenfor. I forbindelse med forprosjektet vil det bli lagt fram egen politisk sak om veien videre i forhold til denne saken.

Tak sykehjem

Deler av taktekkingen på sykehjemmet har utgått sin levetid og trenger utskifting. Dette bør prioriteres for å unngå følgeskader på bygget.

Ny svømmehall (inkl. prosjektering)

Eksisterende svømmehall er pr tiden ikke i drift og antas å ha utgått sin levetid, både teknisk og etter dagens krav til funksjon. Tiltaket innebærer bygging av ny svømmehall i samme størrelseskategori og med tidsriktig funksjonalitet.

Generell oppgradering av gamle bygg, kommunehus, veier etc.

Tilstanden på kommunal infrastruktur som bygg, veier, gatelys etc. bærer preg av forfall over en periode på mange år. Tiltaket er ment som en gradvis oppgradering og fornying av infrastrukturen for over tid å kunne oppnå en akseptabel standard.

To biler uteseksjonen

Det er behov for nye biler på Teknisk, uteseksjonen da eksisterende bilpark gjennomgående er svært gammel og utslitt. Behovet skal utredes og det legges frem egen sak til politisk behandling i 2023.

Tak kontor uteseksjonen

Taktekkingen har gått ut på levetid og taket trenger derfor omtekkning, samt en lettere ombygging.

Lettere ombygging NAV lokaler

Tiltaket gjelder lettere ombygging av tidligere NAV-lokaler til blant annet møterom. Tiltaket foreslås tatt ut av økonomiplan da kostnader for ventilasjon må utredes nærmere.

Oppfølging digitalisering

Det vil være stadig behov for å digitaliseres fremover.

Kirkebygg

Kommunedirektøren har ikke kjennskap til ha som ligger til grunn for beløpene og hvilke tiltak som planlegges gjennomført. Kommunedirektøren har derfor ikke funnet rom for å innarbeide tiltakene i investeringsbudsjettet for kommende periode.

Oppfølging helhetlig ROS

Må utredes nærmere.

Grillhytte Brekka barnehage

Det vil være ønskelig da de andre to barnehagene har dette, og disse er mye brukt.

Utbygging av omsorgsboliger i tråd med framskrevet behov

I tråd med *Framskrivning av boligbehov –vanskeligstilte på boligmarkedet* (Kommunestyrets sak 44/2020) er det behov for en betydelig økning av antall omsorgsboliger fram mot 2030. Totalt er det behov for 24 nye omsorgsboliger i perioden.

Hvis prosjektet for omsorgsboliger i samlokalisering med legekantoret realiseres, vil dette tilføre 5 nye boenheter.

Drift

Organisering av budsjettet

Sørreisa kommune har organisert driftsbudsjettet i følgende rammeområder:

- 10. Politisk
- 12. Kommunedirektør og fellesområder
- 15. Brann og beredskap
- 18. Interkommunale samarbeid
- 20. Oppvekst og kultur
- 30. Helse
- 35. Sosialtjenester
- 40. Politiske tilskudd til andre
- 60. Teknisk
- 70. Selvkost
- 80. Frie inntekter
- 90. Finans

Hvert rammeområde kan bestå av en eller flere driftsenheter, hvor kommunens tjenesteproduksjon skjer.

Rammeområdene

Nedenfor gis en kort beskrivelse av de forskjellige rammeområdene. For hvert rammeområde forklares de viktigste hovedmomentene i konsekvensjustert budsjettet fra år 2021 til år 2022. Listen er ikke uttømmende.

Konsekvensjustert budsjett er at man med utgangspunkt i budsjett år 2022 justerer driften for faktisk lønnsvekst, betalingsregulativ år 2023, tiltak i statsbudsjettet, vedtak i kommunestyret og andre endringer i kostnader og inntekter som ikke er mulig å unngå.

Den antatte lønnsvekst for 2023 er avsatt på lønnsnett.

For driftskontoer er disse ikke kompensert for prisvekst. Kun beløp knyttet til faste avtaler (der man har mottatt varsel om prisvekst) er prisregulert.

Inntektssiden vil bli budsjettet i henhold til foreslått betalingsregulativ.

Bosetting av flyktninger

Hvert år anmoder Immigrasjons- og mangfoldsdirektoratet (Imdi) norske kommuner om å bosette flyktninger som får oppholdstillatelse i Norge. Kommunene ble først anmodet å bosette 5500 flyktninger i 2022. Sørreisa kommune ble anmodet om å bosette 20 flyktninger i 2022. Dette lå til grunn i budsjett for 2022.

Som en konsekvens av krigen i Ukraina ble kommunene bedt om å øke kapasiteten til bosetting for å bistå i flyktningssituasjonen som oppsto. Anmodningen til kommunene ble økt til 35000. Anmodningen til Sørreisa kommune ble økt til å bosette 80 flyktninger i 2022. Denne anmodningen imøtekom Sørreisa kommune.

Status pr. oktober viser at kommunen i sitt bosettingsarbeid inneværende år ikke skal komme så langt unna anmodningen. For 2023 er det framskrevet bosetting av 40 flyktninger og videre i perioden 30, og så 20 pr år. For at tjenestene skal kunne gjøre en god jobb i bosettings- og

integreringsarbeidet har flere av tjenestene som gir tjenester til flyktninger, i kommunedirektørens forslag til budsjett, fått styrket sine rammer.

I følge Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil Norge i løpet av året bosette godt over 30.000 flyktninger. Departementet skriver i sin informasjon til kommunene at siste rapport om scenarier for ankomster av flyktninger fra Ukraina tilsier at vi må planlegge for om lag 30 000 nye flyktninger også i 2023. Situasjonen er uoversiktlig, og kan endre seg raskt. En eventuell atomhendelse i Ukraina vil få konsekvenser for Norge både direkte og ved at enda flere blir sendt på flukt. Dette vil kunne stille enda større krav til både kommunene, fylkeskommunene og staten enn dem vi har møtt i år. Samtidig er den sikkerhetspolitiske situasjonen utfordrende, og det er særlig viktig at kommunene og fylkeskommunene er kjent med og ivaretar sitt ansvar både i det forebyggende arbeidet og med å håndtere en eventuell hendelse.

Integreringstilskudd

Bosetting av flyktninger medfører at kommunene må øke kapasiteten til å gi tjenester innenfor ulike tjenesteområder. Samtidig får kommunene ulike tilskudd av IMDi som skal bidra til å dekke utgiftene ved bosetting og integrering. De aller fleste tilskuddene utbetales per person og er ikke øremerket.

I forrige økonomiplan for perioden 2022-2025 var det budsjettert med integreringstilskudd på 12,5 mill. kr i 2022 og om lag samme inntekt i 2023. I dette budsjettet var det tatt høyde for bosetning på 21 flyktninger i 2022 og 10 i 2023.

I Kommunedirektørens forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 er det budsjettert med bosetting jf. tabellen nedenfor:

	2023	2024	2025	2026
År 1	40	30	20	20
År 2	70	40	30	20
År 2	17	70	40	30
År 4	12	12	55	35
År 5	3	2	7	50
SUM	139	152	145	105

Tabell 5: Bosetting av nye flyktninger i økonomiplanperioden og samlet antall flyktninger i ordningen

Samlet integreringstilskudd inkludert nye flyktninger i 2023 er beregnet til kr 29,6 mill. Deler av integreringstilskuddet er budsjettert ute på tjenesteområdene da tilskuddet er direkte koblet opp mot den tjenesten som gis.

Konsekvenser i driftsbudsjettet

Å bosette flyktninger medfører økt press på det meste av våre tjenester. Dette gjelder legetjeneste, helsesykepleietjenesten, barnehager, skoler, teknisk - både administrasjon og utetjenesten og ikke minst tjenesten som koordinerer dette: flyktingetjenesten. For at de forskjellige tjenestene skal kunne gjøre en god jobb i bosettings- og integreringsarbeidet har flere av tjenestene, i kommunedirektørens forslag til budsjett, fått styrket sine rammer. Dette for å motvirke ytterligere press på allerede pressede tjenester.

Kommunedirektøren har likevel ikke funnet rom for å styrke alle berørte tjenester i det omfang det er ønskelig.

I forslag til budsjett for 2023 er flykningetjenesten styrket med 1,5 årsverk til programveiledere. Tjenesten foreslås dimensjonert med totalt 3,1 årsverk i 2023. Økte kostnader til drift av kontoret i forbindelse med økt bosetting, herunder kostander til lønn introduksjonsordningen, foreldrebetaling barnehage, ventestønad, etablering og kjøp av tjenester fra Senja kommune (Senter for læring og integrering) er hensyntatt i budsjettforslaget. Samlet kostnadsøkning i flykningetjenesten er beregnet til 9,3 mill. kr i 2023.

Videre er det blant annet foreslått å styrke skolen for særskilt språkopplæring, ressurs til språkassistent, samt styrking av helsesykepleiertjenesten. Det vises til egen beskrivelse under kapittelet om rammeområde 2.

Utfordringer i forbindelse med økt bosetting:

Boliger: Den største utfordringen i forbindelse med bosetting av mange flyktninger er tilgangen på egnede boliger. Dette er en begrensende faktor når det kommer til Sørreisa kommunes kapasitet til bosetting.

Sørreisa kommune har et begrenset antall boliger til utleie, og er nødt til å leie boliger i det private markedet for å dekke boligbehovet. Selv om kommunen er i prosess med å kjøpe noen boliger fra Forsvarsbygg, vil ikke dette være tilstrekkelig for å dekke behovet.

Barnehageplasser: Når kommunen bosetter småbarnsfamilier, er det nødvendig å gi tilbud om barnehageplass slik at foreldrene skal kunne følge introduksjonsprogrammet. Barnehageplassene i kommunen er nå i ferd med å fylles opp, og det vil derfor ikke være kapasitet til å ta imot nye barn i løpet av vårhalvåret. Dersom Sørreisa skal ha mulighet til å bosette barnefamilier kan det bli nødvendig å bemanne opp slik at kapasiteten økes. Barnehagene har tilstrekkelig areal til å øke kapasiteten betydelig, men er dimensjonert ut fra kommunestyrets vedtak om antall plasser og er bemannet i forhold til dette vedtaket.

Oppfølging digitaliseringsstrategi

Kommunestyret vedtok i sak 53/21 Digitaliseringsstrategi for Sørreisa kommune.

I strategien er det satt mål for digitaliseringen i Sørreisa kommune. Videre er det fastsatt hovedmål og innsatsområder innenfor følgende tjenesteområder; helse- og omsorgstjenester, skole og barnehage, barnevern, kultur og idrett, teknisk og planlegging, økonomi og personal, service og kommunikasjon samt IT-drift.

Kommunedirektøren er nå godt i gang med å utarbeide en handlingsplan med tiltak for å følge opp målsettingene i digitaliseringsstrategien. Handlingsplanen er ikke ferdigstilt, men arbeidet er kommet langt nok til at kommunedirektøren har prioritert noen innsatsområder innenfor enkelte av tjenestene. For å holde oppe fremdriften i arbeidet er det i fremlagte budsjettforslag innarbeidet utvalgte digitaliseringstiltak som kommunedirektøren mener bør prioriteres i første omgang.

Kommunedirektørens samlede forslag til driftstiltak

I kommunedirektørens forslag til budsjett, handlings- og økonomiplan for 2023-2026 er følgende driftstiltak innarbeidet:

	2 023	2 024	2 025	2 026
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	-11 667 150	-8 861 350	-5 225 950	-3 927 650
Valgte driftstiltak	11 667 150	8 861 350	5 225 950	3 927 650
Mer-/mindreforbruk budsjettforslag	0	0	0	0
Prioriterte tiltak				
Politisk	2 536 054	3 463 643	913 220	-161 363
Tilskudd til Samefolkets dag - vedtak KST 27/22	5 000	5 000	5 000	5 000
Tilskudd til 17 mai. komite - vedtak KST 28/22	15 000	15 000	15 000	15 000
Representasjons-/gavekonto ordfører	5 000	5 000	5 000	5 000
Avsetning til disp.fond	2 511 054	3 438 643	888 220	0
Bruk av disp.fond	0	0	0	-186 363
Kommunedirektør og fellesområder	1 263 604	1 021 140	1 021 140	1 021 140
Digital opplæring eldre	50 000	0	0	0
Drift av tiltak digitalisering IKT-avdeling	754 640	754 640	754 640	754 640
Oppfølging digitaliseringsstrategi - lisens eAdm	150 000	53 000	53 000	53 000
Økt kostnad Visma Enterprise+	12 000	12 000	12 000	12 000
Valg 2023 Vikarkostnader - forhåndsstemming	60 464	0	0	0
Digitaliseringstiltak - skole: anskaffelse og drift LMS	65 000	30 000	30 000	30 000
Digitaliseringstiltak - skole: drift Ipad 5-7	100 000	100 000	100 000	100 000
Easy Cruit	21 500	21 500	21 500	21 500
Personalmeldinger	20 000	20 000	20 000	20 000
Velferdstiltak ansatte kr 100 pr årsverk	30 000	30 000	30 000	30 000
Interkommunale samarbeid	700 000	700 000	700 000	700 000
Drift IK barnevern	500 000	500 000	500 000	500 000
Kjøp tjenester/drift interkommunalt plankontor	200 000	200 000	200 000	200 000
Brann og beredskap	55 000	0	0	0
Bytte ut gamle slanger	30 000	0	0	0
Slokkeutstyr for brann i el-bil	25 000	0	0	0
Politisk vedtatt tilskudd til andre	500 000	0	0	0
Kirkelig fellesråd	500 000	0	0	0
Teknisk	1 048 447	1 048 447	1 048 447	1 048 447
Tilbakeføring stilling uteskesjonen	535 712	535 712	535 712	535 712
Tilbakeføring stilling renhold	512 735	512 735	512 735	512 735
Selvkost	-359 081	-359 081	-359 081	-359 081
Drift av havn - økt inntekt	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Drift havn - ny stilling	640 919	640 919	640 919	640 919

Oppvekst og kultur	2 147 348	397 064	23 316	23 316
Innsparingstiltak: reduksjon stilling skole	-193 928	-410 672	-410 672	-410 672
Kjøp av læremidler til fagfornyelsen	250 000	0	0	0
Oppfølging digitaliseringsstrategi - kjøp av iPad	1 000 000	0	0	0
Styrket undervisning norsk for fremmedspråklige - økt bosetting av flyktninger	273 781	159 706	0	0
Språkassistent Skøelv skole - bosetting flyktninger	366 412	214 042	0	0
Fritidskort/fritidserklæring - støtte til fritidsaktiviteter	50 000	50 000	50 000	50 000
Styrking helsesykepleiertjenesten	260 213	359 118	359 118	359 118
Bemannings - rus og psykisk helse	629 927	629 927	629 927	629 927
Reversering av vedtak - 70% stilling i kulturskolen	376 449	376 449	376 449	376 449
Innsparingstiltak: Badevakt 17% - nedtrekk stilling	-80 058	-80 058	-80 058	-80 058
Ekstraressurs bibliotek 6 t/u jf vedtak	84 650	84 650	84 650	84 650
Lønn til lyd og lys	53 208	53 208	53 208	53 208
Programvare for bestilling og tildeling av timer i hallen	58 000	43 000	43 000	43 000
Kjøp av trompet - kulturskolen	17 000	0	0	0
Innsparingstiltak: reduksjon årsverk barneverntjenesten	-1 082 306	-1 082 306	-1 082 306	-1 082 306
Kjøp av nye telefoner i barnehagene	84 000	0	0	0

Helse	3 775 778	2 590 137	1 878 908	1 655 191
Digital minnebok og Vr-briller til beboere omsorgssenteret	100 000	0	0	0
Digitalisering: Digital kommunikasjon mellom ulike tjenester.	39 906	39 906	39 906	39 906
Digitalisering; innføring kjernejournal i sykehjem og hjemmetjeneste	86 953	16 000	16 000	16 000
Innkjøp arbeidstøy	200 000	0	0	0
Innkjøp av medisinsk utstyr -oksygenkonsentratorer	40 000	0	0	0
Innkjøp medisinsk utstyr -smertepumper	60 000	0	0	0
Innkjøp medisinsk utstyr -transportrullestole	30 000	0	0	0
Kjøp av ytterklær til hjemmetjenesten (arbeidsklær)	100 000	0	0	0
Kost- og aktivitetsverter sommeren 2023	419 620	0	0	0
Ta bruker fra privat omsorgsaktør til kommunal regi - nedstyringstiltak som ikke er mulig å gjennomføre	375 000	375 000	0	0
Tilskudd medisinerstudent - nedstyringstiltak som ikke er mulig å gjennomføre	150 000	150 000	0	0
Utvikling av mat og måltider for hjemmeboende -vedtatt oppfølging leve hele livet	39 906	0	0	0
Utvikling av rutine for ivaretagelse av pårørende ved overflytting pasient hjem-sykehjem -vedtatt oppfølging leve hele livet	19 349	0	0	0
Utvikling av tilbud til pårørende demenssyke -vedtatt oppfølging leve hele livet	19 954	0	0	0
Velferdsteknologisk tiltak; erstatte ansatte -nedstyringstiltak som ikke er mulig å gjennomføre	495 805	409 946	223 717	0
Øke grunn bemanning sykehjem	949 285	949 285	949 285	949 285
Økning matbudsjett omsorgssenteret	500 000	500 000	500 000	500 000
Økning tilskudd ressurskrevende brukere - nedstyringstiltak som ikke er mulig å gjennomføre	150 000	150 000	150 000	150 000

Ikke prioriterte tiltak drift

Følgende tiltak har kommunedirektøren ikke funnet rom for å prioritere i fremlagte budsjettforslag:

Tiltak – ikke innarbeidet	Anslåtte kostnader
Reserverte midler til formannskapet	100 000
Øke ordførers disposisjonsramme ytterligere	30 000
Øke rammen til ungdomsrådet	20 000
Øke rammen til eldrerådet, jf. eldrerådets innspill til budsjett (18/22)	10 000
Deltakelse beredskapskonferanse - brann	12 000
Årlig supplering brannuniformer	20 000
Driftsutgifter ved innkjøp av tilleggsmodul befolkningsvarsling	60 000
Nytt biblioteksystem	80 000
Driftskostnader bygdekino	30 000
Økt bemanning BO1	949 285
Økt bemanning BO2	949 285
Økt bemanning BO3	1 898 571
Statsbudsjettet: (se kommentarer i hoveddokument)	
Samværsplan som følge av ny barnevernlov	Ikke hensyntatt
Godtgjøring av sakkyndige og tolk som følge av ny barnevernslov	Ikke hensyntatt
Økte sosialhjelpsutgifter som følge av redusert dagsatser for tiltakspenger	Ikke hensyntatt
Økte veiledende satser for økonomisk sosialhjelp – endring 2022	Ikke hensyntatt
Ytterligere økning bemanning i helsesykepleiertjenesten	
Diverse tiltak for å ivareta krav i barnevernsreformen (se kommentarer s 42)	
Biler til teknisk enhet/utetjenestene	500 000 -1 000 000
Maskinpark generelt teknisk enhet	300 000

Rammeområde 10 - Politisk

Rammeområdet inneholder følgende tjenester:

- Kommunestyret og formannskapet
- Hovedutvalg for Levekår
- Hovedutvalg for Plan og miljø
- Eldrerådet
- Ungdomsrådet
- Råd for funksjonshemmede
- Vilt- og utmarksnemda
- Revisjon og kontrollutvalg

Ramme 10 Politisk	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-33 750	-33 750	-33 750	-33 750
Utgift	2 958 290	2 958 290	2 958 290	2 771 927
Netto	2 924 540	2 924 540	2 924 540	2 738 177

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

Budsjetterte driftskostnader til politisk styring jamfør listen ovenfor er samlet i Rammeområde 10 -politisk. Dette ble gjort fra 2022. Budsjettet for 2023 bygger på omtrent samme kostnadsramme som 2021, da det også var valg. Budsjettet er kun økt med vikarutgifter som skal dekke opp for ansatte servicekontoret som blir opptatt med valget høst 2023.

Rammeområde 12 - Kommunedirektør og fellestjenester

Rammeområdet inneholder følgende tjenester:

- Kommunedirektørkontoret
- Lønn og personal
- Regnskap
- IT-drift
- Servicekontor
- Fiberdrift
- Servicekontor
- Diverse fellesutgifter (KS-kontingent, årsgebyr bedriftshelsetjeneste, yrkesskadeforsikring mfl.)
- Frikjøp tillitsvalgte
- Lærlinger
- Næringsfond

Ramme 12 Kommunedirektør og fellesområder	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-4 580 990	-4 547 990	-4 547 990	-4 547 990
Utgift	23 626 463	23 350 990	23 350 999	23 350 990
Netto	19 045 473	18 803 000	18 803 009	18 803 000

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

I forbindelse med ny organisering/inndeling av ansvarsområder, samt ny organisering av Personal og fellestjenestene, er lønnsmidler til økonomisjef og kommunalsjefer i sin helhet flyttet til rammeområde 12 – Kommunedirektør og fellesområder.

Område kommunedirektør er marginalt bemannet i forhold til oppgaver som skal løses, men det er ikke økonomisk handlingsrom til å gjøre noe med det.

Personal og fellestjenester

Tjenesten personal og fellestjenester er knyttet til stab og støttefunksjoner og dekker ansvarsområdene personal, regnskap, lønn, servicekontor og IT, og består av til sammen 10 ansatte.

Ansvarsområdet dekker funksjoner og arbeidsoppgaver som dekker overordnet utrednings- og utviklingsarbeid og helhetlig forvaltning. Avdelingen skal understøtte kommunedirektøren og enhetslederne i arbeidet og tjenesteproduksjonen. I tillegg skal avdelingen være en pådriver for utvikling og forbedring. IT har i tillegg ansvar for kommunens fiberanlegg.

Det er et stort behov for gjennomføring av diverse digitaliseringsprosesser i kommunen, både på overordnet nivå og i de enkelte avdelingene. Digitaliseringen fører til mer effektive arbeidsprosesser, men krever mye involvering og tid fra de ansatte på IT avdelingen. Det viser seg at det er utfordrende for IT å både dekke den daglige driften samtidig som de skal være pådrivere og delta i digitaliseringsarbeidet. Med bakgrunn i dette er det lagt inn forslag om en økning på en 100 % stilling på IT.

Utfordringer innenfor rammeområdet

Utfordringsbildet for avdelingen består i hovedsak av digitalisering.

I avdelingen er en del av fagsystemene ikke skybasert og levert/kjøpt som skytjeneste. Dette medfører at det på noen fagsystemer ikke gjennomføres nye oppgraderinger fra leverandør og på andre fagsystemer krever oppgraderinger opp mot en ukes tidsbruk for feilsøking for ansatte på IT.

Arbeidsoppgavene innenfor personal og lønnsområdet har i hovedsak vært preget av manuelle arbeidsprosesser som er tidkrevende og fører til at utvikling av fagområdet blir begrenset. Nå gjennomføres det en omfattende digitalisering av arbeidsoppgavene som vil gi en betydningsfull bedring av både kvaliteten og mengden arbeidsoppgaver for de ansatte på fagområdet.

Fagområdet regnskap har i tillegg til det ansvaret for det kommunale regnskapet, også ansvar for kirka og stiftelsen Sør-bo sitt regnskap. Dette har vært utfordrende å gjennomføre med bakgrunn i ressursene som er tilgjengelig på regnskap. Selv med økning av en 100 % stilling vil det være utfordrende å gjennomføre dette arbeidet.

IT avdelingen har ansvar for oppfølging av fibernettet, da i forhold til utvidelse av fibernettet og oppståtte problemer som for eksempel kabelbrudd, utfordringer i forhold til stolper og annet utstyr som ikke fungerer eller andre utfordringer. Dette ser vi krever både tid og fagkunnskap. Vi ser også at fiberutstyret begynner å bli gammelt og vil kreve mer oppfølging og vedlikehold framover. Dette vil være tidkrevende for IT.

Rammeområde 15 - Brann og Beredskap

Rammeområdet inneholder følgende tjenester:

- Brann og redningstjenesten
- Beredskap

Ramme 15 Brann og beredskap	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-500 825	-487 075	-487 075	-487 075
Utgift	4 212 649	4 143 899	4 143 899	4 143 899
Netto	3 711 824	3 656 824	3 656 824	3 656 824

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2022 og nedstyringsprosessvedtak (sak 19/2021) og andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2022.

110 -sentralen

Kommunens kostnader knyttet til medfinansiering av 100-sentralen og oljevernberedskap (IUA) øker fra 2023. Dette gjelder både for drift av oljevernberedskap (IUA) i form av økt innbyggerbetaling og økt grunnbeløp, og også for drift av 110-sentralen i form av økt innbyggerbetaling samt investering i ny kommunikasjons- og utalarmeringsløsning. Endelig kostnad knyttet til finansiering av investeringene er ikke avklart.

Framlagte budsjettforslag tar høyde for kostandene dette vil medføre, ut fra beste estimat.

Brann- og redningstjenesten

Brann og redningstjenesten skal drive med brannforebyggende arbeid i kommunen. Dette skal gjøres i form av risikobasert tilsynsvirksomhet, samarbeid med andre aktører for å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av brann, samt holdningskapende arbeid blant innbyggerne.

Videre skal brann og redningstjenesten sikre en forsvarlig beredskap for kunne begrense skadene av oppstått branntilløp, akutte forurensingstilfeller og andre ulykker.

Kommunens brann og redningsvesen har også en viktig rolle som førstehjelpere.

Flere av brannslangene er svært slitt og har vært lappet flere ganger. Framlagte budsjettforslag tar høyde for kostandene knyttet til supplering med 6 slanger av ulike dimensjonering.

Det blir stadig flere elbiler i omløp og slokking av brann i elbiler, krever annet slokkeutstyr enn pulver og skum/ vann. Kjøp av utstyr for slukking av elbiler er hensyntatt i budsjettforslaget.

Det er i betydelige utfordringer knyttet til tjenestens lokaler. Arbeidstilsynet gjennomførte i 2017 tilsyn ved Sørreisa brannstasjon og det ble avdekket flere avvik i forhold til gjeldene

HMS krav. I etterkant er det også avdekket mangler ved bygget i forhold til brann og byggeforskriftene. Saken har vært til politisk behandling flere ganger, men er ikke endelig behandlet.

Kostnader til nødvendig utbedring av brannstasjonen er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i økonomiplan 2023-2026.

Motoren i brannvesenets tankbil er gammel og i dårlig forfatning. Den er nød-reparert, men det er ingen garanti på hvor lenge dette vil holde.

Uten en fungerende tankbil vil røykdykking og livreddende innsats ikke kunne iverksettes på grunn av mangel på vanntilgang.

Formannskapet har innstilt på å gå til innkjøp av ny brannbil.

Kostnader til anskaffelse er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i økonomiplan 2023-2026.

Batteridrevet klippeutstyr, er frigjøringsverktøy som brukes ved bilulykker, for å klippe løs fastklemt personer.

Batteridrevet klippeutstyr vil gjøre frigjøringsjobben raskere og mer effektivt. Kostnader til anskaffelse av batteridrevet frigjøringsverktøy er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i 2025.

[Utfordringer innenfor rammeområdet](#)

Alle kommuner skal ha en minsteberedskap i forhold til akutt forurensning, beredskapen skal være ut fra et risiko- og sårbarhetsbilde. Brannvesenet i Sørreisa har et fremskutt lager for oljevernutstyr for Midt-Nord Troms IUA (interkommunalt utvalg for akutt forurensning), så tilgangen til utstyr er bra. Per i dag disponerer Sørreisa brann og redning ikke egen båt, og er dermed avhengig av private båteiere. Dette begrenser muligheten for rask respons i startfasen av hendelsen. I forbindelse med arbeidet med risiko og sårbarhetsbilde, vil kommunedirektøren legge fram egen sak om kommunens beredskaps-evne til vanns.

Rammeområde 18 – Interkommunale samarbeid

Rammeområdet inneholder interkommunale samarbeid på følgende tjenester:

- PPT
- Legevakt
- Kreft
- KAD
- Diabetes
- Førstehjelp
- NAV
- Samfunnsmedisin
- Kommunepsykolog
- Barnevern
- Plankontor

Ramme 18 Interkommunale samarbeid	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	0	0	0	0
Utgift	12 046 490	12 046 490	12 046 490	12 046 490
Netto	12 046 490	12 046 490	12 046 490	12 046 490

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2021 og 2022, nedstyringsprosessvedtak (sak 19/2021) og andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2022.

Kostnadene til de etablerte interkommunale samarbeidene er prisjustert i forhold til foreslåtte budsjett for 2023. Der Sørreisa kommune i skrivende stund ikke har mottatt forslag til budsjett for 2023, er det lagt inn en estimert prisøkning basert på kommunal deflator.

Nye driftstiltak på rammeområdet

Interkommunalt plankontor

Interkommunalt plankontor med kommunene Målselv, Sørreisa, Balsfjord, Bardu og Dyrøy er under etablering. Statsforvalteren har bidratt med prosjektmidler til å finansiere oppstarten av kontoret. Plankontorets drift skal finansieres gjennom at den hver kommune betaler for de planene som plankontoret faktisk utarbeider for den enkelte kommune. I kommunedirektørens budsjettforslag foreslås det å øke avsatte midler til kjøp av plan med kr 200.000 ut over det som er avsatt inneværende år. De samlede midlene til kjøp av plantjenester i budsjettforslaget er da kr 754.000.

Sørreisa og Målselv kommune er i dialog om å etablere felles interkommunalt plankontor. Endelig budsjettmessig konsekvens for et slikt samarbeid er i skrivende stund ikke avklart. Kommunedirektøren vurderer at det er usikkert om driftsmidlene som er satt av til drift av Sørreisa barneverntjeneste er tilstrekkelig til å finansiere et interkommunalt samarbeid. Kommunedirektøren har derfor satt av kr 500.000.

Rammeområde 20 - Oppvekst og kultur

Rammeområdet inneholder følgende enheter og tjenester:

Enheter barnehage: Ferdinand barnehage

Brekka barnehage

Gjerdsletta barnehage

Enheter skole: Skøelv skole m/SFO (1.-6. trinn)

Gottesjord skole m/SFO (1. – 6. trinn)

Sørreisa sentralskole (7. – 10. trinn)

(Fra og med august 2023 slås skolene sammen til en felles skole i Sørreisa.)

Enheter familie og kultur: Dyrøy og Sørreisa barnevernstjeneste

Flyktningetjeneste

Psykisk helse og rus

Helsesykepleiertjenester:

- Helsestasjon
- Skolehelsetjeneste
- Ungdommens helsestasjon
- Flyktningehelsesykepleier

Kultur inkl. kulturskole og bibliotek

Voksenopplæring: Kommunen kjøper grunnskoleopplæring for voksne og norskopplæring for innvandrere fra Senja kommune. Ordningen fungerer svært godt.

Ramme 20 Oppvekst og kultur	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-17 973 810	-17 798 860	-16 764 460	-16 135 960
Utgift	127 003 345	119 964 911	116 891 163	115 541 163
Netto	109 029 535	102 166 051	100 126 703	99 405 203

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2021 og 2022, nedstyringsprosessvedtak (sak 19/2021) og andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2022.

Barnehage

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

I budsjettforslaget er det gjort en justering av forventet foreldrebetaling basert på faktisk barnegruppe og regjeringens forslag om reduksjon i makspris. Forslag i statsbudsjettet om ny maksimal foreldrebetaling er hensyntatt i budsjettforslaget.

Regjeringen foreslår å innføre gratis barnehageplass fra tredje barn i familien. Ordningen skal gjøres gjeldende fra 1.august. Tiltaket hensyntas i betalingsregulativet. Per tiden er det

ingen familier med fra barn i barnehagen og tiltaket vil dermed ikke ha noen økonomisk konsekvens på kort sikt.

I nedstyringsprosessen og i budsjettvedtak for 2022 ble det vedtatt å redusere barnehagens kapasitet med 13 barnehageplasser. I budsjettgrunnlaget for 2023 er dette nedtrekket i varetatt og videreført. I budsjettforslaget er det lagt til grunn 197 kommunale barnehageplasser (barn under 3 år teller to plasser).

I budsjettforslaget er det lagt inn ressurser på *ansvar 203- styrket tilbud* i forhold til det faktiske hjelpebehovet barna per i dag har. Det er ikke lagt inn noen «buffer» for å ivareta barn som får vedtak om rett til oppfølging i løpet av året. Dette medfører at enhver økning i barn som har særskilte oppfølgingsbehov vil medføre merkostnader ut over budsjett.

Barnehagene er utstyrt med gamle og lite funksjonelle telefoner. Disse fungerer dårlig opp mot barnehagens fagsystem, hvor barn registreres inn og ut, sykefravær for barn meldes og annen kommunikasjon mellom barnehage og hjem ivaretas.

Det er behov for å kjøpe nye telefoner til bruk i barnehagene. Tiltaket er innarbeidet i budsjett som en engangsbevilgning i 2023.

Skole

Grunnskolen skal gi opplæring til elever i aldersgruppen 6-16 år. Målet er at elevene skal utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger for å mestre livene sine og for å kunne delta i arbeid og felleskap i samfunnet.

Ved inngangen av 2023 er det 3 skoler i Sørreisa, men fra og med august 2023 vil Gottesjord og Skøelv skole lagt ned og alle elevene samlet på en felles skole i sentrum.

I budsjettforslaget er vedtak om nedstyringstiltak i skolen (sak 19/2021) hensyntatt.

Videre er følgende endringer hensyntatt i budsjettforslaget:

- Reduksjon i forventede refusjoner fra andre, blant annet knyttet til barn og spesialpedagogisk hjelp betalt av andre kommune.
- Økte kostnader svømmeopplæring.
- 12 timers gratis kjernetid i SFO for 1.klassinger.
- Økte kostnader til gjesteelever knyttet til endring i oppfølgingsbehov og antall gjesteelever i andre kommuner.
- Økt kostnad til kjøp av tjeneste fra privat aktør etter nytt anbud. Tiltaket gjelder første halvår 2023.
- Prisøkning for skoleskyss
- Styrket opplæring særskilt språkopplæring
- Språkassistent bosetting flyktninger
- Innsparingstiltak – reduksjon i 60% stilling (lederressurs)
- Innkjøp av læremidler - fagfornyelsen

Gratis kjernetid for 1.klassinger i SFO

Regjeringen har innført gratis kjernetid på 12 timer per uke i SFO for 1.klassinger. Dette medfører en reduksjon i foreldrebetaling/inntekt på om lag kr 50.000 per måned.

Konsekvensen er hensyntatt i budsjettforslaget.

Styrket opplæring særskilt språkopplæring og språkassistent – bosetting flyktninger

I forbindelse med økt bosetting av flyktninger er det nødvendig å styrke skolen ressurs til å gi særskilt språkopplæring for fremmedspråklige. I budsjettforslaget er det lagt inn økning med 40% stilling frem til sommeren 2024.

Det er videre nødvendig å styrke skolen med språkassistent for å følge opp de yngste elevene. Det er i budsjettforslaget lagt inn forslag om 66% stilling som språkassistent frem til sommeren 2024. Samlet kostnad for tiltakene er beregnet til kr 640.000 per år.

Svømmeopplæring

Som følge av at Sørreisa kommune per tiden ikke har drift i eget bassen, leier skolene basseng i Dyrøy og gir svømmeopplæringen der. Samlet kostnad for 2023 er beregnet til kr 850.000. Kostnadene er fordelt på skyssutgifter på kr 450.000 og leie av basseng på kr 400.000. Tiltaket er hensyntatt i budsjettforslaget.

Innkjøp av læremidler - fagfornyelse

Nye læreplaner i skolen ble tatt i bruk høsten 2020. Skolen har et stort etterslep på innkjøp av læremidler som er tilpasset de nye læreplanene. Kommunedirektøren foreslår som et engangstilskudd i 2023 til å styrke skolens budsjett for læremidler på kr 250.000 for å kjøpe læremidler.

Oppfølging av digitaliseringsstrategi – anskaffelse av iPad 5.-7.trinn og LMS

I 2022 ble det gjort innkjøp og tatt i bruk iPad i opplæringen til 1.-4.trinn.

Kommunedirektøren har lagt inn forslag om engangsbevilgning i 2023 på 1 mill. kr til kjøp av iPader til 5.-7.trinn. Hensikten med anskaffelsen er å legge til rette for å utvikle og bedre undervisningen. I læreplanverket stilles det krav om at skolen skal legge til rette for og støtte elevenes utvikling av de fem grunnleggende ferdighetene gjennom hele opplæringsløpet.

De fem grunnleggende ferdighetene i læreplanverket er:

- Å kunne lese
- Å kunne skrive
- Å kunne regne
- Muntlige ferdigheter
- Digitale ferdigheter

Kommunedirektøren har i sitt budsjettforslag foreslått å anskaffe digital læringsplattform (LMS). Dette er et viktig undervisningsverktøy for dialog med elever, innlevering av oppgaver og underveisvurdering av elever. Årlig kostnad for LMS er anslått til kr 30.000.

Tiltakene er hensyntatt i budsjettforslaget.

Innsparingstiltak - reduksjon 60% stilling skole

I byggeperioden har skolen samlede lederressurs vært styrket. I budsjettforslaget er det foreslått å redusere lederressursen med til sammen 60% stilling. I budsjettforslaget er det lagt inn en besparelse på kr 194.000 i 2023 og kr 410.000 per år fra og med 2024.

Kulturtjenester

Kultur og idrett skal gi gode opplevelser, stimulere til aktivitet og skape tilhørighet i Sørreisa. Avdelinga skal bidra til best mulige vilkår for frivillige lag og foreninger og annen

kulturvirksomhet. Tjenesten omfatter bl.a. bibliotek, kulturskole, utleie og aktivitet i idrettshall og kulturhus, spillemidler, tilrettelegging friluftsliv, Den kulturelle skolesekken, Den kulturelle spaserstokken, konserter og arrangementer og produksjon av Ka skjer.

Lønnskostnader – lyd og lys i forbindelse med offentlige arrangement i kulturhuset

Lyd- og lydproduksjon er viktige faktorer i kulturarrangement, og er ofte avgjørende for kvaliteten. Lydtekniker og lystekniker er innleid på timebasis til lokale produksjoner, samt ettersyn og vedlikehold av utstyr. De jobber i hovedsak i kulturhuset, men også i andre sammenhenger, f.eks. i idrettshall, utendørs og på Bølgen. I kulturuka får arrangører gratis leie av kommunale bygg og anlegg, og kommunen dekker kostander til lys og lyd. Utenom kulturuka må eksterne leietakere selv dekke disse kostnadene. De faktiske kostandene har ikke vært beregnet og tilstrekkelig budsjettert de siste årene. I kommunedirektørens budsjettforslag er det foreslått å øke denne budsjettposten med kr 50.000.

Innsparingstiltak – nedtrekk badevakt

I tidligere år har det vært budsjettert med 17% stilling som badevakt. Denne har vært benyttet i forbindelse med offentlig bading. I forbindelse med at det nå ikke er drift i bassenget, er stillingen tatt ut av budsjettet. Besparelsen er beregnet til kr 80.000 per år.

Oppfølging av digitaliseringsstrategi – utleiesystem for lokaler og utstyr

Kommunedirektøren foreslår å anskaffe digital løsning for utleie av lokaler og utstyr. Målet er å gi en bedre brukervennlighet for de som skal bestille og bedre kontroll av utleie og fakturering av blant annet hallen. Tiltaket er innarbeidet i budsjettforslaget.

Utbedring/skifte av amfi på kulturhuset

I 2017 ble det lagt frem sak om utbedring av kulturhuset til politisk behandling. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag av Formannskapet å utarbeide prioritert liste over nødvendige utbedringer i kulturhuset. I kommunestyrets behandling av budsjett samme år ble det fattet slikt vedtak (sak 75/17 – pkt. 14):

Kommunestyret mener det er viktig å komme i gang med planlegging av renoveringen av amfiet på kulturhuset. Det flyttes derfor kr 150.000, - fra investering Amfi kulturhuset 2019 til 2018. Endelig bevilgning til dette prosjektet vurderes ved budsjettregulering etter at planlegging er gjort.

Arbeidsgruppen er ikke ferdigstilt jf. vedtakene i formannskap og kommunestyre. Det er satt av 1,5 mill. kr i investeringsplanen i 2024 til utbedring av amfiet. Det er knyttet stor usikkerhet til det reelle kostnadsbehovet, og det er derfor nødvendig å starte opp igjen utredningsarbeidet slik at det kan fremmes sak til kommunestyret med forslag til prioriterte tiltak.

Kulturskole

Alle kommuner skal ha et kulturskoletilbud til barn og unge, enten alene eller i samarbeid med andre kommuner. Målet er å bidra til å bygge barn og unges estetiske, sosiale og kulturelle kompetanse og evne til kritisk refleksjon og selvstendige valg.

I sak 56/22 vedtok kommunestyret følgende:

1. Kulturskolen er viktig tilbud til barn og ungdom, og et ressurscenter for kulturlivet i Sørreisa.
2. Reduksjon i kulturskolen med 70 % stilling vil gå ut over mange barn i kulturskolen. Netto innsparing på kr 220 000 som beskrevet i saksframlegget til kommunedirektøren er lav sammenlignet med hvor mange barn som blir berørt.
3. Videreføring av stillingen for 2022 dekkes av disposisjonsfond. For øvrige år i økonomiplanperioden ber kommunestyret kommunedirektøren finne inndekning i forbindelse med årets budsjettprosess.

I Kommunedirektørens budsjettforslag er vedtaket hensyntatt og 70% stilling i kulturskolen er innarbeidet.

Biblioteket

Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet.

Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.

Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.

Biblioteket har 0,85 årsverk som biblioteksjef og 0,15 årsverk assistent/ekstrahjelp.

Biblioteket er åpen 4 dager i uka, til sammen 16 timer. Biblioteket er en viktig møteplass og en samarbeidspartner for bl.a. skole, barnehage og flyktningetjeneste.

Det vises til vedtak i sak 57/22.

1. *Sørreisa har lav bemanning på biblioteket sammenlignet med andre kommuner, samtidig som det er stort besøk og mye aktivitet. Behovet for økte ressurser erkjennes, men på grunn av kommunens økonomiske situasjon kan den faste bemanningen ikke økes på nåværende tidspunkt.*
2. *Den umiddelbare bemanningsutfordringa på biblioteket i perioder med mange barn/unge til stede samtidig, jf. opplysninger i saksframlegget, løses ved bruk av ekstrahjelp. Økte kostnader dekkes innenfor enhetens eksisterende budsjett i år. Tiltaket med økt bemanning i inntil 6 timer per uke innarbeides i budsjett for 2023.*

Vedtaket punkt 2 om 6 timers ekstra bemanning per uke er hensyntatt i budsjettet.

Helsesykepleiertjenester

Helsesykepleiertjenesten er dag bemannet med 3 årsverk helsesykepleiere, hvorav 0,5 årsverk er beregnet til oppfølging av flyktninger i forbindelse med bosettinger. I tillegg kjøpes det jordmortjeneste fra Senja kommune med en ressurs på 0,2 årsverk. Det er satt av 0,2 årsverk til lederressurs for tjenesten.

Helsesykepleierne gir følgende tjenester; svangerskapsomsorg, helsestasjonen 0-5 år, skolehelsetjeneste, ungdommens helsestasjon, smittevern og oppfølging flyktninger.

Regjeringen har i forslag til statsbudsjett foreslått en styrking av helsestasjon og skolehelsetjenesten. Regjeringen skriver i forslag til statsbudsjettet følgende: *Regjeringen foreslår en rekke forebyggende og behandlingsrettede tiltak innen psykisk helse og rus. Barn og unge*

prioriteres særskilt, blant annet gjennom økt tilskudd til helsestasjons- og skolehelsetjenesten, digitale tilbud og oppsøkende arbeid.

Sørreisa kommune får i sin rammeoverføring en særskilt fordeling til styrking av helsestasjon og skolehelsetjenesten.

I forbindelse med økt bosetting signaliserer tjenesten at det er behov for styrking av tjenesten med 50 % stilling.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom til å fullt ut styrke tjenesten i tråd med hverken tjenestens beskrivelse av økt kapasitet knyttet til bosetting eller i tråd med regjeringens økte satsing. Kommunedirektøren foreslår en styrking av helsesykepleiertjenesten med 50% stilling. I budsjettforslaget er økning med 50% stilling hensyntatt.

Rus og psykisk helse

Tjenesten gir tilbud til:

- Voksne personer med helseutfordringer knyttet til psykisk helse og/eller avhengighet.
- Barn og familier med funksjonsnedsettelse som får hjelpetiltak helse- og omsorgstjenester.

Kommunestyret vedtok i sak 24/23 å styrke bemanningen i tjenesten for rus og psykisk helse med ett årsverk, fra og med 01.06.2022. Inneværende år ble stillingen dekket med mindreforbruk på annet ansvar. Kommunedirektøren ble bedt om å finne inndekning i budsjettprosessen.

Den økte stillingen i rus og psykisk helse skal sikre rask psykisk helsehjelp til de som trenger det. I tillegg skal den sikre gode koordinerings- og samhandlingstjenester rundt barn og unge, herunder kravet om barnekoordinator.

Tiltaket er hensyntatt i kommunedirektørens budsjettforslag.

Barnevern

Barnevernet gir tjenester etter barnevernloven. Barnevernloven har som formål å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid, samt at barn og unge skal sikres trygge oppvekstvilkår.

Dyrøy kommune har sagt opp samarbeidsavtalen med Sørreisa om interkommunalt samarbeid om barneverntjenesten, og trer ut av samarbeidet fra 1.januar 2023. Dette medfører at Dyrøy sin andel av driftskostnadene forsvinner og Sørreisa får et inntektstap på om lag kr 1,1 mill.

Som en konsekvens av at Dyrøy har sagt opp samarbeidsavtalen om barnevern, vil antall barn det skal gis barneverntjenester til være færre. Kommunedirektøren foreslår å redusere tjenesten med 1,8 årsverk fra 2023. Innsparingstiltaket gir en årlig effekt på kr 1,08 mill.

Sørreisa kommune er i dialog med Målselv kommune om å inngå interkommunalt samarbeid om barneverntjenester. Når kommunedirektøren legger frem sitt budsjettforslag, er ikke budsjett for et slikt samarbeid klart. Kommunedirektøren har i budsjettet tatt høyde for at det kan komme en økt kostnad i forbindelse med eventuell inngåelse av vertskommunesamarbeid.

Tiltakene er ivaretatt i budsjettforslaget.

Flyktingetjenesten

Tjenesten har koordineringsansvaret for bosetting og integrering av flykninger i Sørreisa kommune. Arbeidsoppgavene er etablering og oppfølging i bolig, iverksetting av introduksjonsprogrammet for personer over mellom 18-55 år. Veiledning om lokalmiljøet, samfunn, offentlige tjenester og økonomisikring gjennom ventestønad, introduksjonsprogrammet eller andre ytelser.

Samarbeidsparter er IMDI, aktuelle mottak, alle avdelinger og tjenester i kommune, NAV, flyktingetjenesten og voksenopplæring i Senja, videregående skoler, Frivilligsentralen og innbyggere i kommunen.

Tilbud om opplæring i norsk og samfunnsfag, samt grunnskole for voksne, kjøpes av Senja kommune og tilbudet gis på Senter for læring og integrering.

I budsjettforslaget er tjenesten dimensjonert med 3,1 årsverk fordelt på to programveiledere, miljøarbeider og en avdelingslederfunksjon. Dette er en styrking med 1,5 årsverk programveileder som en følge av økt bosetting.

Økte kostnader til drifta av kontoret i forbindelse med økt bosetting, herunder kostander til lønn introduksjonsordningen, foreldrebetaling barnehage, ventestønad, etablering og kjøp av tjenester fra Senja kommune (Senter for læring og integrering) er hensyntatt i budsjettforslaget.

Fritidserklæringen

Kommunedirektøren har i budsjettforslaget innarbeidet årlig kostnad på kr 50.000, jf. vedtak i sak 13/22 – punkt 15. Tiltaket har som formål å legge til rette for at barn, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon, skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst en organisert fritidsaktivitet. Organiseringen av tiltakene vil beskrives nærmere gjennom fritidserklæringen.

Utfordringer innenfor rammeområdet

- Barnevernsreformen skal gi mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. Kommunen vil få et mye større økonomisk ansvar i forbindelse med bl.a. plassering i institusjon. Reformen er en helhetlig oppvekstreform der tverrfaglig samarbeid vil bli sentralt i forebyggende arbeid og tidlig innsats for barn og unge. Dette for å så langt som mulig unngå inngripende tiltak som plasseringer av barn utenfor hjemmet.
- Til enhver tid er det barn og unge som har et sammensatt tjenestetilbud med oppfølging som involverer flere aktører i velferdstjenestene. For å styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og deres familier, er det med virkning fra 1.august 2022 vedtatt nye bestemmelser i lovverket som gir kommunene forsterkede plikter om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan. Som en følge av de nye bestemmelsene er det nødvendig å det er fremdeles behov for å bygge gode systemer og sikre god samhandling med de ulike fagområdene som følger opp barn og unge.

Tjenestene melder om store utfordringer med å rekruttere og beholde nødvendig personell til å fylle stillingene. Manglede personell i kombinasjon med stort sykefravær medfører at det i perioder kan være vanskelig å gi gode tjenester.

Rekrutteringsutfordringen er merkbar innenfor de aller fleste tjenester, men er særlig stor innenfor fagområdene der det er behov for mange ansatte med høyere utdanning. Innenfor rammeområde 2 oppleves den største utfordringen innenfor barnehage, skole og barnevern.

For å løse utfordringen er det nødvendig at administrativt og politisk nivå samarbeider om å finne både kortsiktige og langsiktige tiltak for å beholde arbeidstakere og rekruttere kvalifisert personell.

- Regjeringen tar sikte på å legge fram forslag til ny opplæringslov våren 2023. Lovendringen skal etter planen tre i kraft fra høsten 2024. I forslag til statsbudsjett fremkommer det at lovendringen vil ha økonomiske konsekvenser for kommunesektoren. Det er uklart hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for Sørreisa kommune, og varslet lovendring er ikke hensyntatt i økonomiplanen.

Rammeområde 30 – Helse

Rammeområde 3 inneholder fellesområde og 1 resultatenhet, med følgende deltjenester:

Enhet Helse, som innbefatter følgende deltjenester:

- Fastlegetjeneste
- Fysioterapitjeneste
- Hjemmetjenester
- Sykehjem m/kjøkken
- Dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens
- Boligtjeneste (forsterket hjemmebasert miljøarbeidertjeneste)
- Avlastningsbolig
- Dagsenter
- Ergoterapi koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering, samt hjelpemiddel, syn- og hørselskontakt
- Frisklivssentral

Utover dette favner også budsjettet administrative fellesutgifter.

Ramme 30 Helse	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-25 570 799	-25 432 049	-25 582 049	-25 582 049
Utgift	96 401 817	93 052 426	92 491 197	92 267 480
Netto	70 831 018	67 620 377	66 909 148	66 685 431

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på;

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2021 og 2022, samt nedstyringsprosessvedtak (sak 19/2021) og andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2022.

E-helseløsninger

Kommunene fikk fra 2022 en plikt til å betale for kostnadene til forvaltning og drift av flere E-helse løsninger (helsenettet, inkludert grunndata og helseID, og kjernejournal, e-resept og helsenorge.no). Kommunen ble gjennom rammetilskuddet kompensert for eksisterende kostnader til forvaltning og drift av løsningene, men må bidra til å dekke kostnadsveksten. Forskrift knyttet til finansiering av løsningene fra 2023 er ikke ferdigbehandlet.

Framlagte budsjettforslag tar høyde for kostandene dette vil medføre, ut fra beste estimat.

Gjennom den lokale digitaliseringsstrategien har kommunedirektøren foreslått i framlagte budsjett forslag at hjemmetjenester og sykehjem skal ta i bruk kjernejournal-løsning i 2023. Videre også at bruk av meldingsutvekslings-ordning mellom ulike tjenester skal utvides til også å gjelde ergoterapi og fysioterapitjenester. Disse driftskostnadene er hensyntatt i framlagte budsjettforslag.

Tilskuddsordning ressurskrevende tjenester

Nye retningslinjer for tilskuddsordningen medfører at kommunen får mindre tilskuddsmidler enn forutsatt. For Sørreisa kommune betyr dette en reduksjon i forventede inntekter på rundt 1,2 mill. for 2023.

Framlagte budsjettforslag tar høyde for de reduserte inntektene.

Fastlegekontor

Legetjenesten skal sikre tilgjengelig legehjelp til alle i kommunen. Dette innbefatter både fastlegefunksjon på dagtid og kommunale oppgaver i form av legetjenester i sykehjem og helsestasjon. Kommunens fastleger inngår videre i legevaksordningen og bemanner denne sammen med legene fra samarbeidskommunen.

Tjenesten har store utfordringer knyttet til dagens lokaler. Utfordringene knytter seg både til arealenes størrelse og utforming. Slik arealene er i dag er det manko på tilgjengelige kontorer, skiftestuer og prøvelokaliteter. Dette medfører flaskehals i daglig drift og manglende mulighet for å videreutvikle tjenesteleveringen.

Med bakgrunn i kommunestyrets tidligere vedtatte investeringstiltak «legekantorfasiliteter» (sak 80/2019) er kommunedirektøren i gang med utredningsarbeid i forhold til nye legekantorlokaler. Dette arbeidet har vært lagt fram til politisk behandling flere ganger i løpet av 2022, men er ikke ferdig utredet. Et grovt kostnadsanslag ligger til grunn for kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i økonomiplan 2023-2026.

Knappheten i legekantorfasiliteter begrenser også muligheten for å ta imot lege-studenter. Dette medfører at foreslåtte nedstyrings tiltak om å ta imot 5-årsstudent, for å sikre økt produksjon og tilskuddsmidler ikke lar seg gjennomføre i dagens lokaler.

Reduserte tilskuddsmidler er hensyntatt i kommunedirektørens framlagte budsjettforslag.

Sykehjemmet m/institusjonskjøkken

Sykehjemmet har totalt 27 plasser, som skal sikre kommunens tilbud om langtids-, korttids- og avlastningsplasser i institusjon. Unntaket er avlastningsplasser i institusjon til barn og unge. Mange av de som i dag får korttidsopphold og langtidsopphold har sammensatt og alvorlig sykdom.

Deler av maskin- og utstyrsparken på sykehjemmet er gammel. Siden renoveringen av omsorgssenteret har det ikke vært noe systematisk plan for fornying og supplering av maskinpark og utstyr. I 2022 er maskiner på skyllerommene oppgradert. De fire avdelingsvaskerommene har fortsatt gammel maskinpark og her er det behov for å skifte ut vaskemaskiner og tørketromler. I tillegg er det behov for å anskaffe nytt medisinsk utstyr som oksygenkonsentratorer og smertepumper (2 stk. av hver). Dette utstyret vil kunne disponeres av alle helseavdelingene ved behov. Disse oppgraderings behovene er hensyntatt i kommunedirektørens framlagte forslag til budsjett og økonomiplan 2023-2026.

Pleiefaktoren på sykehjemmet i Sørreisa er lav. En slik bemannings situasjon, utfordrer tjenesteleveringen og gir stor arbeidsbelastning på ansatte. Dette bildet er blitt forverret gjennom 2022, hvor man ser en økende pasientmasse med større og mer komplekse helseutfordringer, samtidig som tilgangen på kvalifisert personell er redusert. Tjenesten har meldt behov om økte grunnbemanningsressurser for å sikre god drift.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for hele det innmeldte behovet, men framlagte budsjettforslag tar høyde for noe økning av bemanning på sykehjemmet og medfører en styrkning av personell tilsvarende 950 000 kr.

I tillegg er det funnet rom for tiltak med kost- og aktivitetsverter sommeren 2023.

Etter innspill fra kommunens eldreråd vedtok kommunestyret i sak 52/2022, at tiltak om VR-briller og Digital minnebok i sykehjem, skal tas inn i kommunens helhetlige digitale strategiarbeid. Kommunedirektøren har hensyntatt disse tiltaka i sitt framlagte budsjettforslag.

Matvarebudsjettet på institusjonskjøkkenet har vært kraftig underbudsjettet over år. I kommunedirektørens framlagte budsjettforslag er det derfor lagt opp til en styrking av matvarebudsjettet på kr 500 000,-.

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten gir helsehjelp hjemme hos pasienter og hjelper med personlig stell. I tillegg gir tjenesten hjelp til praktiske gjøremål i husholdningen.

I forbindelse med deltakelse i nasjonalt prosjekt om velferdsteknologi var det gjort beregninger som viste at hjemmetjenesten skulle redusere personellbehov tilsvarende ca. kr. 850 000 i 2023, ved å ta i bruk velferdsteknologiske hjelpemidler. Dette ble også lagt som nedstyringstiltak i tjenesten. Prosessen og arbeidet med å få tatt i bruk velferdsteknologiske hjelpemidler har tatt lengre tid enn antatt og det viser seg at tidligere beregninger var mangelfulle. Samtidig erfarer tjenestene et økende omfang av alvorlig syke pasienter og rehabiliteringspasienter. Forventet reduksjon personalressurs er derfor urealistisk i det omfanget som var forutsatt.

I kommunedirektørens framlagte budsjettforslag er det derfor lagt opp til en inndekning på kr 500 000,- av opprinnelige innsparingstiltak.

Gjennom kommunens Leve hele livet-plan har tjenesten fått ansvar for å utvikle rutiner og tilbud til enkelte pårørende grupper, samt utvikle mat- og måltidsveileder for hjemmeboende. Dette arbeidet skal etter planen gjennomføres i 2023 og kommunedirektøren har hensyntatt dette i sitt framlagte budsjettforslag.

Tjenesten har behov for å gå til anskaffelse av ytterklær til ansatte, slik at smitteeksponering av ansatte og deres familier kan unngås. Dette er i tråd med arbeidsmiljølovens krav om å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø. Behovet er hensyntatt i kommunedirektørens framlagte budsjettforslag.

Boligtjenesten, Dagsenter og Avlastningsbolig

Tjenesteområdene gir tjenester til brukergruppe med kognitive utfordringer. Tjenestene omfatter både tradisjonell helsehjelp, men også tjenester som i stor grad handler om å ivareta brukers behov for støtte og veiledning i hverdagen -slik at den enkelte bruker får de beste forutsetninger for å mestre egen hverdag, ut fra egne ressurser.

Tjenesten har fått økning i pasientgrunnet i 2022, noe som utløser et økt ressursbehov på 2 årsverk. Økningen i bemanning tilsvarende 2 årsverk er hensyntatt i framlagte budsjettforslag.

I forbindelse med nedstyringsprosess i 2021 ble det lagt opp til en kostnadsreduksjon på kr 375 000,- fra 2023 ved å drive tjenester i egen regi, kontra å ha privat omsorgsaktør engasjert. Tilgjengelige lokaler og kompetanseutfordringer i tjenesten gjør at dette tiltaket ikke har vært mulig å gjennomføre. I kommunedirektørens framlagte budsjettforslag er det derfor lagt opp til en inndekning av opprinnelige innsparingstiltak.

Tjenestene har betydelige utfordringer knyttet til utdaterte og manglende tilgjengelige lokaliteter. Dette gjelder også tilgjengeligheten på leiligheter for personer, som har et behov for tjenestenære boliger. Skal tjenesten lykkes med å ta hjem tiltak, som per i dag driftes av private aktører, må det være mulighet for slike boliger og personalfasiliteter tilpasset med-levertur. Det er laget egen politisk sak hvor dette belyses og hvor kommunedirektøren foreslår å starte opp et utredningsarbeid/forprosjekt for å se på muligheten for utvikling av funksjonalitet knyttet til Fredlund bygg. Saken behandles politisk i oktober 2022. Kostnader til utredningsarbeidet er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i økonomiplan 2023-2026.

Tjenesten har behov for å gå til anskaffelse av arbeidsuniformer til ansatte, slik at smitteeksponering av ansatte og deres familier kan unngås. Dette er i tråd med arbeidsmiljølovens krav om å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø. Behovet er hensyntatt i kommunedirektørens framlagte budsjettforslag.

Utfordringer innenfor rammeområdet

Den demografiske utviklingen i Sørreisa kommune tilsier at kommunen vil få en betydelig økning i antall eldre og gamle i årene framover. Dette skjer samtidig som kommunen får færre barn, unge og voksne i arbeidsfør alder. For å håndtere en slik situasjonen må kommunen bevist planlegge for et samfunn med betydelig flere eldre. Kommunen må sikre helhetlig planlegging med tanke på aldersvennlige samfunnsløsninger, som utsetter eller avhjelper offentlige omsorgstjenester. Samtidig må det tas høyde for en økning i helse- og omsorgssektoren, da høy alder normalt generer økt skrøpeligheit og et økt sykdomsbilde i befolkningen.

Sektoren har betydelige utfordringer med å rekruttere og beholde viktige kompetansesstillinger. Dette gjelder særlig leger, sykepleiere og vernepleiere, men man ser også en latent utfordring knyttet til å sikre fagarbeiderkompetanse og annen fagkompetanse.

Denne situasjonen utfordrer kommunens produksjon av viktige og kvalitativt gode helsetjenester til befolkningen.

For vår kommune er det derfor svært viktig å legge til rette for rekruttering og ikke minst for å beholde de gode kompetanse-medarbeiderne vi allerede har tilsatt i kommunen. Lokale utdanningstilbud, som sikrer utdanning av kompetanse arbeidstakere i regionen, vil være et viktig område for å sikre framtidig kompetanse i kommunen.

Kommunens sykehjem har en svært lav grunnbemanning. For å kunne vurdere grunnbemanningen i sykehjem, benytter man seg ofte av måltallet pleiefaktor. Begrepet viser forholdet mellom årsverk ansatte i direkte pasientarbeid /antall pasienter. Pleiefaktoren på sykehjemmet i Sørreisa er lav. I sammenligning med nabokommunene ser vi at disse har en pleiefaktor mellom 0,9 og 1, i ordinære sykehjemsavdelinger. Avdelinger for rehabilitering og korttid har normalt en høyere bemanningsfaktor. I Sørreisa er pleiefaktoren 0,75 og alle sykehjemsavdelingene ivaretar både plasser for ordinære langtidsopphold og spesialiserte funksjoner som korttid og rehabilitering. En slik bemanningssituasjon over tid utfordrer tjenesteleveringen og gir stor arbeidsbelastning på ansatte. Sett opp mot den demografiske utviklingen i kommunen vurderes sykehjemmet bemannings-dimensjonering som lite robust og framtidsetta.

Endringene som følger av samhandlingsreformen og kommunens demografi medfører behov for flere boliger til ulike brukergrupper. Dette gjelder både for unge med nedsatt funksjonsevne eller andre livsmestrings-utfordringer og for eldre med økt skrøpeligheit og stort omsorgsbehov.

Sentrumsnære leiligheter hvor det legges opp til «lettvinthet» og mulighet for sosialt samvær, vil være et godt tilbud for mange som har utfordringer med å ivareta sine daglige gjøremål. For personer med et stort omsorgsbehov vil derimot behovet for boliger med høy tilgang på omsorgstjenester, være viktig for å sikre kvalitativt gode og effektive tjenester. Sørreisa kommune bør ha en aktiv holdning til å bygge boliger som er tilpasset det utfordringsbildet vi står foran, i tråd med *Framskrivning av boligbehov –vanskeligstilte på boligmarkedet*» for Sørreisa kommune.

Rammeområde 35 – Sosiale tjenester

Rammeområdet følgende tjenester:

- Økonomisk sosialhjelp
- Kvalifiseringsprogrammet

Ramme 35 Sosialtjenester	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Utgift	2 460 298	2 460 298	2 460 298	2 460 298
Netto	2 445 298	2 445 298	2 445 298	2 445 298

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2022 og nedstyringsprosessvedtak (sak 19/2021) og andre relevante politiske vedtak gjort i løpet av 2022.

Økonomisk sosialhjelp

Økonomisk sosialhjelp er en midlertidig støtte som personer kan få hvis de ikke kan forsørge seg selv.

Basert på kalkyle for utgifter til økonomisk sosialhjelp i 2021 og 2022 kan det være grunnlag for å redusere budsjetttramme for økonomisk sosialhjelp redusert med 0,3 mill. kr.

Kommunedirektørens framlagte budsjettforslag hensyntar en slik reduksjon i økonomisk sosialhjelp.

Kvalifiseringsprogram

Kvalifiseringsprogrammet er for personer mellom 18 og 67 år som ønsker å komme i jobb, men som trenger ekstra oppfølging for å klare det.

I kommunedirektørens framlagte budsjettforslag er det lagt opp til en dimensjonering på opptil 3 plasser for personer over 25 år i kvalifiseringsprogram.

Utfordringer innenfor rammeområdet

Sørreisa kommune har –og skal- bosatte mange flyktninger. Erfaringsmessig vet man at dette kan gi seg utslag på behovet for sosialhjelp.

Rammeområde 40 – Politisk vedtatt tilskudd til andre

Rammeområdet inneholder politisk vedtatte tilskudd til følgende:

- Sørreisa Kirkelige fellesråd
- MITRA
- Driftstilskudd fysioterapeuter
- Krisesenter
- Driftstilskudd private barnehager (Bjørkli)
- Frivilligsentralen

Ramme 40 Politisk vedtatt tilskudd til andre	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-1 018 293	-1 018 293	-1 018 293	-1 018 293
Utgift	7 202 521	6 702 521	6 702 521	6 702 521
Netto	6 184 228	5 684 228	5 684 228	5 684 228

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

I forbindelse med ny organisering/inndeling av ansvarsområder, samt ny organisering er Tilskudd til MITRA, fysioterapeuter, krisesenter, private barnehager og frivilligsentralen i sin helhet flyttet til rammeområde.

Sørreisa kirkelige fellesråd

Som for de kommunale tjenestene, er også driftsbudsjettet for kirken med gravlundene meget stramt. Menighetsrådet i Sørreisa og menighetsrådet i Dyrøy samarbeider om å løse noen oppgaver sammen. Blant annet har de felles kirkeverge.

Sørreisa kommune og Sørreisa kirkelige fellesråd har tjenesteytingsavtale. Arbeidet med rullering av denne starter senhøst 2023. Utover det som ligger i avtalen, samt driftstilskuddet som bevilges årlig, har Sørreisa kommune intet ansvar for budsjettrammene i Sørreisa kirkelige fellesråd.

I budsjettforslaget for 2023 foreslår likevel kommunedirektøren å gi et engangstilskudd til kirkelig fellesråd på kr 500 000,- som skal gå til å sette av midler på gravplassfondet, innmeldte manglende lys og vannhydranter på kirkegårdene samt diverse tilskudd som man tenker at kommunen skal bidra med, for eksempel nylig mottatt søknad om kr. 10 000,- til orgel og ellers eventuelle nødvendige engangstiltak.

Tilskudd Sørreisa sogn er i tråd med de som ble gitt i 2022.

Tilskudd private barnehager

Tilskudd private barnehager er redusert fra 2022: 2 077 000,- til 2023: 1 550 000,- en reduksjon på kr. 527 000,-. Dette med bakgrunn i den reduserte driften i de kommunale barnehagene som danner grunnlag for tilskuddet. Det er ellers ingen endringer i de andre tilskuddene som i all hovedsak bare er prisjustert.

Rammeområde 60 – Teknisk og planlegging

Rammeområde 6 inneholder følgende deltjenester:

Enhet Teknisk og planlegging:

- Administrasjon
- Planlegging
- Landbruks- og naturforvaltning
- Kommunale boliger
- Byggesak
- Kart, oppmåling og delingssaker
- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygg, eiendommer, anlegg, vegger etc.
- Renhold kommunale bygg
- Utviklingsprosjekter kommunal infrastruktur

Rammeområdet ivaretar viktige servicefunksjoner for de øvrige enhetene i kommunen samt boligstiftelsen Sør-Bo (vedlikehold og vaktmestertjenester). I tillegg er det en rekke tjeneste- og myndighetsfunksjoner i forhold til kommunens innbyggere og næringsliv, som for eksempel oppmåling, landbruk, bygge- og reguleringsaker med mer.

Rammeområdet er også sentralt i kommunens videre utvikling med planprosesser og investeringsprosjekter som kommunen gjennomfører. Mye av de grunnleggende premisene for øvrige tjenester og tilbud ligger her i infrastruktur som bygninger, veier og anlegg.

Innenfor teknisk sektor oppleves utfordringer knyttet til fremdrift og gjennomføringsevne, spesielt innenfor planprosesser og investeringsprosjekter. Dette skyldes i hovedsak lav bemanningsgrad, vanskelighet med rekruttering av riktig fagkompetanse og høy sykemeldingsgrad.

Mye av eksisterende planverk er av eldre dato og trenger fornyelse. Et oppdatert planverk sikrer effektiv saksbehandling på flere områder. Arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel samt områdeplan for Sørreisa sentrum er sterkt forsinket. men forventes ferdig henholdsvis våren 2023 og ved årsskiftet 22/23.

Teknisk	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-10 323 029	-10 323 029	-10 323 029	-10 323 029
Utgift	29 155 305	28 674 305	28 674 305	28 674 305
Netto	18 832 276	18 351 276	18 351 276	18 351 276

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

Driftsbudsjettet for 2023-2026 bygger i all hovedsak på de samme rammene som for 2022. Det er ikke gjort noen reduksjoner.

Vedlikehold

På grunn av de stramme økonomiske rammene kommunen har er det ikke funnet rom for å oppgradere vedlikeholdspostene på bygg, veier med mer, men det er heller ikke foretatt kutt.

Nye tiltak:

I nedstyringsprosessen i 2021 ble følgende stillinger kuttet:

- 100% stilling renhold. Dette ble gjort for å få driften ned på det nivået som kommunen da hadde midler til å drifte. I ettertid viser det seg at dette lar seg vanskelig gjøre uten å bryte krav til renhold i f.eks barnehager der barn oppholder seg på golvet. I kommunedirektørens forslag til budsjett er derfor renhold økt med en 100% stilling.
- Uteseksjonen: Et annet nedstyringstiltak var å kutte et årsverk ved naturlig avgang i 2023. Dette viser seg nå vanskelig å gjennomføre. Uteseksjonen er meget sentral i det praktiske arbeidet med bosetting av flyktinger og stillingen foreslås derfor tilbakeført.

Rammeområde 70 – Selvkost

Rammeområdet følgende tjenester:

- Vannforsyning
- Avløp
- Slamtømming
- Renovasjon
- Feiervesen
- Havnekassa

Tjenestene under dette rammeområdet er ment å være selvfinansierende med brukerbetaling gjennom det kommunale avgiftssystemet.

Selvkost	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekt	-19 788 648	-20 114 648	-20 688 648	-20 823 648
Utgift	11 015 438	11 015 438	11 015 438	11 015 438
Netto	-8 773 210	-9 099 210	-9 673 210	-9 808 210

Kommunedirektørens forslag til budsjett bygger på:

VA-ingeniørstilling

Sørreisa kommune har i mange år manglet en overordnet fagkompetanse innenfor vann og avløp (VA-ingeniør). Det har derfor over tid bygd seg opp et større etterslep på saker som omhandler kontroll og ettersyn av kommunale og private VA-anlegg. I tillegg vil en slik kompetanse kunne fylle behovet for overordnet planlegging og gjennomføring av VA-prosjekter. Behovet for dette er økende da snittalderen på de eksisterende anleggene er høy, og investeringsbehovet må forventes økende i tiden framover.

Kommunen har til nå bare delvis kompensert behovet for en VA-ingeniør med kompetente fagarbeidere i uteseksjonen som har ivaretatt det daglige tilsynet og vedlikeholdet av de kommunale VA-anleggene. Fra 1.september 2021 ble det redusert med en hel stilling på VA i

uteseksjonen, fra tre til to årsverk, og sektoren er med det blitt betydelig mer sårbar. Mangelen på fagkompetanse innen VA-feltet vanskeliggjør saksbehandlingen innenfor de øvrige forvaltningsområdene innen teknisk sektor da disse ofte innbefatter spørsmål knyttet til vann og avløp.

Kommunestyret har vedtatt å opprette en ingeniørstilling innen VA fra og med 2022, men på tross av flere forsøk har det vist seg å være vanskelig å rekruttere denne type kompetanse. Stillingen står fortsatt ubesatt, men det jobbes videre med å få dekt denne funksjonen. Stillingen finansieres via selvkost VAR.

Feier

Feiertjenesten skal feie og føre tilsyn med både primærboliger og hytter/fritidsboliger i kommunen.

For å sikre tilkomst til feiing og tilsyn på hytter/fritidsboliger som ligger utenfor kjørevei, er det formålstjenlig å gå til anskaffelse av snøscooter.

Kostnader til anskaffelse av snøscooter er hensyntatt gjennom kommunedirektørens foreslåtte investeringstiltak i økonomiplan 2023-2026.

Havner

Forvaltning av havner og farleder i Sørreisa kommune har ikke vært satt i system, noe kontrollutvalget også etterlyste i 2021. Kommunedirektøren har i 2022 styrt et prosjekt for å få dette på plass.

I prosjektperioden skal forskrift for havner og farvann være på plass. Denne skal behandles av kommunestyret i desember 2022. Det samme skal betalingsregulativ i tråd med forskriften. Rutiner som ivaretar forvaltningen og innkreving av kai og farvannsavgift skal også være på plass. Med bakgrunn i dette er det lagt inn en konservativ inntekt på kr 1 000 000,- for området. For å forvalte og videreutvikle havna, samt drive utvikling av kommunen ellers er det foreslått satt av midler til en stilling som skal ivareta denne funksjonen. Resten av midlene foreslås brukt til vedlikehold/eventuelt fond til formålet.

Gebyrutvikling for vann, avløp, renovasjon, feiing og slamtømming

	2023	2022	Endring i kr	Endring
Vann	5 432	6 390	-958	-15,00 %
Avløp	2 473	3 428	-955	-27,90 %
Renovasjon	3 941	4 902	-961	-19,60 %
Slam	1 697	2 261	-564	-27,90 %
Feier	726	1 335	-609	-45,60 %
Sum	14 269	18 316	-4 047	-27,20 %

Tabell 18: Justering gebyrer selvkostområder 2021 til 2022

Fra 2022 til 2023 foreslås det en samlet gebyrreduksjon på rundt 27 %. Alle gebyr er redusert i 2023 for å unngå å bygge opp fond. Det er Momentum som har kalkulert hvordan gebyrene bør endres etter gjennomgang av regnskapstall, fond, investeringsbehov etc. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Hovedbilde saldering – kommunedirektørens innstilling

Nedenfor fremgår et forenklet hovedbilde av konsekvensjustert budsjett og hvordan budsjettet kommer i balanse i økonomiplan.

Tall i hele kr	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Rammetilskudd	-120 579 663	-120 579 663	-120 879 663	-120 879 663
2 Inntekts- og formuesskatt	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180
3 Eiendomsskatt	0	0	0	0
4 Andre skatteinntekter	0	0	0	0
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-31 324 600	-30 992 200	-25 294 200	-22 438 800
6 Overføringer og tilskudd fra andre	-36 772 304	-36 411 854	-35 527 454	-34 898 954
7 Brukerbetalinger	-10 819 851	-10 819 851	-10 819 851	-10 819 851
8 Salgs- og leieinntekter	-32 232 989	-32 558 989	-33 132 989	-33 267 989
9 SUM DRIFTSINNTEKTER	-350 899 587	-350 532 737	-344 824 337	-341 475 437
10 Lønnsutgifter	188 143 517	183 599 617	181 128 617	179 943 617
11 Sosiale utgifter	31 727 798	31 555 909	31 466 932	31 428 215
12 Kjøp av varer og tjenester	84 958 442	80 243 442	79 398 442	79 098 442
13 Overføringer og tilskudd til andre	15 199 647	12 917 397	12 687 397	12 637 397
14 Avskrivninger	17 517 000	17 885 000	17 891 000	17 987 000
15 SUM DRIFTSUTGIFTER	337 546 404	326 201 365	322 572 388	321 094 671
16 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-13 353 183	-24 331 372	-22 251 949	-20 380 766
17 Renteinntekter	-4 937 000	-5 085 000	-5 089 000	-5 126 000
18 Utbytter	0	0	0	0
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
20 Renteutgifter	22 575 500	28 224 100	28 327 100	27 764 500
21 Avdrag på lån	15 607 000	15 907 000	16 107 000	16 347 000
22 NETTO FINANSUTGIFTER	33 245 500	39 046 100	39 345 100	38 985 500
23 Motpost avskrivninger	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000
24 NETTO DRIFTSRESULTAT	2 366 317	-2 811 272	-432 849	1 078 734
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>	0	0	0	0
25 Overføring til investering	861 000	861 000	861 000	861 000
26 Avsetninger til bundne driftsfond	636 000	474 000	438 000	438 000
27 Bruk av bundne driftsfond	-6 545 371	-1 962 371	-1 754 371	-2 191 371
28 Avsetninger til disposisjonsfond	2 682 054	3 438 643	888 220	0
29 Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	-186 363
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
31 SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-2 366 317	2 811 272	432 849	-1 078 734
32 FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0
Balansering:				
Overføring til investering	861 000	861 000	861 000	861 000
Avsetning underskudd (rest VAR som skal overføres disp.fond)	171 000	0	0	0
Avsetning bundne fond VAR	636 000	474 000	438 000	438 000
Avsetning disposisjonsfond	2 511 054	3 438 643	888 220	0
Bruk av bundne fond VAR	-1 545 371	-1 962 371	-1 754 371	-2 191 371
Bruk av premiefond	-5 000 000	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond				-186 363
SUM	-2 366 317	2 811 272	432 849	-1 078 734

Etter konsekvensjustering og nye tiltak var lagt inn kom budsjettet ut med et netto negativt driftsresultat på kr 2,4 mill. for 2023. Her har kommunedirektøren brukt 5 mill. fra premiefond (engangspenger) for å imøtekomme en del tiltak som er meldt inn fra alle enhetene. Inkludert i dette er det en avsetning til disposisjonsfond på 2,5 mill.

I 2024, ble netto driftsresultat positivt med 2,8 mill. og her foreslår vi avsetning til disposisjonsfond på 3,4 mill.

I 2025 ble netto driftsresultat positivt med 0,4 mill og her er avsetning til disposisjonsfond på 0,9 mill. Siste år i planperioden har kommunen et negativt netto driftsresultat på 1 mill, og her er det ett merforbruk på 0,2 mill som foreslås dekkes inn ved bruk av disposisjonsfond.

I tillegg er det i årene 2023-2026 gjort avsetninger/ bruk som tilhører VAR områdene. Innarbeidet etter budsjettoppstilling fra Momentum.

Hovedoversikter i henhold til kommunedirektørens forslag:

Budsjett- og økonomiplan skal være satt opp på en oversiktlig måte. Obligatoriske budsjettskjema er regulert i Forskrift om årsbudsjett kapittel 5, § 5-4 til 5-7, og det er dette nivå kommunestyret vedtar Sørreisa kommunes budsjettammer på. Disse er som følger:

§ 5-4 første ledd, Bevilgningsoversikt – drift

Bevilgningsoversikt - drift (hele kr)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Rammetilskudd	-123 295 000	-129 239 000	-120 579 663	-120 579 663	-120 879 663	-120 879 663
2 Inntekts- og formuesskatt	-94 961 000	-97 323 000	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180
3 Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
4 Andre generelle driftsinntekter	-11 228 000	-14 953 300	-31 324 600	-30 992 200	-25 294 200	-22 438 800
5 SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-229 484 000	-241 515 300	-271 074 443	-270 742 043	-265 344 043	-262 488 643
6 Sum bevilgninger drift, netto	211 388 128	217 266 325	240 204 260	228 525 671	225 201 094	224 120 877
7 Avskrivinger	17 526 000	17 526 000	17 517 000	17 885 000	17 891 000	17 987 000
8 SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	228 914 128	234 792 325	257 721 260	246 410 671	243 092 094	242 107 877
9 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-569 872	-6 722 975	-13 353 183	-24 331 372	-22 251 949	-20 380 766
10 Renteinntekter	-2 183 459	-2 866 459	-4 937 000	-5 085 000	-5 089 000	-5 126 000
11 Utbytter	0	0	0	0	0	0
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter	7 413 059	8 524 459	22 575 500	28 224 100	28 327 100	27 764 500
14 Avdrag på lån	14 064 000	15 157 000	15 607 000	15 907 000	16 107 000	16 347 000
15 NETTO FINANSUTGIFTER	19 293 600	20 815 000	33 245 500	39 046 100	39 345 100	38 985 500
16 Motpost avskrivinger	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000
17 NETTO DRIFTSRESULTAT	1 197 728	-3 433 975	2 366 317	-2 811 272	-432 849	1 078 734
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>	0	0	0	0	0	0
18 Overføring til investering	958 000	0	861 000	861 000	861 000	861 000
19 Avsetninger til bundne fond	0	406 000	636 000	474 000	438 000	438 000
20 Bruk av bundne fond	-155 728	-1 208 099	-6 545 371	-1 962 371	-1 754 371	-2 191 371
21 Avsetning til disposisjonsfond	0	4 236 074	2 682 054	3 438 643	888 220	0
22 Bruk av disposisjonsfond	-2 000 000	0	0	0	0	-186 363
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24 SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-1 197 728	3 433 975	-2 366 317	2 811 272	432 849	-1 078 734
25 FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

§ 5-4 andre ledd, Bevilgningene til de enkelte budsjettområdene – drift

Oversikten skal vise bevilgning pr rammeområde. Summen skal samsvare med «sum bevilgninger drift, netto» i bevilgningsoversikt etter 5-4 første ledd.

Bevilgning til de enkelte budsjettområder (hele kr)	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
10 Politisk	2 769 472	2 868 393	2 924 540	2 924 540	2 924 540	2 924 540
12 Kommunedirektør og fellesområder	15 186 549	18 463 746	19 045 473	18 803 009	18 803 009	18 803 009
15 Brann og beredskap	3 356 224	3 284 790	3 711 824	3 656 824	3 656 824	3 656 824
18 Interkommunale samarbeid	0	10 707 740	12 046 490	12 046 490	12 046 490	12 046 490
20 Oppvekst og kultur	96 817 164	95 846 747	109 029 535	102 166 051	100 126 703	99 405 203
30 Helse	74 568 184	68 404 915	70 831 018	67 620 377	66 909 148	66 685 431
35 Sosialtjenester	3 352 836	2 745 298	2 445 298	2 445 298	2 445 298	2 445 298
40 Politisk vedtatt tilskudd til andre	2 017 833	6 228 316	6 184 228	5 684 228	5 684 228	5 684 228
60 Teknisk	19 502 958	18 560 196	18 832 276	18 351 276	18 351 276	18 351 276
70 Selvkost	-6 835 269	-9 433 026	-8 773 210	-9 099 210	-9 673 210	-9 808 210
90 Finans	652 177	-410 790	3 926 788	3 926 788	3 926 788	3 926 788
SUM	211 388 128	217 266 325	240 204 260	228 525 671	225 201 094	224 120 877

§ 5-5 første ledd, Bevilgningsoversikt – investering

§ 5-5 første ledd

Bevilgningsoversikt – investering (i hele 100)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1. Investeringer i varige driftsmidler	85 838 000	139 636 000	145 978 500	43 275 000	26 170 000	10 895 000
2. Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	958 000	861 000	861 000	861 000	861 000	861 000
4. Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5. Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6. Sum investeringsutgifter	86 796 000	140 497 000	146 839 500	44 136 000	27 031 000	11 756 000
7. Kompensasjon for merverdiavgift	-14 248 000	-27 928 000	-27 597 000	-6 255 000	-4 234 000	-1 179 000
8. Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0	0
9. Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0
10. Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11. Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12. Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
13. Bruk av lån	-71 590 000	-111 708 000	-118 381 500	-37 020 000	-21 936 000	-9 716 000
14. Sum investeringsinntekter	-85 838 000	-139 636 000	-145 978 500	-43 275 000	-26 170 000	-10 895 000
15. Videreutlån	10 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
16. Bruk av lån til videreutlån	-10 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000
17. Avdrag på lån til videreutlån	1 920 000	4 346 000	4 967 407	4 973 677	4 980 139	4 986 638
18. Mottatte avdrag på videreutlån	-1 920 000	-4 346 000	-4 967 407	-4 973 677	-4 980 139	-4 986 638
19. Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
20. Overføring fra drift	-958 000	-861 000	-861 000	-861 000	-861 000	-861 000
21. Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
22. Bruk av bundne investeringsfond						
23. Avsetninger til ubundet investeringsfond						
24. Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
25. Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
26. Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-958 000	-861 000	-861 000	-861 000	-861 000	-861 000
27. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

§ 5-5 andre ledd, Bevilgningene til de enkelte investeringsprosjektene

Investeringer 2023 - 2026

Tall i hele kroner (inkl. mva)*	Rentesats	4,34 %	4,55 %	4,46 %	4,35 %	
Prosjektnavn/tiltak	2023	2024	2025	2026	Sum	2023-2026
Nye investeringer:						
Kjøp av boliger forsvaret	2 500 000	0	0	0	2 500 000	
Utvikling av funksjonalitet Fredlund bygg (forprosjekt)	1 000 000	0	0	0	1 000 000	
Ny tankbil	0	0	3 800 000	0	3 800 000	
Klippeutstyr/ batteridrift - frigjøringsverktøy	0	0	375 000	0	375 000	
Framsikt	200 000	300 000	0	0	500 000	
Egenkapitalinskudd KLP	861 000	861 000	861 000	861 000	3 444 000	
Oppfølging av digitaliseringsstrategi - sak/arkiv	1 200 000	0	0	0	1 200 000	
Selvkost:						
Snøscooter - feiing/tilsyn (selvkost)	0	230 000	0	0	230 000	
Selvkost - generell oppgradering vann	1 000 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	8 500 000	
Selvkost - generell oppgradering avløp	0	2 500 000	2 500 000	2 500 000	7 500 000	
Renovering av vann- og avløpskummer (vann)	500 000	500 000	0	0	1 000 000	
Renovering av vann- og avløpskummer (avløp)	500 000	500 000	0	0	1 000 000	
Opprydding avløpsledninger Langhågen	5 000 000	0	0	0	5 000 000	
Tidligere vedtatte investeringer og endringer i tidligere vedtatte investeringer som følge av justert fremdrift**:						
Skifte ut gamle aksesspunkter	337 500	0	0	0	337 500	
Skifte ut gamle datamaskiner	1 375 000	895 000	895 000	895 000	4 060 000	
Nytt legekantor inkl omsorgsboliger	4 000 000	15 000 000	15 000 000	0	34 000 000	
Ventilasjon Brekka	437 500	0	0	0	437 500	
Vinduer, drenering, ventilasjon kommunehus	0	0	500 000	5 000 000	5 500 000	
Ventilasjon leiligheter omsorgssenter	1 250 000	0	0	0	1 250 000	
Vinduer Bølgen	100 000	0	0	0	100 000	
Investering i oppfølging av digitaliseringsstrategi	500 000	600 000	600 000	0	1 700 000	
Møblering av sykehjemmet og hybler på loftet	553 500	0	0	0	553 500	
Amfi Kulturhus	0	1 500 000	0	0	1 500 000	
Ombygging innvendig brannstasjon	0	12 550 000	0	0	12 550 000	
Velferdsteknologiske løsninger	300 000	200 000	0	0	500 000	
Bygging - Ny 1-10 skole i sentrum	115 225 000	0	0	0	115 225 000	
Inventar - ny 1-10 skole i sentrum	10 000 000	0	0	0	10 000 000	
Selvkost:						
Renovering Skøelven vannverk	0	6 000 000	0	0	6 000 000	
Brutto nye investeringer	12 761 000	7 391 000	10 036 000	5 861 000	36 049 000	
Brutto tidligere vedtatte investeringer	134 078 500	36 745 000	16 995 000	5 895 000	193 713 500	
Sum	146 839 500	44 136 000	27 031 000	11 756 000	229 762 500	

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift

Tall i hele kr	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Rammetilskudd	-123 295 000	-129 239 000	-120 579 663	-120 579 663	-120 879 663	-120 879 663
2 Inntekts- og formuesskatt	-94 961 000	-97 323 000	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180	-119 170 180
3 Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
4 Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-11 228 000	-14 953 300	-31 324 600	-30 992 200	-25 294 200	-22 438 800
6 Overføringer og tilskudd fra andre	-38 079 065	-36 067 946	-36 772 304	-36 411 854	-35 527 454	-34 898 954
7 Brukerbetalinger	-10 708 931	-10 980 977	-10 819 851	-10 819 851	-10 819 851	-10 819 851
8 Salgs- og leieinntekter	-30 188 842	-34 070 058	-32 232 989	-32 558 989	-33 132 989	-33 267 989
9 SUM DRIFTSINNTEKTER	-308 460 838	-322 634 281	-350 899 587	-350 532 737	-344 824 337	-341 475 437
10 Lønnsutgifter	176 035 449	173 949 990	188 143 517	183 599 617	181 128 617	179 943 617
11 Sosiale utgifter	33 119 213	31 630 125	31 727 798	31 555 909	31 466 932	31 428 215
12 Kjøp av varer og tjenester	66 082 876	79 452 056	84 958 442	80 243 442	79 398 442	79 098 442
13 Overføringer og tilskudd til andre	15 127 428	13 353 135	15 199 647	12 917 397	12 687 397	12 637 397
14 Avskrivninger	17 526 000	17 526 000	17 517 000	17 885 000	17 891 000	17 987 000
15 SUM DRIFTSUTGIFTER	307 890 966	315 911 306	337 546 404	326 201 365	322 572 388	321 094 671
16 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-569 872	-6 722 975	-13 353 183	-24 331 372	-22 251 949	-20 380 766
17 Renteinntekter	-2 183 459	-2 866 459	-4 937 000	-5 085 000	-5 089 000	-5 126 000
18 Utbytter	0	0	0	0	0	0
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20 Renteutgifter	7 413 059	8 524 459	22 575 500	28 224 100	28 327 100	27 764 500
21 Avdrag på lån	14 064 000	15 157 000	15 607 000	15 907 000	16 107 000	16 347 000
22 NETTO FINANSUTGIFTER	19 293 600	20 815 000	33 245 500	39 046 100	39 345 100	38 985 500
23 Motpost avskrivninger	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000	-17 526 000
24 NETTO DRIFTSRESULTAT	1 197 728	-3 433 975	2 366 317	-2 811 272	-432 849	1 078 734
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>	0	0	0	0	0	0
25 Overføring til investering	958 000	0	861 000	861 000	861 000	861 000
26 Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	636 000	474 000	438 000	438 000
27 Bruk av bundne driftsfond	-155 728	-802 099	-6 545 371	-1 962 371	-1 754 371	-2 191 371
28 Avsetninger til disposisjonsfond	0	4 236 074	2 682 054	3 438 643	888 220	0
29 Bruk av disposisjonsfond	-2 000 000	0	0	0	0	-186 363
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
31 SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-1 197 728	3 433 975	-2 366 317	2 811 272	432 849	-1 078 734
32 FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet

Andel lån KLP Kommunekreditt	128 530 347
Andel lån Kommunalbanken	331 453 320
Andel lån Husbanken	80 272 809
Sum lånegjeld 01.01.2023	540 256 476 <i>Jfr. tabell 8, s. 53</i>

(tall i hele kr)	2023	2024	2025	2026	
IB	540 256 476	653 063 569	684 202 892	700 051 753	
Lån nye investeringer	118 381 500	37 020 000	21 936 000	9 716 000	<i>Jfr. Bevilgningsoversikt – investering, linje 13</i>
Nye lån til videre utlån	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	<i>Jfr. Bevilgningsoversikt – investering, linje 15</i>
Avdrag på lån	-15 607 000	-15 907 000	-16 107 000	-16 347 000	<i>Jfr. Bevilgningsoversikt – drift, linje 21</i>
Avdrag på lån til videreutlån	-4 967 407	-4 973 677	-4 980 139	-4 986 638	<i>Jfr. Bevilgningsoversikt – investering, linje 17</i>
Sum lånegjeld 31.12	653 063 569	684 202 892	700 051 753	703 434 115	